

3/1/02

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 201
సంచిక ౨౦౧

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాయ్యపుబొట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల యాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన కఠిన
మందలి దుష్కదార్థములను తొలగించి చీమమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

జులై-నిడబ్బిలో నహా సీసా 1-కేర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కేర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

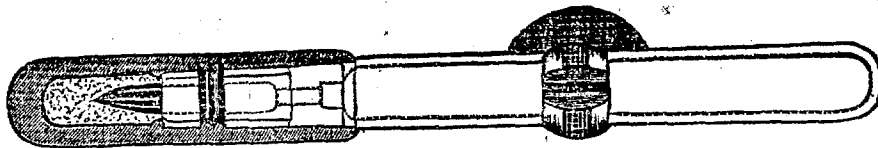
మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గ్లాసు
పాళీలు

పాంకెన్ పేనాల బంగారపు పాళీలబదులు యీనూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్లాసు రూ 14.
ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్లాసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫవుంటెన్ పేనా రూ 1. డబ్బన్ రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

పెల్లింగుటన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
22-11-24 శనివారమునుండి 28-11-24 తేది శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ క్రొత్తది 8 వ సీరీస్.
ది లెడర్ ఫుష్షర్స్ మూడవవారము
2 భాగములు
అహోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
నేవా గర్బర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 3 వ వారము.

సిటి మోటారుపాఠశాల మదరాసు
తెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
వడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొలగునవి శిక్షింపబడును
మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మత్తులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యిందును వివర
ములు తెలియగోరువా ర్శ్రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయుటయును,
మేనేజరు,
సిటి టూప్సీకంపెనీ, 1736
2/3 ఆంపర్స్కోవీధి, జి.టి. మదరాసు.
(బ్రాడేరు పడచుటిపిడి)

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటి బాధ మంటు లేకనే దేహమునకు
దేభాగమునం దెనను యుండువెట్టుకలను తక్షణ మేతీసివేయును.
8 బిల్లులుగల పెట్టు 1 కే ధర్మ 1-4-0.
8 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనువారికి ఒక పాంకెన్ పేనా
యినామగా పంపబడును.
సుందరం అండ్ కో,
5 భద్రప్పగార్లనుపిడి, పార్కురౌసు, మద్రాసు.

రాజకీయపక్షములం దైక్యత

అవసరము

అల్పవిభేదములను వదలివేయవలెను

రంగనాథ మొదలియాయగారి అభిప్రాయములు

“అన్ని రాజకీయపక్షములను గలసి పనిజేసిననే, మన ఆదర్శమును శీఘ్రమున నందగలము. అన్ని పక్షములవారును ఒకే ఆదర్శముకొరకు పాటుపడుచున్నను వారు వేరేవేరుత్రోవలలో నడచుచుండుటవలన శీఘ్రముగ నాదర్శము నందజాలకున్నాము. త్రికరణకుద్ధిగా నే నట్టి వికమత్యమును గోరుచున్నాను.”

నేను నలు హోయూలీస్ ప్రధాన శాయకులలో నొకరును, మదరాసు శాసనసభ్యులును, 8 వ ఆంగ్లమహాసభాధ్యక్షులు పగు ఎ. రంగ నాథ మొదలియాయగారితో మాప్రతినిధి సంభాషింపగా వారు డైయెక్టిప్రాయమును చెలిపిరి.

“అట్టివికమత్య మేపద్ధతులపై లభింపగలదు?” అని మా ప్రతినిధి అడిగెను.

“ఆవిషయము, బొంబయి నాయకులసమావేశమువారు నియమించిన ఉపసంఘమువారు నిర్ణయింపవలెను. వివిధరాజకీయ పక్షముల యందు వికమత్యము గురుగునని నాకు సంపూర్ణము గువిశ్వాసము గలదు. ప్రతివారును వికమత్యమును గోరుచునేయున్నారు. మితవాదులుగూడ ప్రతిపక్షమువారును ఆదర్శమునం దేక్షిభవింపుచునే యున్నారు. మనకున్న విభేదము అన్నియును అత్యల్పవిషయములందు మాత్రమే. శీఘ్రముగ నాదర్శమునం దుట కొరకు యియల్పభేదములను వదలుకొనవలెను. దేశక్షేమముమీద దృష్టియుంచుచున్నచో విభేదములు చాలక్షుద్రములు”. అని మొదలియాయగారు నడిపిరి.

“ఇట్టి వికమత్యము నెలకొల్పుటయందు బొంబయి సమావేశము ఎంతవరకు తోడ్పడెను.” అని అడుగగా “ఇదివరకు అంతటి ప్రమాదభవ ఎప్పుడును జరిగియుండలేదు. దేశమునందలి ప్రతిపక్షము వారును ఆసభయందు గూడి కార్యక్రమమునందు పాల్గొనిరి. మితవాదులు, అతివాదులు, స్వరాజ్యపక్షము, బ్రాహ్మణేతర పక్షము, నేను నలు హోయూలీస్, హోయూలీస్, నిమ్నజాతులవారు అందరును అచ్చటగూడి దేశీయసమస్యను చర్చించిరి. ఈ మహాసభవలన వేరేవేరుపక్షములకు గల విభేదముల తొలగించుటకు చాల తోడ్పడెను. వికమత్యమును సంపాదించుటకు మార్గము ఏర్పడెను. ఒకమారు మార్గము ఏర్పడిన తరువాత వికమత్యమును సంపాదించుట ఎక్కువకష్టముగాదు. ఇట్టి జయప్రదమగుఫలిత మీ గభవలన లభించినందుల కందరును సంతోషపడవచ్చును.” అని రంగనాథముగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

బొంబయియందు జేరిన వేరేవేరుపక్షముల అభిప్రాయము నెటులున్నదో చెలిపెదరా యను ప్రశ్నకు మొదలియాయగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లునుడిపిరి. “అచ్చట గూడిన వేరేవేరు పక్షములు పరస్పర ఆనుమానములతోనున్నట్లు గాన్పించెను. బహిష్కారవాదులు ఇతర పక్షముల సహాయముతో తమను ఎదుర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని కొందరు స్వరాజ్యవాదులు అనుమానము నూచించిరి. ఇంతవరకు నుకాంగ్రెసునకు ప్రతిపక్షముగనున్న జట్టి సుపక్షమువా రిప్పుడు కాంగ్రెసులోనికి వచ్చుటకుసమ్మతించుట, రాబోవు శాసనసభా ఎన్నికలకొరకుని కొందరునుమానించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి బలమునొసగుటకు తీమను సాధనముగ నుపయోగించుచున్నారని జట్టి సుపక్షమువా రనుమానించిరి. తమపక్షమును పడగొట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని మితవాదులెంచిరి. ఇట్టి పరస్పరానుమానములను వదులుకొనిననేగాని మనకు విమర్శియండజాలదు. మనమెంతనిష్కల్మషముగ పనిజేయుచున్నామో ఇతరులుగూడ నట్టిపూదయముతోనే పనిజేయుచున్నారనుసహానభావ ముండవలెను. ఇట్టియనుమానము లెంతమాత్రమును తగదు. మన ఆదర్శవాదానికి అవి భంగకరము.”

“మీరు బెల్గాముకాంగ్రెసునకు వెళ్లెదరా? అని మాప్రతినిధియడుగగా, వెళ్లెదమనియు మహమ్మదాలీగారి కోరికవైన నేను నలు హోయూలీస్ సమావేశమునుగూడ బెల్గామునందే ఏర్పరుచుకొంటిమనియు రంగనాథ మొదలియాయగారునుడిపిరి”.

డబ్బీ 1-కి కుష్టుకు తైలము రు. 0-8-0
ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తేలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమ్మశాంజనం డిబో, మదరాసు బొంబాయి.

నాల్గవనాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—నల్గులు

(అక్టోబరునెల)

వరుస నెం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు నెంబరు	నూలుపొడవు	నూలు నెంబరు
1	శ్రీయుత దేశభక్త కొంజా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు	గుంటూరు	1	1500	30
2	దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు	మద్రాసు	2	4820	23
3	బ్రహ్మచోన్మ్యల సుబ్రహ్మణ్యం	గోదావరి	6	2500	24
4	గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి	గుంటూరు	7	2800	17
5	చెంగల్లూరి చిట్టిపంతులు	గోదావరి	12	2000	17
6	భూపతిరాజు రామమూర్తిరాజు	"	15	2000	19
7	ముప్పి లక్ష్మీనారాయణ	"	16	2100	16
8	సత్యవాడ సోమేశ్వరరావు	"	17	2000	32
9	గూడూరి రంగయ్య	"	22	1000	29
10	పాలకోడేటి గురుమూర్తి	"	23	266	20
11	రాచర్ల నారాయణరావు	"	80	2000	25
12	నీడుకొండ వెంకటరత్నంచాదరి	"	82	3000	24—32
13	కొవిడి లింగరాజు	"	89	2000	26
14	మద్దూరి వెంకటాచలంపంతులు	"	43	3000	20
15	మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తి	"	44	1600	4
16	పుసులూరి కోడండరామయ్య	"	45	1000	32
17	గరిగిపాటి ఆంజనేయసూర్యప్రకాశరావు	"	46	2000	17
18	మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావు	"	48	4633	30
19	బ్రహ్మచోన్మ్యల సీతారామయ్య	"	52	2000	14
20	కొత్త సూర్యనారాయణ	"	117	2000	61
21	" కామరాజు	"	118	794	17
22	మల్కాల వెంకటగోపాలరావు	"	122	2000	19
23	తణిక్కల్ల లక్ష్మీనరసింహస్వామి	"	123	2000	14
24	రావు వెంకట్రావు	"	125	1200	16
25	రాచకొండ పేరయ్యశాస్త్రి	"	130	800	12
26	ఆడేపల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	"	150	2000	24
27	ముంజులూరి అప్పలనరసింహం	"	183	4427	16
28	ములుగుట్ల కృష్ణబ్రహ్మం	"	190	2000	26
29	కర్దిండి రాజంరాజు	"	195	2180	18
30	ర్యాల చలపతిరావు	"	204	2000	22
31	కోడేటి రంగారాయలు	"	207	2040	13
32	కేశవరపు కామరాజు	"	268	600	30
33	ఇటికిరాల సుబ్రహ్మణ్యం	"	272	2000	33
34	పుల్లెల శ్యామసుందరరావు	గంజాం	273	2000	24
35	ధిల్లీ లక్ష్మయ్య	"	274	2200	17
36	బృంహావన పండా	"	275	2000	23
37	గోపీనాథ చాదరి	"	277	2000	19
38	పెనుమర్తి నరసింహం	"	281	2158	9
39	ఉన్నవ వెంకటబలరామమూర్తి	"	282	2271	14
40	మల్లాడి సూర్యనారాయణమూర్తి	"	282	4000	24
41	చెంబోలు వెంకటరత్నమ్మ	"	298	2000	17
42	జడ్డేపల్లి కామేశ్వరరావు	"	299	2046	16
43	రాకూరు రామకృష్ణారావు	"	306	2400	14
44	అంధవరం వెంకటరెడ్డి	"	316	2000	14
45	గేడెల చంద్రయ్యనాయుడు	"	317	2000	22
46	అంధవరపు లక్ష్మీమూర్తి	"	318	3840	22
47	పార్వంధి యాశ్వరప్ప	"	319	2000	26
48	పూన్నా రామమూర్తి	"	321	2000	12
49	నిమ్మల రామదాసు	"	322	2020	37
50	రాలి లక్ష్మీజిరావు	"	325	1772	16
51	మారాడ వీరరాజు	"	325	1661	19
52	మారాడ జగన్నాథరావు	"	328	2000	13
53	బులుసు యజ్ఞన్న	"	329	2000	13
54	ఉన్నవ రామలింగం	"	331	420	15
55	నాథ జగన్నాథరావు	"	332	1300	26
56	గాడె రాజమన్ను	"	334	2000	16
57	ఇవ్వలూరి సన్యాసరాజు	"	335	2000	20
58	నాథి రామకృష్ణారావు	"	336	2000	17
59	యిమ్మడిశెట్టి రామమూర్తి	"	338	2000	26
60	కాళామూరి వెంకట్రామయ్య	గుంటూరు	353	2000	19
61	కుప్పా శ్రీరామశర్మ	"	357	2000	26
62	యెలేపెడ్డి వెంకటకుబ్బారావు	"	362	1000	10
63	పూలపర్తి వెంకట్రావు	"	365	2200	12
64	వావీరెడ్డి పార్థసారథి	"	367	2012	15
65	కంభంపాటి సాంబయ్య	"	369	2000	19
66	మం తెన నాగరాజు	"	379	2268	18
67	మం తెన వెంకటరాజు	"	379	2226	10
68	శిష్టా సూర్యనారాయణశాస్త్రి	"	380	2000	63
69	తుమ్మల శీతారామమూర్తిచాదరి	"	382	2020	22
70	నండ్లూరి వెంకటరంగారాయలు	"	383	2000	16
71	ప్రతి అనంతరావు	"	391	2400	27
72	గార్లపాటి హనుమంతరావు	"	392	2012	16

నాల్గవవాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—సభ్యులు

సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపాడపు	నూలు నెంబరు
73	రామిశేని అప్పయ్య	గుంటూరు	408	2080	24
74	డా. పి. లక్ష్మీనారాయణ	"	409	2009	25
75	వెలివేటి వీరరాఘవయ్య	"	410	2000	10
76	యా. పనగుంట్ల సుబ్బారాయుడు	"	429	2048	20
77	రామచంద్రుల హనుమంతరావు	"	489	2080	81
78	మంలేన సుబ్బరాజు	"	448	1492	82
79	మద్ది రాధాకృష్ణయ్య	"	444	1000	12
80	అంచె శివయ్య	"	446	2000	14
81	ఇటికాల కూర్యనారాయణ	"	448	2520	25
82	మద్ది వెంకటరంగయ్య	"	450	8060	15
83	నేతి వెంకటాచలపతి	"	451	2500	18
84	కొంతిరెడ్డి రామిరెడ్డి	"	467	1250	82
85	ప్రక్కల విశ్వనాథం	"	498	8000	82
86	యడ్లపాటి సుబ్బయ్య	"	499	4000	18
87	గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య	"	504	2000	15
88	పాలద్దు రామకృష్ణయ్య	"	519	8009	82
89	కొండ వెంకటేశ్వర్లు	"	521	2000	35
90	మారెళ్ల కోశేశ్వరరావు	"	555	2000	15
91	కూరపాటి సముద్రయ్య	"	597	1500	21
92	ఉప్పల వెంకటకృష్ణయ్య	"	611	2000	63
93	కల్లూరి వీరయ్య చౌదరి	"	616	2000	12
94	మల్లాది వెంకటకృష్ణయ్య	"	635	2000	12
95	కొడాలి నరసింహారావు	హంకొట్టె	670	2200	19
96	గల్లడపు బసవరాజు	"	705	2000	24
97	గుళ్లపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	"	707	2000	18
98	తల్లాప్రగడ రామరావు	"	736	5200	15
99	దుక్కపాటి ప్రసాదరావు	"	787	2000	22
100	దండమాడి పూర్ణయ్యచౌదరి	"	788	2400	84
101	దుగ్గిరాల నరసింహంగారు	"	789	2000	85
102	పరుచూరి లింగయ్య	"	758	2000	16
103	బొప్పన మాణిక్యంబ	"	771	2000	16
104	ఉప్పలూరి ముత్తారాజు	"	806	2000	24
105	వీరపనేని సోమయ్య	"	811	2048	45
106	కెప్టెన్ వెంకటేశ్వర్లు	"	818	2100	15
107	నూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్య	"	820	1209	22
108	సుగర్ల కృష్ణమూర్తి	"	821	2100	11
109	అడేపల్లి వెంకటగురూపరామకృష్ణయ్యగారు	ప.కొట్టె	825	2000	22
110	అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య	"	831	2000	14
111	బొన్నచిట్టల కుటుంబసుబ్బారావు	"	849	1800	18
112	పాతడు గోపాలకృష్ణయ్య	"	854	2000	14
113	యార్లగడ్డ వెంకటసుబ్బయ్య	"	861	2000	17
114	శ్రీ రాజా కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు	"	862	2000	68
115	కోటగిరి గోపాలరావు	"	865	1500	68
116	పెద్దర్ల వెంకటసుబ్బయ్య	"	879	2000	15
117	గరికపాటి బుచ్చి అప్పయ్యకృష్ణ	"	887	2000	18
118	చల్లా శేషిగిరిరావు	మద్రాసు	920	1250	18
119	మిండాల చినబాబుచెట్టి	"	980	2378	14
120	భాస్కర్ల యాశ్వరయ్య	"	989	1000	20
121	కళాధరి అయ్యతరామరాజు	ప.గోదావరి	956	2000	15
122	కోడూరి కృష్ణమూర్తి	"	982	2000	14
123	యర్రమిల్లి మంగయ్య	"	990	2000	28
124	తల్లాప్రగడ నారాయణమూర్తి	"	992	2000	26
125	దాట్ల నీలాధిరాజు	"	994	2000	20
126	నాజర్ ఆహమ్మద్ గారు	"	998	2660	12
127	దండు నారాయణరాజు	"	1007	5225	16
128	పాడూరి శేరారాజు	"	1009	2000	24
129	పరికె లింగయ్య	"	1020	2000	26
130	జి. రామచంద్రరావు	"	1022	2188	25
131	హెచ్. రామారావు	"	1038	2000	32
132	వేతలి శీతారామయ్య	"	1035	1630	21
133	పి. సుబ్బారావు (పూర్తిపేరు వ్రాయుడు)	"	1061	2000	82
134	మం. కోదండరామస్వామి	విశాఖపట్నం	1076	700	48
135	నివల రామలింగం	"	1096	8000	20
136	మరిగంటి భట్టారి నరసింహాచార్యులు	"	1108	2000	28
137	కొల్లా వెంకటసత్యనారాయణ	"	1109	400	28
138	మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం	"	1138	2064	49
139	జయంతి సుబ్బరావు	"	1142	2000	36
140	యామిజాల కామనరసింహం	"	1182	1183	38
141	కటికనేని వెంకటరామారావు	నల్లూరు	1216	2000	82
142	కటికనేని కళ్యాణరావు	"	1217	2067	38
143	నాగరాజు పిచ్చిరాజు	"	1235	1460	18
144	ఈమని సుందరరామయ్య	"	1259	1838	20
145	వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య	"	1265	800	28
146	టి. కె. నరసింహాచార్యులు	విశాఖ	1313	2000	24

కీర్తిశేషులగు జె-ఎ-టర్నరుగారు

జ్ఞాపకార్థముగ నొకచిహ్నము

ఆరోగ్యసమస్యలయెడ గవర్నరుగారి భావములు

బొంబాయి, నవంబరు 26:—బొంబాయిలో ఆరోగ్య ధికారిగనుండిన కీర్తిశేషులగు జె. ఎ. టర్నరుగారి జ్ఞాపకార్థముగ నుంచబడిన చిహ్నపలకను నేడు బొంబాయి గవర్నరు గారు బహిరంగపరచిరి. వాణిజ్యనావికులయ్య, అధికారులయ్య జ్ఞాపకార్థముగ నిల్పబడిన చిహ్నమునుగూడ గవర్నరుగారు తెరచిరి.

డాక్టరు జె. ఎ. టర్నరుగారి జ్ఞాపకార్థముగ స్థాపించిన చిహ్నమును బయల్పరచుచు రోగములను నివారించుటకు పౌరులయొక్క లోకాన్ని ఆరోగ్యశాఖవారు ఆశించుచున్నారని యు అట్టిసహకారము లేనియెడ తగినంతసౌఖ్యము చేపూరదని యు గవర్నరుగారు నొక్కిచెప్పిరి. భయమును బుట్టించుచున్న మలేరియా నణచుటకు పౌరులతోడూ టెక్నోవశ్యకమనియు, సా. రోగముచే చచ్చువారిసంఖ్యను తగ్గించుటకు చేయుప్రయత్నములయెడ పౌరులు శ్రద్ధవహించి పారిశుధ్య శాఖవారికిని ఆరోగ్యశాఖవారికిని సహాయమునగడపరని గవర్నరుగారు నమ్ముచున్నారు. మానవుల బాధయేగాక మలేరియావలనను చచ్చిన పిచ్చుట గలుగుబాధలచేతను బొంబాయికి రాబోవు ఆర్థిక నష్టమును తొలగించవలయునని గవర్నరుగారు నుడివీరి.

ప్రిన్సు ఆఫ్ వేల్సుయొక్క మెర్కంటైలు మెరైన్ యొక్క సౌనమందు అధికారులయ్య, నావికులయ్య జ్ఞాపకార్థము నిల్పబడిన పలకను సాయంత్రముందు గవర్నరుగారు బయల్పరచిరి. యుద్ధకాలమున యీనావికులు ఉద్యోగులును సత్వినత్యాగమునకును, కార్యదీక్షకును గవర్నరుగారు పొగడిరి. వేతభక్తియు, రాజభక్తియు గలనావికుల సహాయములేనియెడ యుద్ధమొక సలయైనను జరిగియుండెడిది గాదని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. (అ.ప్రెస్.)

చెడురక్తముచే కలిగిన

అన్నకోశవ్రణమును

పూర్తిగా తొలగించు నివారిణి

కడచిన 5 సం॥ రముల, నుండి భోజనమునకు మునుపు, తరువాత చెడురక్తము ఉండుటచే పొత్తి కడుపు నెప్పిగా యుంటూయుండెను. తరువాత బాధహెచ్చి అన్నకోశవ్రణము (అప్యెసిటిసు) గా మారెను. శస్త్రచికిత్స చేసుకోవలసినట్లు కూడ నలహా నొసంగిరి. నేను అనేకవైద్యులవద్ద బోషధ సేవచేసితినిగాని, వ్యాధినివారణకాలేదు. మరియు బాధ క్రమేణ హెచ్చుచుచుండెను. నేను ఒకకవళము అన్నముకూడ తినుటకు వీలైనది కాదు తిరువల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము చెన్ననగరము అర్సేనియం వీధి, నెం 72 రు భవనమునందున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే వ్యాధులు అమోఘముగా బాగు చేయబడుటను విని వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. 3 వారములలో బాధ పూర్తిగా తొలగెను మరియు వారములకు నాకు మంచి ఆరోగ్యము కలిగినది. ఇవన్నియుగాక నేను వారివద్ద చికిత్సచేసుకొనుచుండినపుడు అనేకవిధవ్యాధులను వారు జయముగా బాగుచేయుటను స్వయముగా చూచితిని.

ఎస్. వి. రత్న వేలుచెట్టి,

గుమాస్తా, ఫింగర్ ప్రింటువీరో, సి. ఐ. డి. ఆఫీసు మద్రాసు. నెం 40 పాన్నప్పచెట్టివీధి, పార్కుటౌను మద్రాసు 11-4-24

ప్రకటన నెం (14)

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

కుక్కగొడుగు - లోకకంటము

ఇది సర్వధ్వంసకము

(మొమ్మగజీను నుండి)

జీవరాసు లన్నిటియందును కుక్కగొడుగు లోకకంటక మనగియున్నది. సమస్త ప్రపంచమునకు ప్రతిపాలమగు శక్తిని కలిగిన విశ్వవికాశియని దీనినిగూర్చి చెప్పవలయును. చెట్లపట్ట లకును పందిరిరాటలకును అంటియుండెడి కాకిబొడ్డు సాధా గణముగా నందరికిని తెలిసినబాటియైయున్నది. దీనిని మందూక పురీషమని ఇంగ్లాండుదేశములో నందురు. చెమ్మగలప్రతిఫల యందును, పాతచెప్పలు మొదలుకొని పిండివంటలవఁకును సమస్తవృక్షములకును వట్టెడిబూజుకూడా కుక్కగొడుగు బాతి యొక్క విశేషరూపమేయని గ్రహించవలెను. కుక్కగొడుగు బాతియొక్కరూపాంతరము లింకెన్నియో నసంఖ్యాకములుగ నున్నవి. మొక్కలను పండ్లనుపాడుచేయునట్టి కాటుక, గోధుమమైనను ధ్వంసముచేయుపేను, నారింజతోలను నాశనము చేయుచిత్త, మహారణ్యవృక్షములనుగూడ నాశనముచేయు నూత్మక్రిమిలకులయి అన్నియును కుక్కగొడుగుబాతి విశేషములే. ఇది సర్వవ్యాపకమైనట్టియు బలమైనట్టియు శక్తియు. ఇదిసర్వత్రకలును. పాచిరూపమున నిది నల్లకానపురాని, క్రొవ్వురాని, ఇతరతంతూరాలను గూడ భగ్గుముజేసి చూర్ణముచేయుచున్నది. మానవశరీరమునందు గూడ నిట్టిరూపమును మొదలుపెట్టెనే కొన్నివ్యాధులకు మానవులు పృథివీసొందుచున్నాని చెప్పవచ్చును. ఈవిధముగ నీచివరరూపము సృష్టి యందలి సర్వోత్తముడైన మానవునిగూడ చంపుచున్నది. కుక్కగొడుగుబాతిని నీచివరరూప మనుటయందనత్య మేమియును లేదు. ఇదినిజముగా మూద్రజంతువు. ఇదిసృష్టియందభోవస్థను బొందియున్నది. దీని శరీరనిర్మాణము గూడ మిక్కిలి నూత్నమైయున్నది. భూమిమీద మానవోత్పత్తిగాని, పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతూత్పత్తిగాని, ఫలవృక్షముల యుత్పత్తిగాని జరుగక పూర్వము చిరకాలమునుండి యీ కుక్కగొడుగుబాతి తనయంతరూపముల నీభూమిపై తనజీవితయాత్ర నలిమిద్రుముగ నిర్వర్తించుచుండెను. ఇతరజీవజంతుత్పత్తికావేగవేగమే ఇదితాదకమై వాటినితీని జీవింప నారంభించెను. ఇది స్యతంత్రముగ నితర జంతూపజీవము కాకుండగ జీవింపగలదు. దీనికి ప్రాణశక్తి విశేషముగ కలదు. కాని సాధారణముగనిది జీవజంతువు నాశ్రయించి తదుపజీవ్యముగ నుండును. కల్లుచున్న చెట్లపైని లేక పుటికిపోయిన కర్రలపైని యివి సామాన్యముగ జీవింపుచుండును. కొన్నిరకముల సజీవవృక్షములపైనేగాని జీవింపలేవు. ఇవి నిత్యోపజీవములు. కొన్నిరకముల సాధారణముగా దేనినైన నాశ్రయించి జీవింపుచును, కొన్నివేళల నవి స్యతంత్రముగ నిరాశ్రయముగ మోడ జీవింపుచుండును. పాకుడును బహుళః ఈ రకమునందు చేర్చవలసియున్నది. ఇవి ఎక్కడపడితే అక్కడ జీవింపశక్తి మంతములై యున్నవి. ద్రువమండల సమీపమందచటనిరంతర నిత్యహిమ సంహతియంద వికాసింపుచున్నవి. ఎంతటియైనచేత సర్వమైన నివితచ్చికరమున కెగ్రబాకగలవు అగ్నిపర్వతముఖములగుడ నివి అంటుకునియుండును. ఎంతగట్టి రాతియైన నివి చేరి దానియందలి నూత్నరంగ్రహములలో నొక విధమగు తీవ్రద్రవమును విసర్జించి యివి దానిని భగ్గుముజేయుగలవు. అంతేగాక ఘనవిషణ్ణములను చూర్ణీకృతములు గావించుచుండును. నల్లకానపు రాళ్లనుసహిత మిహకుడెందు కిట్లు ముక్కముక్కలుగ బ్రక్షులకొట్టి గుండమిడిచేయుచున్నది? కేవల దుష్టస్వభావము చేత ద్వేషబుద్ధితో నిది యిట్లు వాటిని ధ్వంసము చేయలేదు. అది తన ఆహారాన్వేషణ జేసుకొనుచున్నది. మొత్తముమీద తాము జేయు కని మన కెంత నష్టదాయకమైనను, యివిమును అశ్రేయ్యమును పుట్టించుచున్నవి. వాటిమహిమను మనదుద్ధత నిమగ్నులము కావలసినదే. వాటిని మెచ్చు నీలున్నది. వాటి రంగులు మిగుల వనోహరములై గోడలమీదను, యిళ్లకప్పుల మీదను, ఆరవేసిన రంగుబట్టలపై నుండి మనకానందము కలుగజేయుచుండును. కాని యివికూడ కుక్కగొడుగుబాతికి జేరినయై యున్నవి. శరీరనిర్మాణమునందును, గుణసంపత్తి యందును గూడ దీనిని ఆబాతిలా నొకవృత్తిగా నెంచవలసియున్నది. ఏకజీవాలు వికారములే యివిఅన్నియునైయున్నవి. ఇవి పుష్పించుకొనునను ఆనందపుని చర్మమును ఆతలను ధరించకపోయి చనుచుకలిగియును భుజు నివి పండుచున్నవి. దాని కందు విత్తురాండును. ఈగింజలు, బంబులవలె గుండ్రముగనో, లేక కొడి

గ్రుళ్లువలెనో, లేక కండవలెనో లేక నొకవైపు సన్నముగను, రెండవవైపున వలముగను నుండు కర్ర దుక్కలవలెనో, నానాకారములుగ నుండును. ఇవి చర్మచక్షుర్దోచరములుకావు. వీటిని భూత ఆద్రమతో చూడవలెను. జీవజంతువుల కంటుకొనుట యందు వీటి శక్తి మిక్కిలి హెచ్చుగ నున్నది మరి యేవృక్షముల యందనులగు గింజలుగాని భరింపలేనంత వేడిని యివి భరించగలిగి యున్నవి. ఉక్కుచే భూమిమీద జలమార్చుకుపోయినను యివి జీవింప సమర్థములుగ నున్నవి. ఎంతటితైత్త్యమునైన నివిభరింపగలవు. ద్రవరూపమునకు చల్లారిన వాయువును గాని, ద్రవీకృతముగ ప్రాణవాయువును గాని సామాన్యముగ నే జీవజంతువున్నా భరించి జీవింపలేదు. గాని వాటినిగూడ నీజీవరూపము నిర్లక్ష్యముగ తృణీకరించుచున్నది. ఇవి వేసవియందే గాక శీతకాలమున గూడ పండుచుండును. స్వరక్షణకొర కిది గాక శీతకాలమున గూడ పండుచుండును. స్వరక్షణకొర కిది గాక గోష్ఠపాదము. ఈవిత్తులు అతిసులభముగా మొక్కలపై పెరుగును. వాటిశరీరమునుండి విసరంతువును పోలిన సన్ననిదారమువంటి కేసరమొకటి పైకివచ్చును. భూత ఆద్ర సహాయమున గాని దీనిని మనము చూడలేము. ఈదారముల చివరనొకకొక్కమువంటి చంపువుండును. తత్కారణమున నీ దారములు చాపవలె నొక దానితోనొకటి యల్లుకొని యుండును. ఈ జిగిలిగి అల్లికను స్పృశులేక జేస అని అందురు. ఇది ఏ వృక్షము నాశ్రయించి యుండునో దానిని గాలి లేకుండు నట్లు గాచి వైచిచంపిచేయును. ఆ వృక్ష సుంధాంతరమున కీ దారములు న్యాపించి తజ్జీవాధారరసమును పానము చేయుచు ఆవృక్షమును చంపిచేయును. శీతకాలము వచ్చిన తోడనే యీ అల్లిక ఎండి గట్టిపడును. నల్లని రంగుకలిగి యుండు దృఢతరమునకు వసంతకాలమువరకును దానినట్లాశ్రయించుకొనియుండి తిరిగి తనపనిని ప్రారంభము చేయును. దీని వృద్ధిక్రమమును గూర్చి అనేకాశ్రయకరవిషయములు చెప్పుటకు గలవు. ఆశ్రిత వృక్షానుగుణముగ నిది, బూజువలెనో లేక కాకిబొడ్డు వలెనో, లేక దిమ్మవలెనో లేక అట్టవలెనో బాహ్యకారమును పొందుచుండును. ఇది చిరజీవి. మహాంతమగు కాలమున యంగసహస్రాబ్ది తానుభవ జ్ఞానముచేత నిది వివిధవృక్షజాతులను వివిధరూపముల నెదుర్కొని తనవశము జేసికొనుచున్నది. ఫలము లొకరిటిగా పాడుచేయుచున్నది. సస్యములనింకొకరిటిగా పాడుచేయుచున్నది. వృక్షవర్గమునకు యిది గావించు కీడుకంటె నత్యధికమగుహాని యీకుక్క గొడుగుబాతి వలన లోకమునకు కలుగుచున్నది. వశ్యవచస్కుడును మహావియునగు సర్ అశ్వరు కోనండాంబులు భయంకర మగునట్టి 'ప్రకృతి, పురుషుడు' అను చిన్న పద్యకావ్యమున, మానవుని పుర్రెలోనికి చొచ్చి మేధస్సును చెడుపునట్టియు మనుజుని చంపునట్టియు యొకఘృణింశేషము చేయుపని నిట్లు వర్ణించి యున్నాడు. "మానవుడు పరాత్మాను సంధానముగల్గి సదుద్దేశపూరితుడై ప్రపంచానందము వీక్షించి మానవలోకమున తన నామము కాశ్యతముగా నుండునట్లేదైన సత్కర్మ నొనర్చుట కాలోచన చేయుచుండగా వాని పుర్రెలోని కీక్రిమి అవిధితుముగ ప్రవేశించి దాగియుండెను. ప్రపంచ భూతకాలమునను వర్తమానకాలమునను రుఖమేహూచ్చాదితముగ నున్న భావికాలమున ఆనందనూర్యుడు నిర్మలముగ ప్రకాశింపగలడను మహాశయము మానవుని ప్రేరేపించుచుండగా, నీక్రిమి ఆతని పుర్రెలో పెరుగుచుండెను. వీని యాలోచనల నశించి:వి. వీని మాహాత్మ్యము మంట గలిగినది. భావియందలి ప్రపంచ సౌఖ్య సంభావన ఉన్మాదావస్థయందలి వాని భావములవలె సంతరించినది. వాని ధీశక్తి మేమైనదీ? వాని విశేషము, సంకల్పము, బుద్ధి మొదలగునవి యేమైనవి? పాచియ

నెడిజీవవిధము వీటినిన్నిటిని తనవాత తెట్టుకొనినది." దీనివలన బుద్ధిబలము శరీరబలాశ్రయమనియు, చిచ్చుకై జడశక్తికృత్తీనమనియు తెలుసుచున్నది. ఇంగ్లీషు వాస్తవమునందు యీ 18 పాదముల కంటె నెక్కుడు భయావహముగ కవిత్వములేదు. కుక్కగొడుగుబాతికి చెందిన ఘృణింశేషమందు భయోత్పాదకమై యున్నది. దానిశక్తి అచింత్యము. దీనిని గూర్చి మనకు జ్ఞానమును ప్రసాదించి దీనిని మనవశవర్తిగ జేయుగాక అని మనము భగవంతుని సమ్రులమై ప్రార్థింపవలెను. కుక్కగొడుగు బాతియొక్క వివాశకర్మము యింతగా వర్ణించితిమి గాని యీబాతిని సృష్టి సంహారకము భగవంతుడు ప్రయోగించిన బ్రహ్మస్త్రముగా భావించగూడదు. ఏలనన దీని వాడికి పాలైన జీవరూపములకు లాభముగూడ కలుగుచున్నది మానుషశరీరమును వీడించెడి యీబాతికి వైద్యులు ప్రతిక్రియలను కనిపెట్టియున్నారు. పుష్పవృక్షములను నాశనము చేయు బాతికికూడ ప్రతిక్రియను ఆవృక్షవర్గమే కనుగొనినది. వృక్షవర్గము దీనికి ప్రతిక్రియను కనుగొనుటయే గాక యీజీవవిధమును తన కుపచరించునట్లు వశపర్చుకొనుచున్నది. చెట్లవేళ్లకు అంటుకొని జీవించెడి బాతియొకటి కలదు. ఇది మంటినుండి ఆహారసంగ్రహణముం దెక్కువశక్తికలిగి గనుక వృక్షవర్గము యీబాతిని దత్తస్వీకారము జేసుకొని వీటివ్వారా తామహారలోపమును పోగొట్టుకొనుచున్నది. ఈవిధముగా నీక్షుద్రజీవము తన ఆహారాన్వేషణ పరతన్లు వృక్షవర్గమునకు మేలుచేయుచున్నది ఇంతేగాక దీనిదాడివలన వృక్షవర్గమున కవిధితుముగ నంతర్జితముగ నుండెడిశక్తి తన్నియో బయల్పడి వికసించుచున్నది ఈబాతి నెదుర్కొనుటయందు వృక్షవర్గ మిప్పుడు మిక్కిలి అధికబలసంపన్నమై యున్నది. శాస్త్రనిశ్చయాలను పూర్వము కన్న నెక్కుడుగా నతివేగముగా నల్పును శరీరవృద్ధికర మగు పదార్థముల నెక్కుడుగా తయారుచేసికొనుచున్నది. ఈవిధముగ వృక్షసహజశక్తి లభిస్తున్నది జెందుచున్నది. వీటి ప్రస్తుత శక్తిలన్నియు పూర్వమిట్లే ప్రేరేపకములయి యుండవచ్చును. చిన్న చిన్న మోతాదులుగ నీకీడు ననుభవించుటవలన వాటికి శ్రేయస్సే చేకూరినది.

మహాభాష్యం నుబ్బరాయుడు,
(అనువాదకుడు)

అత్యద్భుత ప్రదర్శనములు
బందరు బుట్టయ్యపేట హాలులో
శ్రీకృష్ణవిలాససభ - తెనాలి
ధర్మార్థము వినియోగించ బడును

రామదాసు 29-11-24 శనివారం
శకుంతల 3-12-24 బుధవారం
బ్ర. శ్రీ. యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు,
రామదాసు, దువ్వంత పాత్రలను ధరింతురు.
రేట్లు:— 3, 2, 1, 0—8—0.
మేనేజింగు కమిటీ

గృహణి మాత్రలు
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0.2-0
రక్తచేచనములు, బంకిచేచనములు, జిగటచేచనములు, ఆజీర్ణచేచనములు, నీటిచేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపుటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంటనే గుణ మిచ్చును. అన్నియు చాలావలయు. ముదిగాను - గొంకాగాను

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1842

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనెకమోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయబడును. పాతికపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగుసహజ మజూరి రు. 25 లు మొదలు రు. 30 ల వరకు గలదు. పువ్వరా గములు, పట్టెకెంపులు, కత్తుములు మొదలగునవి చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యక్తము మీకు తెలియును.

మాచి తివిచిత్రపు 172 పుటల క్యాటలాగు 1-కి రు. 1.
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, వైనాబజారుకోడు, భదరాను.

కృష్ణా జిల్లా బోర్డు, బందరు

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

నవంబరు 24 :—ఈ నెల 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ జిల్లా బోర్డు ఆఫీసులో సమావేశమయినది. సుమారు నలువదిలోపుగ సభ్యులు హాజరయిరి. సభాభవనము బహుళజిల్లాబోర్డు సభ్యులందరు వచ్చిన చాలకపోయి యుండును. అట్టిస్థితిలో ప్రేక్షకులకు స్థలము లేదని వేరుగ జెప్ప నవసరము లేదు. ద్వారములు, కిటికీలు, మధ్య మధ్య పండులు వసారాలు ప్రేక్షకుల కొరతను నిర్ధారించిరి. ప్రేక్షకులలో ముప్పాతికమంది గ్రామాంతరములనుండి వచ్చినవారై యున్నారు. అట్టిస్థితిలో వారికి సభాప్రసంగముల వినుట కవకాశము లివ్వక పోవుట విచారకరము. ఇప్పుడు సమావేశమయిన హాలు సహితము గుమాస్తాలు కూర్చుండినదియై యున్నది. వారి ద్రావ్యులు ఎర్రరాలన్నియు బయట పెట్టబడినవి. జిల్లా బోర్డు జిల్లాకంఠమును సంబంధించిన ముఖ్యసంస్థ యైయున్నది. ఈ బోర్డు సభలు వేలము ఒక బందరు పట్టణమందే యేర్పడు జరుగక పోయినను ముఖ్యపట్టణమున ప్రధానసభాభవనము ఉండుట వశ్యముగనే కనిపించుచున్నది.

ప్రప్రథమమున విద్యాభ్యాసాంగమంత్రియైన ఏ. పి. పాత్రోగారు యీ పురమునకు వచ్చినపుడు జిల్లా బోర్డు పక్షమున స్వాగతపత్రమును సమర్పించుటకు గూర్చి చర్చింపబడినది. సూరపనేని వెంకయ్యగారు మఱి యొక రిద్దరు, మంత్రిగారు మనకు చేసిన మహోపకారము లెవ్వియు లేనందున స్వాగతపత్ర మర్పించుట అనవసర మని ప్రతిపాదించుట మాట్లాడిరి. కోనెలమాడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, మంత్రిగారు మొన్నటి సభలో ప్రాథమికవిద్యకొరతను సప్లిమెంటరీ గ్రాంటును మంజూరు చేయించినారని యిది యొకభునకార్యముగా నుగ్గడించినది. ఇంకను సీతయ్యగారు, సోమంచి శీతారామయ్యగారు, కోదండరామయ్యగారు, మొదలగు కొందరు ముచ్చటించిన పిదప అధ్యక్షులు తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా 29 మంది అనుకూలముగాను ముగ్గురు వ్యతిరేకులుగాను ఉండిరి. పిమ్మట కో. గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఈ సందర్భమున ప్రధానమంత్రియైన పానగల్లరాజుగారిని కూడ నాహ్వానింపవలసినదని యొక ఉపాదానము తీసికొనివచ్చిరి. సీతయ్యగారు బలపర్చిరి. ఇది అసందర్భముగా నున్నదని కొందరు తేల్చిచిరి. అధ్యక్షులు సహితము అసందర్భమని త్రోసివేసిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమ తీర్మానమును మిల్ ఫుల్ గా నమోదు చేయవలసినది పెట్టనట్టిరి. మంత్రులొకపై వీరికింక అభిమానమేల యుండవలెనో మాకు బోధపడలేదు. మంత్రులు వారి వారి అవసరముల బట్టి వారే వచ్చుచుందురు. వారి నాహ్వానింపుట యిలాకో వారు వచ్చి స్వతంత్రించి చేయబోవు ఉపకారమిమమంతయు లేదనుట సర్వజనవిదితము. పిమ్మట మంత్రిగారికి ఆర్పింపబోవు స్వాగతపత్రము చదువబడినది అందు విశేషాంశము లేవియు లేవు. కావున కోదండరామయ్యగారు పాతకాలపు గూర్చి వ్రాయబడిన సందర్భములో, విద్యావిధానము దేశీయావసరముల కనుగుణముగా నుండునట్లేర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరుచున్నట్లుల వ్రాయవలసినదిగా కోరిరి. అది అందఱికి సమ్మతమగుటచే నామోదు చేయబడినది. పిమ్మట వడ్డమన్నాటి నరసింహముగారు సి. పాత్రోగారు యింత కాలము నుండి మంత్రిగా నున్నను ప్రజాభిప్రాయమును గుణమయిన మార్చేమియు జేయలేదుగాన నా సంగతి స్వాగతపత్రములో నూచించుట తమయుద్దేశమని చెప్పిరి. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి కిది అయ్యుముగా నుండెను చివరకు, త్రాగుడు తగ్గించవలసినదను కోరికను ప్రత్యుత్తరము చేర్చిరి.

బోర్డులో విచారించబడిన మరియొక ముఖ్యవిషయము: తాలూకాబోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో అవసరమయినవోటుల 6,7,8 తగవులుపెట్టి ఇంగ్లీషుకూడ చెప్పించుటకు 45 వేల రూపాయలు మంజూరుచేయుట. ఈతీర్మానము విచారించుటలో సభ్యులు కొందరు, పిల్లలకు చిన్నతరగతులలో యింగ్లీషు చెప్పించక పోవుటవల్ల చాల కష్టములు కలుగుచున్నాయు, వారు ఉత్తమవిద్య నార్జించుటకు వీలులేక యున్నారాయు చాలచింతించిరి. సభ్యులలో నొక్కరుగూడ నీవిషయమును దూరదృష్టితోను విశాలభావముతోను, జాతీయాదర్శానుగుణ్యముగాను విచారించినట్లు గన్పడదు. పసిబాలర కోమల మానసముల అన్యభాషాభ్యాసముచే నొత్తిడిచేయుట అక్రమమనియు, ఇంక ఎన్నితరగతులు బ్రిటిష్ పరిపాలన వేళములో

నిలిచియున్నను ఇంగ్లీషు సర్వసామాన్యభాష కాబాలదనియు, నిజముగ బాలర మనోవికాసమునకు గాని దేశభక్త్యదయమునకు గాని మాతృభాష తోడ్పడినట్లు అన్యభాష వీదియు తోడ్పడదనియు, నింతకాలమునుండి జాతీయోద్యమము యుద్ధామా రుతమువలె వీచుచున్నను గ్రహింపజాల కుండుట కోరనియము. శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు మొదటినుండియు స్థానికసంఘములలోబరచుకొనుటను చెప్పటలలో గల యుద్దేశము, ఈసంఘముల మూలమున నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకే యై యున్నది. మఱియు, నేడు విద్యావిషయమున భేదాభిప్రాయము లేదు. విద్యాధికారులు, పాఠశాలాధ్యాయులు, విద్యావిషయ నిపుణులు అందఱును మాతృభాషకే ప్రాముఖ్యమియవలెననియు ఉన్నవిద్య సహితము మాతృభాషలోనే కఠినపాఠములు ననియు అభిప్రాయము బాహ్యముగ నిచ్చుచున్నారు. స్థానికసంఘములు ఆంగ్లభాషావ్యాపారము వీడి దూరదృష్టితోను జాతీయాభిమానముతోను ప్రవర్తించుచో తమ పరిపాలనక్రింద నున్న పాఠశాలలలో ఆంగ్లభాషాప్రాముఖ్యమును తగ్గించి క్రమముగా దానిని విచ్ఛిన్నవిషయముగా మార్చవచ్చును. పిమ్మట తీర్మానములోని అభిప్రాయమును ఆమోదించుచు సామ్యువిషయమై రాబోవు బడ్జెట్టులో విచారించుటకు తీర్మానించడమైనది.

కపిలేశ్వరపురములో తమ స్వంత ఖర్చుమీద 4 వ ఫారమును పెట్టవలసినదిగా న్యూలు కమిటీవారు బోర్డువారిని కోరిన విషయము. ఈ విషయమును ఆమోదించవలసినదిగా మంగంటి సీతయ్యగారు తీర్మానమును తెచ్చిరి. 12 జూలై యేలూరు మీటింగులో తాడంకి కపిలేశ్వరపురము, రెండు గ్రామములలోను వారి స్వంతఖర్చుమీద 4 వ ఫారము బోర్డువారు పెట్టుటకు తీర్మానించిరి. కాని ఏదో టెక్నికల్ ఆక్షేపణమీద కపిలేశ్వరపురముపేరు తగ్గించివేయడమైనది. అప్పటి నుండి యీ విషయము బోర్డు యెదుట ఉండి యున్నది. అయినప్పటికి దీనిని బడేటి వెంకట్రామయ్యగారు రెండు వైఖళ్లలో న్యూలు ఉండగా వీరి మరల ఇటుకూడ బోర్డువారు 4 వ ఫారము పెట్టుటనుచితమని తీవ్రముగా ఆక్షేపించిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైన పొదనీకుగారు ఉత్సాహభరితమైన ఉపన్యాసమిచ్చిరి. చివరకు పెడింటి వాసుమంతరావుగారు తాడంకి తో బాటు దీనిని గూడ బోర్డువారు ఆమోదింపవచ్చుననియు సంవత్సరాంతమున నది బాగుగా పరిచేయవచ్చు దానినే భావపరచవచ్చుననియు తెలిపిరి. పిమ్మట ఒక సంవత్సరమువరకు కపిలేశ్వరపురములో 4 వ ఫారము పెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది. తీర్మానము వోటుకు పెట్టగా 30 మంది అనుకూలురుగా ఉండిరి. బడేటి వెంకట్రామయ్యగారు మొదటనే పోల్ కోరిరి. పేర్లు వ్రాయగా 31 మంది తెలిపిరి. ఇదంతయు అయినపిదప ఒకసంవత్సరముగా ఎప్పటినుండి అనుప్రశ్న వచ్చినది, అసవరణ చేయబోగా వెంకట్రామయ్యగారు అభ్యంతరపెట్టిరి. ఈసందర్భములో ఒకచిన్నవిషయము చెప్పవలసియున్నది. బోర్డు విచారించవలసిన విషయములన్నియు ఎజెండాలోగలవు కాని అన్నియు సరియైనతీర్మానరూపంలో నుండవు. సాధారణముగ ఎజెండాలో విషయము తీసికొని చర్చించుట మామూలు. ఉపపాదించువారు సహితము తీర్మానమును వ్రాసియువ్వరు. చివరకు అధ్యక్షు లేదోరూపమున వ్రాయుదురు. క్రమమే అక్రమమే యొకపద్ధతి మామూలుగ జరుగుచున్నప్పుడు దానిలోచిన్న పారభూటముల సవరించునప్పుడు ఆక్షేపించుట అనుచితము. నిజముగా నియమబద్ధముగ జరుగవలెనన్నచో విషయము తీర్మానరూపము లేకుండ చర్చ జరుగకూడదని ప్రథమముననే వెంకట్రామయ్యగారు ఆక్షేపించియుండవలసినది. ఇట్టిస్థితి చాల పర్యాయము లేర్పడు చుండును. ఈమీటింగులోనే గోపాలకృష్ణయ్యగారు పానగల్లరాజుగారిని పిలువవలసినదని తాము మొదటి ఉపన్యాసములోనే చెప్పినామని తీర్మానము ఓటుకు పెట్టినపిమ్మట దానిని అసలు తీర్మానమునకు సవరణగా చేర్చవలసినదని కోరియుండిరి. అందుమీద అనవసరచర్చయు కాలహరణయును చాలజరిగెను. బోర్డులో చాలమంది యింగ్లీషు రానివారుగానున్నారు. అట్టిస్థితిలో తీర్మానములన్నియు ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడుట చాల ఆక్షేపణీయముగానున్నది. చాలమునిసిపాలిటీలలో చర్చయుతీర్మానములుకూడ తెనుగులోనే సభ్యులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు సౌకర్యార్థమువ్రాయబడుచున్నవి. అట్టి పద్ధతిని జిల్లాబోర్డువారే అవలంబింపగూడదో మాకు తెలియవచ్చును.

పైతీర్మాన మైనపిమ్మట చాలమంది సభ్యులు బయటకు నడచిరి. ముఖ్యమైన పరిపాలనానివేదిక చర్చించుటకు కనిష్ఠ సంఖ్య లేకపోవుటచే నిలిపివేయబడినది.

చెన్న పురిమండల ఆంధ్ర జాతీ

యోవకంఠము

చెల్లంకాంగ్రెసు యువసభకు తీర్మానములు
పై చెన్న పురిమండల ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘపక్షమున చెల్లంకాంగ్రెసు యువసభకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు కాంగ్రెసు యువసభలో నేడయైన తీర్మానముల నుపపాదించవలసినదెడల అట్టితీర్మానములను డి సెంబరు నెల 6 వ తేదీలోగ ఆంధ్రాప్రదేశ్ జాతీయోపసంఘము వారి బేజవాడ మకామున పంపగలందులకు ఇందుమూలమున కోరబడుచున్నారు. పైతేదీలోగా ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారి కార్యస్థానమునకు, చేరనితీర్మానములు కాంగ్రెసు విషయవిధ్యయసభలో జర్జింపబడవలసిన తీర్మానములపట్టికయందు చేర్చుకొనబడవు. పిమ్మట చేర్చుకొనబడదగిన తీర్మానములపై 20 మంది అఖిలభారత సంఘసభ్యులయొక్క గాని, 50 మంది మహాసభా ప్రతినిధులయొక్కగాని సంతకములు చేయించవలసిన ప్రయోగము గలుగును గాన పైదీలోపుకే తీర్మానముల సంఖ్య ప్రాధికులు.

గడ్డే రంగయ్యనాయుడు
కార్యదర్శి.

నా తా వ ర ణ సి తి

1924 నం. 1 నవంబరు నెల 27-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముగ్గుడి అత్యధికార్థం X త 24 X అంబలలో	ముగ్గుడి అత్యధికార్థం X త 24 X అంబలలో	ముగ్గుడి X త 24 X అంబలలో	ముగ్గుడి అత్యధికార్థం X త 24 X అంబలలో	ముగ్గుడి అత్యధికార్థం X త 24 X అంబలలో
గోపాలపురం	77.1	68.4	0.85	24.83	44.96
విశాఖపట్టణము	78.5	69.0	0.02	15.44	87.09
కాకినాడ	77.6	71.5	0.01	21.60	89.09
మచిలీపట్టణము	77.7	71.8	0.04	12.04	41.59
కర్నూలు	83.2	68.9	...	8.56	26.01
బళ్లారి	86.1	68.5	0.0	2.45	20.51
కడప	87.0	72.7	0.80	7.11	81.28
నెల్లూరు	82.0	71.9	3.57	21.04	87.98
మద్రాసు	86.0	73.8	0.76	16.90	50.74
కడపూరు	85.0	74.2	1.87	22.28	52.94
నలమ	89.4	70.1	...	5.52	89.80
కోయంబట్టూరు	89.6	71.0	...	10.29	22.29
తిరుమనాపల్లి	86.0	72.9	0.64	7.71	88.18
నాగపట్టణము	85.8	74.7	0.84	19.88	54.98
మధుర	91.2	74.8	...	4.65	88.58
పాంబర్	88.3	77.5	0.82	10.65	87.00
తిరునల్వేలి	15.05	28.34
తిరువేండ్రము	84.3	77.1	...	11.02	64.51
కొచ్చిక్	90.2	78.0	...	18.20	114.51
కాలికట్టు	90.4	75.7	...	19.11	117.16
మంగలూరు	89.4	76.6	...	8.44	125.68
బెంగళూరు	85.5	66.4	...	2.90	85.87
మెరకార	78.6	67.6	0.56	5.50	125.46
కొడేకనాల్	66.0	52.7	0.06	8.27	52.18

అంతకుముందు చిన్నచర్చను పడుచున్నది గోపాలపురంలో 0.85 నన్నము కురిసెను. మేములు లేవు. పగటివేడిమి సర్కారులలో 4 నుండి 6 క్లక్ డిగ్రీలు తక్కువగా నున్నది దక్షిణమున రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు అధికముగా నున్నది కడపలో 0.80 బళ్లారిలో చిన్న జిల్లావన్నము కురిసెను ప.టి వేడిమి కర్నూలులో 4 డిగ్రీలు తక్కువ రాత్రివేడి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువగానున్నది. నెల్లూరులో ఎడతెగిలేకకుండా 12 గ కాలము 3.57 వర్షముపడినది మద్రాసులో 0.76 వర్షము పడినది పగటివేడిమి మద్రాసులో ఎక్కువగాను, నెల్లూరులో తక్కువగా నున్నది. తూర్పుతీరమున వర్షము యింకను కురియు నూచనలగలవు. ఆర్. ఎస్. సామూరు, నాతామణిరామయ్య

గురుకావగుదెబ్బలు

కాంగ్రెసు విచారణరంఘము

నివేదికను ప్రచురించుట

(నిన్నటికేము)

అహింస యోధానము

అకాలీలు కట్టెలుగొట్టుకొన బోయినందువలన యెవరికి గాని యెట్టికష్టమును గలుగజేయ నుద్దేశింపలేదని స్పష్టమగుచు న్నది. కట్టెలొనుటకు తమకుపాతక్యగలదని వారు నిలవజెట్టుకొనిరి. దాని నేమాత్రమును సంఘేషంపనకర్తలేదు. ఆస్తిని పాడుచేయవలెనని ఉద్దేశ్యమేమియు లేదు. క్రిమినలుగొట్టుకొని 144, 145, 147 సెక్షన్లక్రింద నేమియును వారినాటంక పయపలేదు. వాకు తమకు పాతక్యగలదని తేలికపుడు అల్లరిజేయవలెనను నుద్దేశ్యమేమియు లేదని చెప్పవచ్చును. క్రిమినలుగా పాడుకాటినప్పుడు వారియుద్దేశ్యము చెప్పజాలము. పాడుకాటించినపుడు అది క్రిమినలుగ పరిణమించుటకు ఆస్తిని వారలకేదో హానియో అస్తికేనష్టమో జేయునట్లేదేమోనయుండవలెను. ఒకచోట పాడుకాటించినపుడు పాతక్యంబుచేయుటవలన చేసిన హాని నియమియును లేదు. ఇదివరలో మహాత్మా అకాలీలను వారిసామ్రాజ్య కాపాడుట కంగీకరించుటవల్లను, గురుద్వారమును ధర్మసత్రిమును వారిస్వాధీనముననుండుట వల్లను కట్టెలొట్టుట ఆచారమగుటవల్లను, యిదివరలో నెట్టిఅటంకములేకుండ కట్టెలొట్టుకొన నిచ్చుటవల్లను యీషయములన్నియును ధృవమగుట చేత జతలన్యాయవిధిధర్మములగాననియు అకాలీలనిర్బంధముగ తమపాతక్యను జలాయింపజూడలేదనియు మేముగట్టిగనమ్ముచున్నాము. వారి ఉద్దేశ్యము ధర్మసత్రిమునకై కట్టెలుగొట్టుట మాత్రమేయైనపుడు అయ్యదిన్యాయవిధిధర్మమునిగాని అల్లరిజేయు నుద్దేశ్యముండెననిగాని యెవ్వరును అనజాలరు. ఈవిషయమై జంజరి, భూము లెరిస్వాధీనమున నున్నచో నిర్ణయించుట అనతి సరము. మహాత్మాగారిని షకీలును బంపి సామ్రాజ్యకాసుపరీక్ష జేసి సామ్రాజ్యమునుదీసికొనుమని కోరగా అడ్డుజేయలేదు. కావున యీజతలను చెదరగొట్టుటలో పోలీసువారు జేసినది న్యాయమాయను విషయమై మేమువిచారించిన యితరవిషయములేచాలును. గురుకావగుదాలో గుంతాల, రాజనస్సి, రాణివాలాచిన వంతునమీదగా బోవుచున్న కొట్టినపుడు అల్లరిగాని పాడుకాటించుటగాని యేమైనయున్నదనజాలరు. అదారిని గురుకావగుదాపుట అకాలీయత్రిమలకు పాతక్యగలదు. సెక్షన్ 144 క్రింద నిషేధపుటు తరువేమియు లేనపుడు, ప్రజాశాంతికి భంగమేమియు గలుగజేయునపుడు వారు వెనుకకు దిగిపోవుటలేదనుట యొక్కముగ నున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారు యీదెబ్బలు కొట్టినందులకు దెబ్బపాటు న్యాయకాన్త్రము ప్రకారముగాని రాజకీయముగాని యేమాత్రమును నిలవనేరదు. ఈవిషయమున అధికారులు జేసినపని చాలనిరంకుశముగను, న్యాయవిరుద్ధముగ నున్నది. తీవ్రముగ ఖండింపదగియున్నది. వీరుజెప్పుసాకు, అల్లరిగాని పాడుకాటించుటగాని గురుకావగుదాజరిగిన యెడల యేమాత్రమైన వర్తించి యుండెడిది. ఆచటమైనను న్యాయవిరుద్ధమును నుద్దేశ్యముగాని, నేరముజేయు నుద్దేశ్యముగాని కానరాదు. ప్రజాశాంతికి భంగముగలుగజేయు మాట యేమియు గానరాదు. కట్టెలుగొట్టుకోయినపుడు గొట్టినవనుష్యులు విరుగుదల తప్పవయే యుండెడిది.

డాక్టరు మణిరాం (సం 15 సాక్షి) 9 వ తేదీని తడవకు విరుగుదల బోయినట్లును, 10, 11, 12, 13 తేదీలందు నల్లరు అకాలీల చూడబోయినట్లును జూచినట్లు దెల్పెను. కర్తరసంగు 13 వ తేదీ ముగ్గురు నల్లరున్న అకాలీజతను పోగా జూచితిని జెప్పెను. ప్రేమసింగు సోధబస్సగారు నల్లరు అకాలీలు గల జతలను మూటిని జూచితినియని వారిని నెట్టెంబరు 10 వ తేదీని కొట్టెనియు జెప్పెరి. బి. మోహంద్రసింగు గారు నెట్టెంబరు 10 వ తేదీని నల్లరు చూసిన నున్న మాడు జతలను కొట్టినట్లు దెల్పుచున్నారు. యస్. హరనంసింగుగారు అకాలీలు నల్లరుండగా పోలీసువారు విచారగురుండెరిని దెబ్బచున్నారు. పండిత కే. సంతానంగారు 10 వ తేదీని ఒక్కొక్క జట్టులో నల్లరుండెరిని జెప్పుచున్నారు. పండిత మేలరామ వాఫా గారు 10 వ తేదీని 12 మంది అకాలీలను నల్లరు చూచి కొట్టినట్లు దెల్పుచున్నారు. డాక్టరు భాక చంద్ర దేవు గారు ముగ్గురు అకాలీలుమాత్ర ముండెరియు తక్కినవారందరును పోలీసువారేయనియు దెల్పుచున్నారు. మూజాం అలీగారు నల్లరున్న జట్టును పట్టుకొనిరియని తమవత ముగ్గురు జట్టు రాగా అట్లే పంపివేసెరియు దెల్పుచున్నారు.

ఒక్కొక్క సారి దెబ్బలను తగాదా భూమిపైగాక సిక్కుల స్వాధీనముననున్న చోటగూడ కొట్టిరి. ఇట్లు అవతల

గొట్టినట్లు అగస్టు 31 వ తేదీని తీసికొన్న ఫోటోగ్రాఫులు గలవు. నెట్టెంబరు 10 తేదీని మూడుజట్టులను గురుద్వారా వరణములోనే కొట్టినట్లు జ్ఞాపకమని లాలా దునిచంద్రగారు దెల్పుచున్నారు. మొదటి జట్టును 9 వ గురువు జేవాలయము ప్రక్కనున్న తీగలప్రక్కనే గొట్టినట్లు ప్రేమసింగుగారు దెల్పుచున్నారు. యస్. మోహంద్రసింగుగారు దెబ్బలన్నియును గురుద్వారము లున్నచోటనే కొట్టబడినట్లు జూచితినిని జెప్పుచున్నారు. ఈ భూమిలోని అకాలీలు యేపనుల కైన రావచ్చును. గురుకావగుదా దెబ్బలు కొట్టినది తగాదా భూమిలో గాక గురుద్వారా భూమియందని డాక్టరు భాను చంద్రదేవు గారు దెల్పుచున్నారు. బి. గంగసింగును కొట్టినపుడు దివాలము గురుద్వార సరిహద్దులలోనే జరుగుచుండెగాని బాగులోగాదని లాలాగిరిగరలాలుగారు జెప్పుచున్నారు. ఈనిదర్శనము లన్నియుజూడ గురుకావగుదాదయినను పోలీసువారు క్రి. ప్రా. కొడ్డు 177-123 సెక్షన్ల క్రింద నిర్బంధముగ చెదరగొట్టుటకు పాతక్య లేదనియే మాఅభిప్రాయము.

కనీసలమునే ప్రయోగించిరా?

ఇకను రెండవవిషయము ప్రభుత్వమువారు కనీసలమునే ప్రయోగించితిమను చెప్పు వాదమున కేమైన ఆధారము గలదేమో చూడవలయును. ఆప్రయోగించినవలను అన్నిసమయములందును చాలయెక్కువగా, ఒక్కొక్కసారి కూరముగూడనుండెనని మేము గట్టిగ జెప్పగలము. పరిస్థితులబట్టి చూడ అంతటిపని అవసరము లేకపోయెను. పోలీసువారు యీనిర్బంధప్రయోగమును జేయుటకుముందు అత్యంతసిప్రాసిక్యూటు జేయుచుండిరి. అన్నిసంఖ్యల నామకనే వరల అరెస్టులకు దిగిరి. అకాలీలు అరెస్టు గుటకు సిద్ధముగ నేయుండిరి. ఈ జతలు యిద్దరు ముగ్గురు నల్లరు వరుసగా ఒకదానివెనుక నొకటి యుండి, ఆవగనే చేతులు ముడుచుకొని ప్రాధానగీతముల పాడుకొనుచు కూర్చుంటుజూడ పోలీసువారు వారిని అరెస్టుయినట్లు జెప్పగనే సరేయని సిద్ధముగ మాట్లాడకుండ జెయుటకు వచ్చెదరుని జెప్పవచ్చును. సామ్రాజ్యము దెబ్బపడని ప్రకారము చూడ ప్రభుత్వము యొక్క యుద్దేశ్యము జతలను చెదరగొట్టుట కాదని దోచుచున్నది. ఉద్దేశ్యము శాంతిభంగము గలుగకుండ కాపాడుటయు, నేరములు జరుగకుండ జేయుటయు నైనయెడల ప్రభుత్వమువారు రావనిని సులభముగ జేసియుండెడివారే. ఇంకా పోలీసువారు జేసినపనిలే శాంతిభంగకరములుగ నుండెను మెక్స్ పర్సన్ గారు యిదివరకు దెల్పిన క్రిమినలు తేనులో అంగీకరించిన దానిని జూడగను, ప్రభుత్వప్రకటనములో దెల్పినదానిని జూడగను యిట్లు జేసినట్లు చాల అశ్రద్ధముగ నున్నది. మాకు రాజకీయపక్షపాత మేమియు లేకుండజూచెదను. అప్పుడే ఆసాధాణకృత్యములు పంజాబు ప్రభుత్వమునకు మహదవమానకరములును నాగరక ప్రభుత్వమునకు జేసి నైనను నీచముగ నుండు నటులను గాన్పించును. అకాలీలు దెబ్బలు తినుటకు ముందుగాని, తిన్నపిదపగాని యేమాత్రమును ఉద్దేశ్యమును కలుగజేయలేదనియు యిట్లు ఆకనీస దౌర్జన్యమునైనను ముందేఅలోచించి ప్రారముగ ప్రయోగించిరియని మేము హింనుచున్నాము. మేము విచారించినసాక్షులు ముఖ్యముగ నైదుగురుదెల్పిన వివరము బట్టిచూడ అమితముగ బలమును ప్రయోగించిరినినమ్ముచున్నాము. ఇదిగాక జతలను గురుకావకొన్నియోమైళ్ల దూరమునఆసెరియియు, పెద్దమునుష్యులెందరో వద్దని అటంకపరచినను బలప్రయోగము జేయబడిననిగూడ మేమునమ్ముచున్నాము. బాగా గాయములుతగిలెనని తెలియక పడి మునుముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు నైద్యసహాయము జేసిన విషయము మాత్రము దాటివేయజాలము. అకాలీలు ప్రభుత్వనైద్యులచేచిత్తజేయబడుట కంగీకరింపలేదని దెబ్బ కారణముమానవకాయిత్యభావముగల ప్రభుత్వమునకు మాత్రమును తగినది గాదు. ఈవిషయమై విమర్శన మకర్తలేదు.

దెబ్బలవృత్తాంతము

మొదలు గురుకావగుదాలో కొట్టిన దెబ్బలనుగూర్చి యిచ్చినసాక్ష్యము క్లుప్తముగ జెప్పెదము. ఇందులకు న్యాయసమ్యతముగాని మరయే యితరమైనట్టిగాని ఆధార మేమియు లేదు. అదారిలో కొట్టిన దెబ్బలు యేవిధముగ జూచిననుఅసాలోచితులును, అసాధారణములుగాక ఒక సాక్షి వల్లించినట్లు ప్రకారముగను, నిర్దుష్టముగను, నుండెను.

రాజనస్సి—అగస్టు 28 1922

అకాలీజత నేమియు కొట్టుటలేదుగాని పోలీసువారు ఆకాలీన రాజనస్సిలోనికి బండ్లు అనుచు సామాన్యపు సిక్కునుహతాయులను కొట్టిరి. 127 సెక్షన్ల క్రింద గుంపుండరాదు. చెదరపొమ్మని యుత్తరువుయేమియు లేదు. ఆదెబ్బలు

తిన్న వారుగురుకావగుదా కట్టెలుగొట్టు బోవుచున్నారో మరియేమైననేరముజేయ బోవుచున్నారో యేమియు అనుమానము లేదు. దీనినిబట్టి కొట్టుటకు కారణమేమివచ్చెనో తెలియగలదు. అందులకు కారణమేమో ఉన్నదని ప్రభుత్వమువారు జెప్పనది నిలవకుండపోవును. అమృతసరములో బట్టలవర్తకుడు బి. చంద్రసింగు (సాక్షి నెం॥ 1) సోదరునితోను ఆజవాండ్రతోను గురుకావగుదల బోవుచుండగా పోలీసువారు తనుతిట్టి చెట్టుకొమ్మకుకట్టి అప్పుడే విరిచికొట్టెరియియు, బండిలో నెక్కిన సోదరుని జేకెరియియు, తనను సోదరుని గూడ చెంపదెబ్బలు కొట్టెరియియు, సోదరుడు నైలుదీసికొనపోగా మరల గొట్టెరియియు దెల్పుచున్నాడు. ఆయనను, సోదరుని డాక్టరు బి. యస్. పాలుగారు పరీక్షించిరి. ఆస్పత్రికేటు కమిటీవారి యెదుట దాఖలుకాబడెను. అమృతసరం ఖాల్వాకాశేజిలో వృక్షకాన్త్రపు ప్రాధేసరు సర్దారు రాజేంద్రసింగు యీవిషయమును ధృవపతము యీసంగతి జరుగగనే ప్రతీకలకు వ్రాసినట్లు దెల్పుచున్నాడు. రాజనస్సిబజారు దుకాణములలో కూర్చొన్న అకాలీలకు నల్లలపాగాలున్నవని కొట్టినట్లు దుకాణదారు బి. బెలుసింగు వ్రాతములకముగ వాజ్ఞానమునిచ్చెను, వీటిగారును, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు అక్రంతిభానుగారును బి. శారనం సింగును, సింగుభక్తకాన్త్రదర్శి, కొట్టి నల్లరుతోజాటు ఎక్కాబండ్లు ఆగవోటికి దీసికొనిపోయి మరలరాదా దెబ్బలు కొట్టి, గుదాలుపెట్టగా విరుగుదల పడిపోయి.

రాణివాలవంతున

అగస్టు 31, 1922 అమృతసరమునకు 10 మైళ్లదూరములో గురుకావగుదాలోనున్న రాణివాల వంతునమీద అకాలీజతనుకొట్టినట్లు అమృతసరములో నైద్యవృత్తిజేయుచుండిన డాక్టరు గురుభక్తసింగు (సాక్షి 32) దెల్పెరి. ఇదట అగస్టు 31 ని గుంతాలవంతునవద్ద దెబ్బలకుముందే 30 వ తేదీని దెబ్బలుకొట్టిరి. అది మధ్యాహ్నము జరిగెను. జత సంఖ్య 70 యుండెను. అకాలీలు పోలీసువారిని నెట్టుకొని పోలేరుగాని వారిని లాటిలతోను సన్నీలతోను పొడిచి, చెట్టుకాడులొని కొట్టిరి. పది పదిపానుమంది పడిపోయిరి ఆయన జెప్పుచున్నాడు.

బి. హరణంసింగు (సాక్షి 45) గూడ రాణివాలవంతునవద్ద కొట్టినట్లును పడిపోయినతరువాతగూడ కొట్టినట్లును దెల్పుచున్నాడు. కొందరు దెబ్బలకు నిద్రపోయిరి. ఆయనకు నాలుగైదు లాటిదెబ్బలు తగిలెను. ఎడమమాచేతికిక్రింద మంచిదెబ్బలు తగిలెను. ఇప్పటికిని అచచ్చగలదు. చాల రోజులు నెతురుకారెనట. మూడునాలుగురోజులు ఆయన ఆసుపత్రిలోనుండెనట. ఆయన కింకను మోకాలువాపు అట్టేనేయుండెను. నడుచుటకుబలములేదు. పండ్లురెండూడిపోయెను. పండ్లమీద కొట్టుటవలన నెతురు కారుచునేయుండెను. జతలను ఒళ్లుతెలియనంతవరకు కొట్టెరిని ఆయనచెప్పుచున్నాడు. పోలీసువారు దుప్పట్లను, కృపాణములను దీసికొని దూరమున పోలాలలో పారవేసెరియియు, దబ్బముమాత్ర మేమైన నున్నయెడల కాజేసెరియియు ఆయన దెల్పుచున్నాడు.

గుంతాలవంతున 31 అగస్టు 1922

అగస్టు 31 వ తేదీని గుంతాలు వంతునవద్ద కొట్టినట్లు లాహారు వందేమాతరం విలేఖరి మిల్లీరాం భరద్వాజగారు దెల్పుచున్నారు. ఆయనస్వయముగ జూచినవిషయములనే వందేమాతరంలో ప్రకటించెను. ఆరోజున రాజనస్సికి ఈశాన్యముగ రెండుమైళ్లదూరమునుండియే లాటిలతో నెట్టివేసిరి. 35 మందికి గాయములు బాగాతగిలెను.

నెట్టెంబరు 1:— గుంతాల వంతునవద్ద నెట్టెంబరు 1 వ తేదీని 95-100 అకాలీల జతను బలవంతముగ చెదరగొట్టిన విషయములగూర్చి 12 మంది సాక్షులు దెల్పెరి. ఈసంగతులన్నియు వివరముగ సర్దారు సింగుగారు దెల్పెరి. ఆయన యిదివరకివిషయములన్నిటిని ఖల్వా దినపత్రికలో ప్రచురించెను. ఆయనను కమిటీయెదుట విచారించగా ఆజత పోలీసువారిని నెట్టుకొని పోలేదనియు, వారి నట్టుతరువుజేయగనే నేలపైకూర్చొనిరినియు, గట్టుపుడండు అస్పరు ఉత్తరువుపైని యూరోపియనులు గుట్టులుపై ముందుకు వెనుకను అకాలీలమీద స్వారిజేయ కొందరకు గాయములు తగిలెననియు జెప్పుచున్నాడు. పండిత మిల్లీరాం భరద్వాజగూడ యీగట్టులు తొక్కినట్లును, అకాలీలను రోడ్డుప్రక్కను గుంటలోనికి దొర్లించి ఒళ్లు తెలియనంతవరకు కొట్టినట్లును దెల్పుచున్నాడు. పతహరు మంజి కేమో బాగా గాయములుతగిలినట్లాయన దెల్పుచున్నాడు. కరంసింగు, భజనుసింగుగార్లపై గుట్టుపుగట్టె గర్జలుండెను. రతనసింగు నడుముపై పైతనులు గాన్పించెను. డాక్టరు భానుచంద్ర దేవుగూడ యీగట్టులు మీదుగా బోనిచ్చుటను జూచితినిని చెప్పుచున్నాడు. మర్క ప్రదేశములందు బుద్ధిపూర్వకముగ గొట్టెరిని ఆయన జెప్పుచున్నాడు. డాక్టరు మణిరాం గూడ ఆంబు

తెన్నయేర్పాట్లు తేవనియు, తేవజా
య్యేవారికెల్ల ఆఫీసరులు తన్ని పడవేసిరియు, ఒకసిపాయి
అకాలీనాకని బాకుతో కొట్టెననియు జెప్పెను. అకాలీను
జాట్టుపట్టుకొని లాగియు, కాట్టుపట్టుకొని లాగియు, బురదనీ
ట్టున్న గుంటలలో పడవేసియు చాల అమానములజేసిరి. పోలీ
సూ లాతీలకు ఒకవైపు యిత్రడిపొన్ను, మరొకవైపు యింప
పొన్నున్నట్లును, బరువుగను మందముగ నున్నట్లును, శేరు
బరు వైనయందవచ్చుననియు, ఇనపవోడుగు అరంగుశమురవరకు
డుననియు ఆయన జెప్పుచున్నాడు. మహాంతుగాని ఆయన
మున ఘోలుగాని యెవరును లేరనియు ప్రభుత్వపు మనుష్యులే
యుండిరనియు వడిలు పండిత అమరసింగుగారు. జెప్పుచున్నా
రు. అకాలీలకు ప్రతికూలు రెవరును ఆయనకు గానింపలేదు.
అకాలీలు మామూలుగ దౌర్జన్యరహితముగ నుండి ప్రార్థనా
కీర్తనలను బాడుమండిరని ఆయన జెప్పెను. అకాలీను చాల
మంచి మర్మభాగములందు పొడిచినట్లు బి. భేమసింగుగారు
గూడ చెప్పుచున్నారు. అకాలీలపై గుఱ్ఱములను వోక్కించుచు
పోనిచ్చినట్లు డాక్టరు నందలాలు రంపాలగూడ జెప్పుచు
న్నారు. ఆయనయే ఒకకి గాయమువకు వుట్టెను.

రాజానస్సీ, 2 సెప్టెంబరు 1922

లాహోరుజిల్లా అకాలీలు 100 మంది జతభాయి లేవల
సింగు నాయకత్వమున గురుకాచాగుకు
పొవుమండగా, ఎక్కాబండ్లు ఆరవోట
నూర్వాసమానము వేళ ఆపబడి దెబ్బలువేయబడెను. వీని న
న్నిటిని చాలవంది స్వయముగ జూచినవారు కమిటీ యెదుట
పాత్ర్యమునిచ్చిరి. పంజాబరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్య
దర్శి లాలాధునిచందుగారు యిట్లుచెప్పిరి. "పోలీసువారు జతను
వెనుకకు పొమ్మనిరి వారు పోకపోగా లాతీలతో మోడిరి.
ఆదిచాల ఘోరముగనుండెను. సహింప శక్త్యముగనుండెను.
శరీరములో అన్నిచోట్లను, తల, పీపు, భుజములు, ఆరచేతులు,
పాతికడుపు, రొమ్ము, నడుము, యొక్కడపట్టిన వక్కడకొట్టి
రి. కొట్టినతరువాత పడేసివోక్కి రోడ్డువెంట లాగుకొనిపోయి
రి పోలీసు అంబ్యులెన్సు లేకపోయెను. పోట్లు, వైద్యులుమా
త్రము వెంటనుండిరి మెక్కన్నుగారు చీటిగారును అధికారమున
నుండిరి. దండాపోలీసుల పనిజేయుచుండిరి." అకాలీలు జా
న్యరహితముగ నున్నట్లును, దెబ్బలుకొట్టినపుడు చేతులముడి
చిట్టెకొని తలలవంతుకొని మార్గనిరనియు గోపాలదాసు
కేగలుగారు జెప్పుచున్నారు. మెక్కన్ను గారును చీటిగారు
గూడ దెబ్బలుకొట్టిన ఆయన జెప్పుచున్నాడు. ఈదెబ్బలను
7, 8 నిమిషములు కొట్టిరి. ఒక్కొక్కరకు డజనుపైగా దెబ్బ
లు దగిలియుండవలయును. దెబ్బలు కొట్టుటకాగానే ఒక్క తెలి
యక పడిపోయిన అకాలీలను జాట్టుపట్టుకొని రోడ్డుప్రక్కకు
లాగివేసిరి.

డాక్టరు మణిరాం యారోజున గాయములు ఎక్కువగ
తగిలినట్లును యెముకలు వ్రేళ్లు విరిగి పోయినట్లును చీటిగారు
స్వయముగకొట్టుటలో పాల్గొనినట్లును చెప్పుచున్నారు.

జి. అమరసింగుగారుగూడ యారోజున వైరోజుకన్న
దెబ్బలెక్కువగనుండెననియు, కొద్దినిమిషములలోనే అకాలీజ
తడిపొవుమండెననియు ఒక్క తెలియకపోగానే జాట్టుపట్టుకొని
లాగివేయుమంటి రునియు చెప్పుచున్నారు.

జి. సి. రాంపాలు గారు యెదేవిధముగ సాత్ర్యము నిచ్చు
చు ఒకరిద్దరు గాయములు తగిలినవారికి నీళ్లయిపోగా పోలీసు
వారు వెడలగొట్టిన చెప్పిరి. ఒకశ్రీ గాయము తగిలిన వానికి
దాహ మియిపోగా పోలీసువారుకొట్టిరి. ఆమె ఒక్క తెలియక
పడిపోయెను లాలాబహదూరు సింగుగారు తానే ఒకగాయము
గగిలినవానికి నీళ్లయిపోగా దెబ్బలు దింటినని జెప్పుచున్నారు.

ఈరోజున మనమృత లాలాకార్ ఆను ఒక వృద్ధశ్రీ
అచటగాయములు తిన్నట్లు సాత్ర్యమునిచ్చెను. ఈవృద్ధశ్రీని
కొట్టినట్లు విల్లీ రాంగారును, నాథసింగుగారును స్వయముగ
జూచిరి.

నగారాకొట్టగానే నూరుమంది జతను ఒక్క తెలియకుండ
కొట్టినదియు, చాలమంది అకాలీలను కంకరలో లాగివేసినదియు
సయ్యితరతల్లావారు చెప్పిరి.

దెబ్బలు అన్నిచోట్ల కొట్టినట్లును కొందరను మర్మభా
ములగొట్టినట్లును జాట్టుపట్టుకొనిలాగినట్లు, గడ్డికంకర, ముండ్లున్న
చోట్లపడవేసిన భాయి మధురసింగుగారు చెప్పుచున్నారు.

ఇదేవిధముగ బి. జత సింగు గారు చెల్లు
చున్నారు బి. మోహనసింగుగారు పోలీసు వారు లాతీలతో
కొట్టినట్లును, అకాలీలను జాట్టు, కాట్టు, చేతులు పట్టుకొని కం
కరవారుగా లాగి గుంటలో పడవేసినట్లును చెప్పుచున్నారు.

మేకు అబ్దులు రహిమానుగారు పోలీసువారు లాతీలను
త్రప్పుత్రప్పు కొట్టినదియు పొడిచినదియు, కంకరలోకి లాగినది
యు జెప్పుచున్నారు.

ఇండిపెండెంటు అసోసియేటు ఎడిటరుగ నుండిన జి. ఎ.
సుందరింగారు యాకొట్టుటను వర్ణించుచు దెబ్బలు శరీరములో

పంజాబు శాసనసభ

ప్రకటనసంఘము

అదనపు గ్రాంటులు

లాహోరు, నవంబరు 25:—పంజాబుశాసనసభ కార్య
క్రమము నేడు సుగమము. ప్రభుత్వమువారు 25 అదనపు
గ్రాంటులను కావలయునని గోరిరి. శాసనసభ గ్రాంటులను
మంతాను చేసి కార్యక్రమమును విరమించెను. సభ తిరిగివచ్చి
దుగుడునదియు నిశ్చయింపబడలేదు. న్యాయశాఖ, పోలీసు
శాఖయందు దప్ప తక్కిన గ్రాంటులు చర్చింపకుండనే సభ
వారు శాశ్వతము జేసిరి. కాని యీరెండు శాఖల విషయమునను
అనధికారులు తీవ్రముగ చర్చించిరి. ప్రభుత్వమునుగట్టిగ విమ
ర్శించిరి.

అకాలీ నాయకులపై దేబడిన అభియోగమునందు
న్యాయవాదులకును, సివిల్ క్రిమినలుకోర్టులక్రింద ప్రయోగపు
ఖర్చుల నిమిత్తమును, రూ 105,454 ల నియమలిన దని సర్
జాన్ మైనార్డుగారు కోరిరి పిర్చాదీ న్యాయవాదులకు యీ
సొమ్ము వృధాగా నిచ్చుటకంటె అకాలీ నాయకులమీదనేను
ఉపసంహరించి వారి పదభిప్రాయములను సం
పాదించవలసినదనియు అనధికార
సభ్యులు జల్పిరి. ఈ మోక్షమును రూ 70,000 లకు తగ్గించు
టకు కెందుసవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. శాసనసభ సవరణలను
క్రొసేసెను. దోబా, మెహ్రాజిల్లాలందు అదనపు పోలీసు
నుంచుటకు శాసనసభ యియ్యవలెననియు. మిగిలిన పోలీసు
అదనపు గ్రాంటు నిచ్చుటకు శాసనసభ ప్రతికూలభావములను
జూపలేదు. పోలీసు అదనపు గ్రాంటును దగ్గించుటకు ప్రతి
పాదించబడినసవరణ త్రోసివేయబడెను.

రూ 25000 లు ప్రకటననీరోను స్థాపించుటకు గావ
లయునని క్రిక్కుగారు కోరిరి. సరియైన సమాచారమును వారా
పత్రికలకును, శాసనసభ్యులకును పరిపాలనవిధానము విషయమై
ప్రభుత్వమువారు స్థాపించబోవు నీరో నిచ్చునని అధికారసభ్యు
డు నుడివెను. గవర్నరు మెంటువారికెరవున ప్రకటన యేజెంటుగా
నీరోచేయు రెండవవి, ప్రజలుక్రెడగా వివగోరుప్రభుత్వవిష
యములను వారాపత్రికలందు ప్రకటింపబడుటకు నీరోవారా
పత్రికసంపాదకులతోను యజమానులతోను స్నేహభావమును
సంపాదించును. ఉపన్యాసముల ద్వారాను, ప్రకటన పత్రికల
ద్వారాను, గోడలకంటించు పోస్టర్లువలనను
వారాపత్రికలు చదువు వారికంటె నధిక సంఖ్యకులకు
సంగతులను వివరముగా ప్రభుత్వమువారు రిందుమాలమున
చెలియజేయుటకు బ్రయత్నించెదరు. సంవత్సరమునకు రూ
75,000 లు యిందునకు వ్యయ మగును, కడచిన స్థానికము
లందు ఖర్చుకాబడిన సొమ్మునకు యిప్పుడు రూ 25,000 లు
కోరబడెను. ఈ సంఘమునందు కొంతమంది వారాపత్రికల
వారును, కొంతమంది శాసనసభ్యులను జేర్చి యిదియొక ప్రకటన
సలహా సంఘముగ నియమింపబడును. ఈ సంఘమువారి సలహా
ప్రభుత్వము వారు కొన్నిముఖ్య అంశములందు దీసికొనెదరు.
ప్రభుత్వ మెల్లప్పుడును ప్రకటన సంఘమువారితో సంప్రతించు
చుండును. ఇట్టి నీరో యిండియాప్రభుత్వమునందు గలదనియు
నది అసంబంధముల విశ్వాసమునకు పాత్ర మయ్యెననియు క్రిక్కు
గారు పల్పిరి. రూ 21,000 లకు గ్రాంటును దగ్గించుటకు
నొకసభ్యుడు సవరణ ప్రతిపాదించెను. కాని సభ దానిని
త్రోసివేసెను. చాలమంది సభ్యులు అద్వైజరీగోడ్డు స్థాపించుట
కంగీకరించిరి. కాని కొంతమంది సభ్యులు తీవ్రముగ
ప్రతిభిటించిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రచారము నొనర్చి
ప్రజలన్యాయమైన కోర్కెల నరికట్టుటకు తోడ్పడు
నని విమర్శకుల యభిప్రాయము.

రాష్ట్రీయులకోర్కెను నరికట్టుట నీరో యభిప్రాయ
ముగాదనియు, మిత్రునివలె వారాపత్రికలోని ఆచేతమును
బట్టించునట్టివాతలు మొదలగు అంశములను సాధ్యమున నంత
వరకు తగ్గించుటయు నీరో ముఖ్యముగ పనిచేయునని క్రిక్కు
నన్నిభాగములపై బడెననియు పడిపోయిన వారిని రోడ్డు
ప్రక్కకు లాగినదియు చెప్పుచున్నారు.

డాక్టరు పరశురామ శర్మగారు ఆరోజు దెబ్బలు
కొట్టుట యొక్కవగ నుండెనని చెప్పుచున్నారు.

డాక్టరు ఖాను చందుదేవుగారు, పోలీసులు లాతీలతో
గొట్టినదియు, ముందు నగారాకొట్టినది దండపోలీసుల కుద్దె
గము గలగజేయుట కనియు చెప్పిరి. (నశేషము)

గారు విమర్శకులకును ప్రతిపక్షులకును సమాధానమిడిరి. ప్రభు
త్వమువారి ప్రకటనలను తీర్మానములను తగినంత ఫలమునకు
రాలేదు. అనుభవశాలురగు వారాపత్రిక నిర్వాహకులచే వ్రాయ
బడిన వ్యాసములను, వైటుమెంటులను ప్రభుత్వాభిప్రాయ
మును స్పష్టికరించుటకు వారాపత్రికల కంపబడును. ఏరాజీయ
పక్షమునుగాని సంఘమునుగాని నెదుర్కొనుటకు వీరోప్రచార
ముగావించదని ప్రభుత్వసభ్యుడు అభయమిచ్చెను. వివిధసంఘము
అందును వర్ధిల్లుచున్న భేదాభిప్రాయములను బోగొట్టుటకు ప్రభు
త్వము ప్రయత్నించును. ఈ కార్యమునకు అనధికారుల నూచ
నలు అంగీకరింపబడును. ప్రజలనుతమునందుగాని, వారి న్యాయ
మైన కోర్కెలను నరికట్టుటయందు గాని లేక సాంఘిక భేదాభి
ప్రాయములను పెంపొందించుటకు గాని ప్రభుత్వమువారు
బూనుకొనలేదని సభ్యుడు పల్పెను. గ్రాంటు నీయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

హిర్వారులో మతకలహములు

నలుగురు మహమ్మదీయులను అరెస్టుచేసిరి

అక్టోబర్ మా ర్తిజాఫూరుతాలూకాలో హిర్వారు
గ్రామమున హిందువులు అన్నివీధులలోను వాద్యములను మ్రో
గించుచు ఊరేగింపులను జరుపుటకు పూర్వము మహమ్మదీయు
లనుమఠించి ఒడంబడికను వ్రాసియిచ్చిరి. ఆఒడంబడిక యిప్పు
టికిని హిందువుల కడనున్నది. ఆప్రకారము వారు హారతితీర్చిన
ము ఊరేగింపును జరుపుచుండగా మహమ్మదీయుల వారు జాద్య
ములను మ్రోగించుచుండదని మహమ్మదీయులు కొందరు నిశో
ధింపగా నలుగురు మహమ్మదీయులను అరెస్టుచేసిరి. అప్పుడు
పోలీసు నూపర్వెంటు ఆరంభింపగా వారు స్వయముగా ఆ
చటనుండి అల్లరి కలుగకుండవేసి ఊరేగింపును సాగించిరి. ఆస
లగురిపైను కేసుచేయబడును.

హత్య జేయయత్నించుట

మలపాటిమునప్ప అనునతడును మరొకరును, కె. అ
త్తున్న అనునాతనిని హత్యజేయుటకు శ్రయత్నించి ఆతని
కపాచ ముగుగామును గలిగించిరనియు లాలిగాడు అను నతనిని
కొట్టినదియు దేబడినకేసునందు కర్నూలుజిల్లా సెషన్సు జెడ్జినిధిం
చిన శిక్షపైనుద్దాయి మోక్షోద్దనుకు గావించుకొనిన అప్పీలును
ఈదినమున న్యాయమూర్తులు వాలెను మాధవన్నాయకుగార్లు
పర్కిమించిరి.

కె. అత్తున్న అనునతడు కర్నూలుజిల్లా పత్రికొండతా
లూకా కొట్టులగ్రామములో నొకకన్నురైతు. 1, 5 ముద్దాయి
లు ఆతనిమేన తల్లికొడుకులు. అత్తున్న సుబ్బన్నాయకామెయొ
క్క మాతురును పెళ్లిజేసికొనెను. సుబ్బన్నాయకు 20 ఎకరముల
ఆస్తిగలదు. ఆమెవిధవరాలు. ముద్దాయి ఆమెను నుంచుకొనెను.
1 ముద్దాయికి మొదటిభార్యవల్ల 9 సంవత్సరముల కొడుకుగల
డు. ఆతనిని సుబ్బన్నాయకే పెంచుచుండెను. ఆస్తిలవానికి తనఆ
స్తిని బ్రాహ్మణులజేయుటకు సుబ్బన్నాయకైచ్చెను. అత్తున్న
అందుల కాక్షేపించెను. అందుచే 1 ముద్దాయికి అరినికి విరోధ
ము గలిగెను. 8-2-24 తేదీన లత్తున్నయు, ఆస్తినిపాలేరగు లాలిగాడు అనుమాదిగ
యు, గ్రామమునకు 2 క్లీ మెట్ల దూరముననున్న తమ పొలము
నకు వెళ్లిరి. ఆరాత్రి లత్తున్న అచ్చట తన బుడివిన జల్లలో
పండుకొనెను. లాలిగాడు కొంచెము దూరములో పండుకొనె
ను. రాత్రి రెండు జాములప్పుడు 1 ముద్దాయియు మరి అర్ధ
రును బల్లెములతోను గొడ్డళ్లతోనువచ్చి లత్తున్నను యెదిర్చి
ట్టిరి. లత్తున్న ఆర్తనాదమునిని లాలిగాడులేవగా ఆతనినిగూ
డకొట్టిరి. బల్లెపుపొట్టులను లత్తున్న స్వహత్యపడిపోయె
ను. తుదకు పుకయను వైద్యకాలకు గొనిపోగా వైద్యసహజ
మువలన బ్రతికెను. ఈ కేసునందు సెషన్సు జడ్జి 1 ముద్దాయి
లనువందల వేసి 1 ముద్దాయికి 5 వత్సరముల శిక్ష విధించెను.

అప్పీలునందు ముద్దాయి తరపు న్యాయవాది వాదించుచు
లత్తున్నకును ముద్దాయికిని విరోధమునియు, అతని సాక్ష్యు
ను నమ్మరాదనియు, అంతయుగాక క్రొవ్యము రాత్రి జరుగుట
చే చీకటిలో సరిగ గుర్తింప వీలులేదనియు, అర్ధరు ముద్దాయిల
సందర్భమున సాక్షులను విశ్వసించకపోయెను గన, 1 ముద్దాయి
సం దర్భ ము న గూ డ ప్రా సి మ్యూ వ ను
సాక్ష్యమును విశ్వసించరాదనియు వాదించిరి. న్యాయమూర్తు
లు పైవాదన నంగీకరించి ముద్దాయిపై శిక్ష తొలగించిరి.

ముద్దాయితరపున: న్యాయజేటు గ్రాంటు గారుచు కే. శ్రీ
నివాసశాపుగారును వాదించిరి.

అహమదాబాదు మ్యూనిసిపాలిటీ

హైకోర్టు ఆపీలు

ఇండియా మంత్రికి ప్రతికూలముగానే

హైకోర్టు వారు కూడ తీర్పు చెప్పిరి

అహమదాబాదు మ్యూనిసిపాలిటీ వారు స్వతంత్రముగా ప్రాథమిక సౌకర్యాలను కట్టి వానినిమి తము వ్యయపరచిన 1,68,680 రూపాయలుగ, వారివలన రాబట్టినవి 15 ని యం డియామంత్రి తెచ్చిరి దావాను అహమదాబాదు జిల్లాజడ్జ్ కొట్టి వేసినందున యిండియా మంత్రి బొంబాయి హైకోర్టులో ఆపీలుచేసెను. ఈ దావాను ప్రధాన న్యాయమూర్తియను న్యాయమూర్తి క్రంపుగాదను విచారణచేసి ఆపీలును కొట్టి వేసిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారికి అహమదాబాదు క్రిందికోర్టువారు చేసిన తీర్పునే ఖాయపరచిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభ

అధ్యక్షుడవని సంగీకరించుట

ఎంగు యిండియా పత్రికలో మహాత్ముని ప్రకటనము “ఎన్ని విధములనో భగవంతుని ప్రార్థించియు, అత్యధికముగ ఆత్మపరీక్షగా విచికింసియు బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షుల వహించు గౌరవమును అంగీకరించుటకు నేను చివరకు నిశ్చయించితినిగాని భయసంశయసంభ్రమములు నన్నింకను బాధించుచునే యున్నవి. దేశమునందలి విద్యాధికులలో కొద్దిమంది తప్ప తక్కినవారి కందరికిని నాకును అభిప్రాయభేద మత్యధికముగ కనబడుచున్న యద నున, నే నీ మహాసభ కధ్యక్షుల వహింపవలసి వచ్చినది. విద్యాధికులలో అధికవిఖ్యాతి లేని యువకులు కొద్దిమందితప్ప తక్కిన మేధావులందరును సాభావములకును నావిధానమునకును ప్రతికూలురుగా నున్నట్లులే కనబడుచున్నది. కాని జనసామాన్యమునకు నాపై ప్రేమ గలదను నమ్మకమువలనను తమవలెనే నేనును మాత్రమేదేశమును గాఢముగా ప్రేమించుచున్నానని విద్యధికులలో పలువురకు నమ్మక ముండుటవలనను దేశచరిత్రయం దత్యంత క్లిష్టమగు సీతరుణమున నేనే అధ్యక్షుల వహింపవలెనని వారు శాసించిరి. నేను వారిజిజ్ఞాసు తిరస్కరింపగూడదని తలచితిని. దేశహితార్థము దేశీయులు నాకు విధించిన సేవను చేయుటయే నాకర్తవ్యమని గ్రహించితిని. మకాలానా మహమ్మదాలీ గారి ఆహ్వానము సంగీకరించిన అన్ని రాజకీయపక్షముల ప్రతినిధులుగా రాజాలకున్నను ప్రేక్షకులుగా నైన రావలె నని వారి నాహ్వానించువిషయమున భారత కాంగ్రెసు సంఘమువా రెటుల నిర్ణయించునది యను తేలువరకును నేను అధ్యక్షులను గూర్చిన విషయమును నిర్ణయింపకుండ వేచియుంటిని.”

మో. క. గాంధీ.

నైజాముగారి

పత్రికా బహిష్కారములు

ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక వంతు వచ్చింది

నైజాముగారిని హయాను ఇబ్రహీముతో పోల్చుచు యిటీవల కలకత్తా యింగ్లీషువాను పత్రికలో ఒక వ్యాసము ప్రకటింపబడినందున ఆ పత్రికనుగూడ బహిష్కరించుచు నైజాముగారు ఉత్తరవును ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు ప్రచారము

డిశంబరు 2 వ తేదీని జరుగును

డిశంబరు 2 వ తేదీని మహాత్ముడు అహమదాబాదు నుండి పంజాబుకు బయలుదేరును. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనములు

లిటను ప్రభువు సమర్థించుట

మరియొక ఉపన్యాసము

డినాజ్ పూరులో జరిగినసన్యాసభలో వంగరాష్ట్రము గవర్నరు లిటను ప్రభువుగారు సన్యాసపత్రములకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మరల నిటులనుడిచిరి:

“గతసంవత్సరము నెప్రైంబరు నెలలో నిర్బంధశాసనము లక్రింద చర్య జరుపుటకు దొరతనమువా రుపక్రమించిరి. తనాదిగా నేటివరకును 98 గురిని స్టేటు ప్రజనరులుగా చేసిరి. ఎడతె గకుండ మరుగుగా జరుగుచున్న ఆరాజకత్వట్రలో పనిచేయుచున్నవారిపై సాక్షులు నంతను దొరతనమువారు గుడిసెచ్చుచున్నపుడు ఆబద్ధపుసాక్షులు నెల్లడికాకుండనుండుట కవకాశమే లేదు. ఒకరిద్దరుచెప్పినంతమాత్రమున నెకరితైనచర్యజరుపలేదు. ఒకరికొకరి కెట్టిసంబంధమును పరిచయమును లేనివారిని బహుమందిని పెక్కు నెలలనుండి పెక్కుసంఘములలో నేర్పరచి వారిద్వారా స్థిరముగ నిలువదగినసాక్షులునే సంపాదించి దొరతనమువారు చేర్చి యుంచుచున్నారు. అట్టి విషయవరంపరలో నెవరైన ఆబద్ధులను తెలిపినచో ఇతరసాక్షులువలన నది ప్రుపదడనపు డది ఆసత్యమని వెంటనే స్పష్టము కాకూడదు.

వెనుకటిసాతి విప్లవప్రయత్నములు జరిగినపుడు ఆరు ఏండ్లలోను 12 మందిచై చర్య జరుపబడెను. వారిందరినిగూడ పిమ్మట వదిలివేసిరి. వారిలో పలువురు ఆకాలమున జరిగిన చర్యలను పిమ్మట ప్రకటించిరి గాని వారిలో నొక్కరినైన ఆ న్యాయముగా ఆరాజకత్వట్రలో చేర్చినట్లు గట్టిగా నెవ్వరును ఆక్షేపించియుండలేదు. ఈకేసులను బహిరంగ న్యాయస్థానము లలో విచారణచేయుటకు వీలులేదని సహేతుకముగా నేను తెలిపియున్నాను. రహస్యముగా విచారణ చేయుటకై హైకోర్టు న్యాయమూర్తులనే యిద్దరిని నియమించక జిల్లాజడ్జులనే యేల నియమించవలెనని కొందరాక్షేపించిరి. రహస్యముగా విచారణ చేసి ముక్తా యీ లు దోషుల నియో కా రనియో రహస్యముగా దొరతనమునకు సలహానిచ్చువని కార్య నిర్వాహక సంబంధ మగువనియే యగును. న్యాయవిచారణ సంబంధము కాజాలదు. గాన యిట్టిపనికి హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులను మేము నియమింపజాలము. వారిసలహాను కోరుటకు దొరతనమువారి కభ్యంతరములేదు గాని యిట్టి విషయమున సలహానిచ్చుటకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులే అంగీకరింపలేదు గాన వారిని నియమించుటకు వీలుకాలేదు. ఆరాజకత్వట్రలను పూర్తిగా నడచివేసిన పిమ్మట మరల నీ రహస్యవిచారణకు సంబంధించిన రికార్డును పరిశీలించుటకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులనే వెనుకటిసారిగూడ దొరతనమువారు కోరిరి. ఈసారియును అటులే జరుగగలదు.

నేను గవర్నరుగా వచ్చినపిమ్మట ఆగ్రహమును కలిగించునట్టి పని ఏదియును జరుగ లేదు. నేను బహిరంగముగ ప్రసంగించుట కవకాశము కలిగినపు డెల్ల భారతజాతీయత పట్ల నాకు సంపూర్ణముగా సానుభూతి కలదనియే తెలిపియుంటిని. నియమబద్ధముగ అభివృద్ధికి దొరతనమువా రెట్టి నిరోధమును కలిగింపలేదు. మంత్రిత్వము వహింపవలె నని నేను స్వరాజ్యపక్ష నాయకుని కోరితిని. దేశమునకు మేలు కలుగుటకు నిర్వాహ విధానమే సహాయకముగాని నిర్మాణసవిధానము కాదు గావున నిర్వాహవిధానమును కొనసాగించుట కవకాశమును కలుగజేసెదనని నే నాయన తెలిగించితిని. నేను నా అంతరాత్మకు విరుద్ధముగా ఏపనిని చేయలేదు. దొర్జన్యమును ప్రేరేపించుటకు తగిన మాటలను నేను పలుకలేను. అట్టిపనులను నేను చేయలేదు. వి న ను దొర్జన్యము తో నన్ను బెడరింప జూచుచున్నారగాన వాని నడండుటకు నేను వెనుదీయును. కేవలము సిద్ధాంతరూపకములగు వాదములపైననే ఆధారపడి మీరు మమ్మిప్పుడు నిరసించుచున్నారగాని కొంతకాలము గడచిన పిమ్మట ఆరాజకమునుండి రాష్ట్రమును కాపాడినందులకు మీరే మమ్ము ప్రశంసింపగలుగుదురు. వెనుక ఆరాజకమువలన రాష్ట్రము చాల ఘోరముల పాలైనది. ఈసారి యీరాష్ట్రమున జాతీయత సరహత్యపాతకములవలన కలుషితముకాకుండ కాపాడినందులకును సక్రమాభివృద్ధి కీక్రముగా కలుగుట కవకాశమేర్పరచినందులకును మీరే మమ్ము ప్రశంసింపగలరు” అని లిటను ప్రభువు నుడివెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ యుగములు

మహాత్ముని వ్యాసము

ఎంగు యిండియా

“ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న యుగములను తిరస్కరించుటమగూర్చి గయా కాంగ్రెసుమహాసభలో చేయుబడిన తీర్మానమునుగూర్చి నేను వ్రాసినవ్యాసము యంగుయిండియా పత్రికలోనే ప్రకటింపబడినందున చాలమందికి దురభిప్రాయము కలిగినట్లు కనపడుచున్నది. ఏకీభావమును కోరుచున్న యీతరుణమున నీవ్యాసము ప్రకటింపడుట కడుశోచనీయము. వారవారమును వచ్చులేఖలకు జవాబులిచ్చునందర్బామున మూడునెలల క్రితమే ఆవ్యాసమును నేను వ్రాసితిని దానికంటె ముఖ్యములని తమకుతోచినవ్యాసములకు తావునిచ్చుటకు నాసహాయ తీవ్రాసమును నిలిపియుంచిరి. దానిని వారు ప్రకటించినపుడు తానివలన వాదప్రతివాదములు కలుగవచ్చిన ని యు ఏకీభావమును కలిగించుటకు వాక్రుడుచున్న వ్యాసముల కిది అసంబద్ధమనియు వారు గమనింపకుండ ప్రకటించిరి. కాన నిపుడా వ్యాసమును అనుకూలముగాని తరుణమున ప్రకటించినందులకు నేనును చింతించుచున్నానుగాని నా అభిప్రాయమును మాత్రము మార్చుకొనజాలను. గయా తీర్మాన మెటులున్నను నా అభిప్రాయము మాత్రము స్పష్టముగా నే యున్నది. ఈ దొరతనమువారు చేయుచున్న యుగముల నన్నిటిని తిరస్కరింపవలెనని నా అభిప్రాయముకాదు గాని యీ దొరతనమువలన అధికారమును విశేషరుచుకొనునపుడు వారు చేసిన వ్యవహారమునందలి మంచిచెడ్డలను పరీక్షించు ఆకరకమే యగును. ఇంకొక దేశము నందలి ఖనిజసంపదను సంపాదించుటకు ఆదేశమునందలి యొక సంఘమున కీ దొరతనము వారు పదికోట్ల రూపాయలని చెప్పదరనుకొందము. అట్టి యుగమును స్వరాజ్య ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట న్యాయమగుటయేగాక ముఖ్యకర్తవ్యముకూడ నగును. ఈ దొరతనము వారు 88 కోట్ల భారతీయుల ధర్మకర్తలమనియు న్యాయముగాను గౌరవముగాను వ్యవహరించుచున్నామనియు చెప్పకొనుచుందురుగాన మొదటినుండియు మీరుచేసిన వ్యవహారము లన్నిటిలోను కళంకానుమానముగలవానినన్నిటినిగూడ పరీక్షింపవలసి నదే యనిగూడ నేను చెప్పసాహసించెదను. [మో.క.గాంధీ]

బొంబాయి సభలు

సి. వై. చితామణిగారు

“బొంబాయిసభలో తీర్మానము నుపహసించుచు నేనొసంగిన ఉపన్యాసమున “ఆరాజకత్వట్రలనడండుటకు మూలు చట్టములే చాలునని” తెలిపినట్లు పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. నేనట్లు తెలుపలేదు. “ఆరాజకత్వట్రలనడండుటకు ప్రత్యేక చట్టములు అవసరమా కాదా అనువిషయమున న్యాయవాదులతో నే భిన్నాభిప్రాయములున్నపుడు ఇతరులపలే నిర్ధారణచేయజాలదు. ఒకవేళ ప్రత్యేకశాసనములు అవసరమనియే నిర్ణయించినను శాసనసభల ఆనుమతిని బడయవలసియుండెను. ఏది ఎటులైనను రాజప్రతినిధి కోరినట్లుల దేశీయులు యీకరినశాసనముల నామోదించుట కిది చాలమితిమీరియున్నది. అనుభోరణిలో నేను మాటలాడితిని” అని చితామణిగారు వ్రాసిరి.

ఏ. రంగనాథ మొదల్యారు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు వంగరాష్ట్ర నిర్బంధతీర్మానమునందలి మొదటి భాగమునకు డాక్టరు బిసెంటు, లేడీ ఎమిలీ, యమనాదాసు ద్వారకాజాను, ఆర్. డి. మురార్జీగారు మాత్రమే ప్రతికూలముగా ఓటుయిచ్చినట్లుల పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. నేను గూడ ప్రతికూలముగానే ఓటుయిచ్చితినిని చెప్పవలసియున్నది” అని రంగనాథమొదల్యారు గారు వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆస్ట్రేలియా యిండియా రైల్వే

దొరతనమువారికి వశపరచుట

డిశంబరు నెల 31 వ తేదీని యీస్ట్రేలియా యిండియా రైల్వేను దొరతనమువారికి వశపరచెదరు. ఆ సందర్భమున ఆనాడు ఉత్సవము జరుగునుగాన రైల్వేబోర్డు చీఫ్ కమిషనరు ఆనాడు కలకత్తాలోనుండును అని పయనింపపత్రిక వ్రాసినది. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టునకీళ్లకు అడ్డుకేలు అధికారము

కలకత్తాలో 48మంది హైకోర్టునకీళ్లను అడ్డుకేలులుగా చేయవలెనని సిహెచ్ జేయిగా భారినలుగురి 26 వ తేదీని అడ్డుకేలులుగా ప్రమాణముచేయించిరి.

దక్షిణదేశమందు ఆంధ్రభాషా ప్రచారము

పండితమండలివారి సానుభూతి

బహిరంగసభ

నిన్నటిసాయంత్రము ట్రిప్పి కేసు కలెటరుభవనమునందు పండితమండలివారి యాజమాన్యమున “దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధిసభ” వారిని ప్రశంసించుటకు ఉద్యమముపట్టె తమసానుభూతిదెలుపుటకును బహిరంగసభ జరుపబడెను బ్రహ్మాశ్రమి. యల్. శాస్త్రిగారధ్యక్షతవహించి శ్రీమతులు చిలుకూరి పీఠభద్రరావు, పంచాగ్నల ఆదినారాయణశాస్త్రి, వరదరాజుపంతులు, కేశవరామకృష్ణరావు, రామస్వామినాయకర్, భువనగిరిశాస్త్రి గార్లు మున్నగుప్రముఖులు సభ నలకరించిరి. ప్రధమమున పంచాగ్నల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు పండితమండలి తరపున సభ్యులకు స్వాగతమిచ్చుచు, పండితమండలి సంస్కృతిగ్రంథములను ఆంధ్రీకరించి వాఙ్మయాభివృద్ధిని గావించు కేల ప్రచురణసంస్థయైనను, దక్షిణదేశమందలి ఆంధ్రసోదరులమాతృభాష దక్షిణీంచి ప్రస్తుతము పునరుద్ధరింపబడి ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నందున అట్టి ఉద్యమమునందు పాల్గొనుట ప్రతిఆంధ్రునకు ధర్మముగాన తాము తమసానుభూతిని తెలుపుటకును దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధిసభవారికి సలహా లనొసంగుటకును సమావేశమయ్యి ఊర్ధ్వ మని తెలిపిరి

అధ్యక్షులు

దక్షిణదేశమందు ఆంధ్రులమాతృభాషను, ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును, నాగరికతను, గౌరవమును పోషించునట్లేముతో ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసభ స్థాపింపబడినది పండితమండలియొక్క సహాయములేక దక్షిణజిల్లాలలో గట్టిప్రచారము సలుపుట కవకాశములేదు. పండిత మండలివారి టిట్టి చెయూతగొసంగుచున్నందులకు దక్షిణాంధ్రుల తరపున నేను వారికి కృతజ్ఞతను తెల్పుచున్నాను. దక్షిణదేశమును తెలుగుభాషచాల మార్పుకొందినది చాలభాగము అరసాంప్రదాయానుసరణమైన తెలుగుమాటలను వాడుచున్నాం. ఆంధ్రులు ఆ నేతుహిమాచలము. బర్మా మొదలగు దేశములందును వ్యాపించియున్నారు, ఒక్క దక్షిణజిల్లాలలో 35 లక్షల ఆంధ్రులుగలరు. ఒకేభాష నాగరికత, గలిగిన ఆంధ్రులు తమ దేశమునుండి దేశమందలి పలుభాగములకు వెలి అచ్చట నివసించువారి సంపర్కముచే తమభాషను, వ్యక్తిత్వమును గోల్పోవుచున్నారు. వానిని ఉద్ధరించుట ఆంధ్రులెల్లరకును విధి దక్షిణాంధ్రులు మనభాషను జూచి మిక్కిలి యానందింతురు. భాషవై అభిమానము వారికి గలదు. అభివృద్ధిపడెను అభిలాషయు మొండుగనున్నది. కాని వారి నిస్సహాయులై యున్నారు. భాషనుబట్టి, వాఙ్మయము, వజ్రయము ననుసరించి నాగరికత ఈ మాటినుసరించి జాతీయత ఆధారపడి యుండును. దక్షిణదేశమందు ఆంగ్లోద్యమము నామమాత్రావశిష్టమై యున్నది. కాన ఉత్తరసర్కారులు చెన్నపురియందు ఆంధ్రులెల్లరు అన్నివిధముల వారికి గౌరవపడుట కర్తవ్యమును, విద్యుక్తధర్మము వై యున్నది పండితమండలివారు ఆంధ్రభాషను ఎక్కుడుసేవ చేయుచున్నారు ఆంధ్రప్రపంచమును స్వల్పమును అధికపరిస్థితులతో కాలమునుజేయువారు పండితులైయున్నారు. ఇతరసోదరులకు విజ్ఞమును తెడజల్లుటకు పండితులై అర్హులు. ప్రస్తుతము మనశమున పండితావరణ ఏమియు లేదు. ప్రభుత్వమువారు ఇటీవలయములందు ఎవిధమున శ్రద్ధనుగలిగించుకొనరు కాన ప్రత్యేకమును, మన వృద్ధి మనమే చూచుకొనవలెను. వాఙ్మయమును పోషించెడి ధనికులు చాల స్వల్పసంఖ్యాకులు, పాతలు కవులు వ్రాసిన యనేక గ్రంథములు సహాయములేని కారణమున అముద్రితములై యున్నవి. ఇట్టి కష్టములు సులియించుటచే ఆంధ్రులెల్లరు భాషాభిమానము జాత్యభిమానము పురికొల్పి పండితులు కవులు, ఎల్లరు ఏకీభవించి దక్షిణాంధ్రసోదరుల భాషాభివృద్ధికి, ప్రచారమునకు తోడ్పడవలెను

పంచాగ్నల ఆదినారాయణశాస్త్రిగారు

ఇదివరకు జరిగిన ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసభయందు ముఖ్యగ సంఘస్థాపన చేయుట, ప్రచారకులను దక్షిణదేశమునకు పంపి ననియు తీర్మానించుచున్నారు. ఏదేశమునందైన భాషాప్రచారముచేయు బూనిన అచ్చటి పరిస్థితుల గమనింపవలెను తెలుగువారు 5, లేక 6 శతాబ్దములక్రితము రాజుల ప్రాచుర్యము దక్షిణదేశ

మునకు వెళ్లియున్నారు. ఇంతకాలమునుండి దక్షిణాంధ్రులసంపర్కముచే సాంప్రదాయములు భాష చాలమారినవి. తిరిగి ఆంధ్రులగౌరవమును, సాంప్రదాయములను, భాషాప్రాతప్రయమును ఆంధ్రచరిత్ర ఆదిగాగలవానిని వారికి అభిలాషగలుగునట్లు నచ్చజెప్పట ప్రచారకులకు చేయవలసినవిధి. వారు మరచివెట్టితిని తిరిగి విశుద్ధతగము గావించి ఆంగ్లోద్యమముపట్ల అనారాగము జనింపజేయవలెను. ఇందుల కెవరు సమర్థులు? ప్రచారకులు ఉభయభాషలు (సంస్కృతాంధ్రములు) నేర్పినవారుగాని, ఒకభాష యందు పండితులుగ నుండువారుగాని యుండవలెను. కేవలము ఆక్షరముల బోధించువారలేగాక మన ఆచారవ్యవహారములను, మతసాంప్రదాయములను బోధింప సమర్థులు పండితులు, కవులు నెల దల గు వారు. పండితుడు కిష్కని హృదయముగ ని పెట్టి విద్య గ ర ప గ ల డు. ఇందుచే ఆదరణలేక తమ జ్ఞానము బయల్పడుటకు అవకాశ లేనట్టి పండితులకు ఆదరణ ఉపపత్తిని గలిగించినవారు మయ్యెదము. పండితుడు అగణియున్న ప్రాచీనగ్రంథములను సంపాదించి వృద్ధికి తేగలడు. కేవలము పాఠశాలలలో చదువుచెప్పటే గాక పురాణపరమము మొదలగువానిని సలుపగలడు. స్వల్పమును అధికపరిస్థితులతో జీవయత్ర గడవగలడు.

కావున అన్నివిధముల పండితులనే ప్రచారకులుగ పంపుట సమంజసము మరియు ఏప్రదేశమునకు ప్రచారకులు పంపబడుదురో అర్థమగుదలజనులు ప్రచారకులకు వ్యయమందు సగము భరించుగట్టి ఏర్పాటుగావించిన, ప్రచారకులు ఉభయములకు బాధ్యులై పనిచేయుదురు. ప్రచారకులు వెళ్లి సంస్థాపనాచించి యీతావులం దున్నట్టి సానికులగు ఆంధ్రులు సభ్యులుగ జేర్చుకొనవలెను. తెలుగుదేశమునుండి పండితులు రారని సంతయింప బని లేదు

దక్షిణదేశమందు హిందీప్రచారకులలో ఆంధ్రులెందరోగలరు అట్లే తెలుగుపండితులను ప్రచారమునకు వెనుదీయరు. పండితమండలివారిందులకు సంసిద్ధులుగన్నారు. పండితమండలివారు కొన్ని తీర్మానముల నుపపాదించి సంసిద్ధులై గాని కొంతవచ్చు జరిగినతర్వాత కేశవరామకృష్ణరావుగారు, చిలుకూరి పీఠభద్రరావుగారు మున్నగువారిసలహాలపై ఈదిగువతీర్మానములను గావించిరి.

తీర్మానములు

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసభవారు దక్షిణదేశమునందు ఆంధ్రభాషాప్రచారము చేయబూనినందుల కభినందించుచు ప్రచారము చక్కగ నెరవేరుటకు, ప్రచారకులు మున్నగువారికి అచ్చట తగిన సౌకర్యములు లభింపజేయుటకు పిలుగా నుండునటుల మరికొందరుగుడు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు కేర్వలయు నని ఈసమావేశము సలహా నొసంగుచున్నది.

(2) పండితమండలి యాజమాన్యమున సమావేశపరపబడిన బహిరంగసభవారు దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధిసభవారు తలపెట్టిన మహోద్యమమును శ్లాఘించుచు ఆయుద్యమమునెడల సానుభూతి చూపుచు వారికి తమచేతనైన యావత్సహాయమును చేయగలరని తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రథమ తీర్మానమును రామస్వామి నాయకర్ గారు పాదించుచు భాషాప్రచారము విరివిగ జరుగవలెనని ఆంధ్రభాషాభిమానులను మరికొందరును కేర్వగొని వారికిని ఈయుద్యమమందు శ్రద్ధను ప్రోత్సాహమును గోగింపవలె ననియు దక్షిణాంధ్రశ్రీలకును ముఖ్యముగ తెలుగు నేర్పబడవలెననియు తెల్పిరి.

భువనగిరిశాస్త్రిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతము కేవలము ఉభయభాషాపండితులపై గౌరవ మెక్కువగ లేదనియు, ఆంగ్లభాషాపరిచయము గలిగి లాభిక జ్ఞానముగలవారే జనాకర్షకులై యున్నారనియు, ప్రథమమున జేయుప్రచారము దక్షిణాంధ్రులకు ఆంధ్రత్వమందును, స్వభాషయందును అభిమానము క్రమగలిగించుటయే యని నుడివరి.

తీర్మానము సభ్యులెల్లరచే అంగీరింపబడెను రెండవతీర్మానము అధ్యక్షులచే ఉపపాదించబడి సభ్యులయమోదమున ఉడిసినపిదప సభాకార్యక్రమమును ముగించుచు అగ్రాసనాధిపతిగారు ఆంధ్రగీర్వాణభాషలయందు పాండిత్యము గలవారినిమాత్రమే దక్షిణజిల్లాలకు ప్రచారకులుగ పంపిన అభ్యసించువారలకు త్వరలో మంచిభాష ఆలవడుననియు, ఉత్తరజిల్లాలయందలి ఆంధ్రులను దక్షిణదేశమందలిసమర్థులగు ఆంధ్రద్రవిడసోదరులెల్లరు ఉద్యమమునకు చేయదగుయావత్సహాయము చేయవలెననియు, జాతీయకళాశాలలవారును, సంఘసంస్కర్తలును, రాజకీయవేత్తలు, ఎల్లరును తండ్రీబిడ్డలపా

షించెడివిద్యమున ఈయుద్యమమును వృద్ధిచేసి జనుప్రదముగు నటుల జూడవలెను. ఆంధ్రదేశీయులజనులు స్వార్థత్యాగమునకు ప్రసిద్ధికొందియున్నారు. అట్టివారెల్లరు సమూహాది ఏకాన్యములై కృషిసలుపవలె నని నుడివరి.

అధ్యక్షులకు పండనములతో సభ ముగిసినది.

నైన్యాధికారుల సమావేశము

యుద్ధసమస్యలు

సైనికోద్యోగుల పర్యటనము

శిల్లీ, నవంబరు 25:— నాల్గునైన్యాధికారులు, ముఖ్యసైనికోద్యోగులయు సమావేశమందు ప్రతిసంవత్సరమున ముఖ్యసేనాధిపతి అధ్యక్షతవహించి నైన్యమునకుకొందిన ముఖ్య సమస్యలను, నైన్యమును సామర్థ్యముగను చక్కగ నునుంచుటకు దీక్షికోనవలసిన పదుపాయములను గురించియు ఆలోచనలు సల్పుచుండును ఇట్టిసమావేశము యిటీవల శిల్లీలో జరపబడెను. నైన్యముయొక్క అభికారస్థానమందు పెక్కుసైనికోద్యోగులు సమావేశమగుటచే పరిస్థితులుచర్చించుటకు అదనుగలిగెను. ముఖ్యసేనానియుగు రాలిన్ సన్ గాతీయాజమాన్యమున సైనికోద్యోగుల పర్యటనము జరుపబడును. బోధనాభ్యసన కాలమందు నేర్చుకొనుటకు పిలుగాని సమస్యలను ప్రత్యక్షముగ నేర్చుకొనుటయు, విమానములు, పీల్చుఅర్టిలరీ, ఆర్మర్డ్కారాలు మొదలగు యుద్ధసాధనములను ఉపయోగపర్చుటకును యావత్పర్యటనము అపూర్వమగు సదుపాయముల నిచ్చుచున్నది. 26-వ తేదీ బుధవారమునా దీపర్యటనము ప్రారంభమై నాల్గుదినములలో నంత్యముగను. యుద్ధము నిజముగజరుగుచున్నట్లుగ భావించబడి యావత్పర్యటనముసల్పబడుచున్నది. పంజాబులోని నైన్యము సంయుక్తరాష్ట్రములకు ముఖ్యపట్టణమైన శిల్లీ నగరము ముట్టడించుటకు వచ్చుచున్నట్లును, అచ్చటకొటకుపడవటును నైన్యము కేంద్రీకృతమగునట్లును తలచబడుచున్నది. రెండు పక్షములవారును యుద్ధము సల్పుచున్నట్లును, ముందుగ జయమునుబొందుటకు ప్రతిపక్షము వారును ప్రయత్నించుచున్నట్లును, ఈజయముచే మాడవత్తుమువారుగు రాజపుటానా సంస్థానము ను తమయందు గలపుకొనుటకును యత్నించుచున్నట్లును అనుకొనవలయును ఈమహాకల్పితమైన యుద్ధము వికసించినకొలదిని యుద్ధశాస్త్రముభ్యసించి వారికి లెక్క మోతన పరిస్థితులుసృష్టమగును. లెఫ్టెనెంటు జనెరల్ సర్ జి. యం. కిక్కుపాట్రిక్కు లెఫ్టెనెంటు జనెరల్ వాకర్ గార్లు ప్రతిఘటింపుచున్న నైన్యములను నడపువారు. సుమారు 120 మంది నైన్యాధికు లీపర్యటనమునందు పాల్గొనుచున్నారు. పీరిలో టెక్నిక్కు శిబిరములలో నివసించుచున్నారు. పర్యటనమువలన పెక్కులాభములు గలవు. చాల మంది అధికారులు సమావేశమై అభిప్రాయములను వెల్లడిచేయుటకును పరస్పరభేదాభిప్రాయములను చర్చించుటకును పిలుగులును.

(ఆంధ్ర)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

రాజకుమారుల విందు

సర్. ప్రభాకంకర్ పట్నాచీగారు సన్యాసవ్రత మర్పించిరి

రాజకోట, నవంబరు 24:— రాజకుమారుల కళాశాలయందు రాజప్రతినిధియు పరివారమును నేడొక సమావేశము న పాల్గొనిరి. పడమటి హైందవసంస్థానాధీశ్వరు లందరును సమావేశమై రాకుమరులందఱును చక్కనివిందు రాజప్రతినిధికిచ్చిరి. ఆటలతోనుపాటలతోనుకార్యక్రమముముగిసెను. మాండ్లెరు చముస్థానాధీశ్వరముప్రకారము పడమటిఇండియా ప్రేక్షయేజెంసీ అమలులో బెట్టుటకు నేటిసాయంత్రము నొకదర్బారు గావించబడెను.

భావనగర సంస్థానముయొక్క కేంద్రపరిపాలన సంఘాధ్యక్షుడుగు సర్ ప్రభాకంకర్ పట్నాచీగారు సంస్థానాధీశ్వరుల తరపున రాజప్రతినిధి కొక సన్యాసవ్రత మర్పించెను. రాజప్రతినిధి ఉచితరీతిని సమాధాన మిచ్చెను. (ఆంధ్ర)

సర్ పి. లాయడ్ గ్రీముగారు తమమేరును సర్ పిల్లికొలిఫ్ విప్రుగు మార్పుకొనెదరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరునెల 27-వ తేది

గురువారము

ఈజిప్టువిన్నపము

ఈజిప్టు, నాగరికజాతులకు పంపిన విన్నపము, మిక్కిలి ముఖ్యమయినది. ప్రాచ్యప్రతీచీ సంబంధమునం దిట్టి సందిగ్ధసమయ మెన్నడును తలపింపలేదు. ఈజిప్టునందు జరిగిన ఘోర దురంతమునకు ఎల్లరును చింతింపక మానరు. జగ్గుల్ పాపాగారును ఈజిప్టురాజుగారును అత్యంత వివాదము సలిపిరి. నేరస్తులను కనుగొని దండించుటకు వాగ్దానము జేసిరి. ఈజిప్టుకు స్వాతంత్ర్య మొనగి ఎంతకాలమో గాలేదు. ఇంకను నిరోధము లనేకములుగలవని వారు మొరలిడుచున్నారు. అట్టితరీ, సామ్యుతను పహించి ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారి వాగ్దానములను విశ్వసించిన, పరిస్థితులు చక్కబడెడివి. జగ్గుల్ పాపాగారులే ఈజిప్టు, హంతకులైన హంతకులను నాటకమువలె నుండును. ఈజిప్టు అభివృద్ధికంతకును అతడే ముఖ్యకారకుడు. అతనిపై గల ప్రేమ ప్రజల కింకొకరిపై లేదనుట స్పష్టము. జగ్గుల్ గారు అతనినెప్పుడో మెలగిరి. అత్యంతశాంతముపహించిరి. బ్రిటీషువారి అంత్యసందేశమునందలి ముఖ్యమగు షరతుల నంగీకరించిరి. నష్టపరిహారద్రవ్యము నిచ్చుటకుసమ్మతించిరి. కాని, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమునకును గౌరవమునకును భంగకరమగు షరతుల గోరుటయు, బలప్రదర్శనమువలన వాని కొనసాగింప జూచుటయు, ప్రజల కేవలంపు గలుగజేసెను. అందుచే ఈజిప్టుపరిపాలనమునందు జగ్గుల్ పాపాగారికిసానము లేకబోయెను. మితవాద మంత్రి వారిసానము నాక్రమించినను, విశేషప్రయోగము గలుగ నేరదు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ బోలు పత్రిక లెంత సంతసించినను, యీ యవకాశము దీసికొని హిందూ దేశమునుగూడ ఎంత బెదిరించినను, విదేశ పత్రికాభిప్రాయములు బ్రిటీషు చర్యల నామోదించుట లేదు. ప్రస్తుతావకాశమును గైకొని, నేరమునకు సంబంధించని వ్యవహారములను పరిష్కరించు కొనుటకు, బ్రిటీషువారు ప్రయత్నించుచున్నట్లు అమెరికనుపత్రిక లభిప్రాయ పడుచున్నవి. “ఈవినింగు న్యూసు” పత్రికాభిప్రాయము, అసందిగ్ధముగ నున్నది. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకు సర్దారు లీప్టాకు గారిశాత్ర ప్రయత్నము లిదివరకే చెలిసియుండి, హంతకులను దండించుటకు వారికి యిష్టములేకున్నచో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వచర్యను సమర్థింపవచ్చును. లేనియెడల, వీరి అంత్యసందేశ మత్యాశ్చర్యకరమనియు, 1914 సంవత్సరమున ఆస్త్రియా సర్వియాకు పంపిన అంత్య సందేశము నిది బోలియున్నదనియు, ఇస్లాం ప్రపంచమునందు ప్రాతికూల్యము ప్రబలవచ్చుననియు యీ పత్రిక తలంచుచున్నది. అమెరికను పత్రికలు బ్రిటీషు చర్యలను గ్రహింపజాలవని సరిపుచ్చుకొనువారుండువచ్చును. కాని ఫ్రెంచి పత్రి

కలు సయితము ఆశ్చర్యము జూపుటకు కారణ మేమియో యూహింప వలయును. ప్రాన్సు ఇంగ్లండు కలసి కట్టుగ మెలగుచున్నవి. ఉభయ దేశములను ఇంపీరియల్ మతము నవలంబించుచున్నవి. రెంటి పరిపాలనక్రిందను ప్రాచ్యఖండనమున పాలింపబడుదేశములు గలవు.

ఫ్రెంచిపత్రికలు బ్రిటీషుచర్యలపట్ల భీతిజూపుచున్నవి. ఈజిప్టు సాడనుసమస్యలను వెంటనే నానారాష్ట్రసంఘమువారి నిర్ణయమునకు బంపవలయునని గోరుచున్నవి. నానారాష్ట్ర సంఘనియమములు ఇంగ్లండుచే తృణీకరింపబడుచో, సంఘము సత్వల పాలగుననియు, త్వరలో విచ్చిన్న మగుననియు, ఫ్రెంచిపత్రిక యొకటి చెలుపుచున్నది. ప్రస్తుతపు సంఘర్షణయందు ప్రాన్సు సరాసరి జోక్యము కలుగజేసికొన కున్నను తగవును నానారాష్ట్ర సంఘమునకు బంపవలయునని గోరుచున్నది. ఇంతవరకు ప్రాన్సుమాత్రము తిన్నగ ప్రవర్తించెనా యని యడుగవచ్చును. కాని ఎవరికివారు ఇతరులలోపములనెంచుచు, నానారాష్ట్ర సంఘప్రయోజనము నంతరింపజేయుచో, భావ్యభివృద్ధి కవకాశముండదు. యధనివారణకై జరిగిన ఒడంబడిక నిరర్థకమగును. ఈజిప్టు నానారాష్ట్రసంఘమున నింకను జేరనిమాట నిజమే. కాని, ఇంగ్లండు సభ్యురాలుగ నున్నది. నానారాష్ట్ర సంఘనిర్ణయము నంగీకరించుటకు ఈజిప్టు సంసిద్ధముగ నున్నది. అందుచే నీ తగవును పరిష్కరించుట కెట్టియభ్యంతర ముండజాలదు. కాని ఇంగ్లండు ఇందుల కంగీకరించునా యననదియే ప్రశ్నయేర్పడును. ఇంగ్లండు వెనుదగ్గుచో నానారాష్ట్రసంఘ ప్రతిష్ఠ యంతరించును. మా కందిన ప్రత్యేకవార్తల బట్టి, నానారాష్ట్ర సంఘమువారు ఈజిప్టువిన్నపముపై చర్య దీసికొనరని, తెలియుచున్నది. ప్రధానసభ్యురాలే యిటుల మెలగుచో, తదితరులు లక్ష్యము జూపెదరా?

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ యూహ ప్రకారము, హేతువాదమును, భావాతిశయమును, ప్రపంచాభిప్రాయభితిని విడనాడవలెను. ఈ మూటిని విడనాడుచో, బలము గల వాని దే రాజ్యమగును. ధర్మము నకు చోటుండ నేరదు. ఇదియే అనుసరణీయమగు పద్ధతి యగుచో, నానారాష్ట్ర సంఘమువలని ప్రయోజన మేమి? అంతర్జాతీయ సభలవలన లాభమేమి? మరల పాతప్రపంచ చరిత్రయే జరుగుచుండును. కలహ నివారణమార్గము లడుగంటును. ఈజిప్టు ప్రపంచ పార్లమెంటు సభలకును, నానారాష్ట్ర సంఘమునకును తననురక్షింపు డని వేడుకొనుచు విన్నప మంపుట జూడ, పరిస్థితులు దుస్సహ మగుచున్నవని గ్రహింపవచ్చును. ఈజిప్టు ఛేంబరువారు, ఈజిప్టు సాడనుల పూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచు, రెంటిని వేరుజేయ వీలు లేదనిరి. ఈజిప్టు క్షమాపణ యిచ్చినను విచారము చెలిపినను, బ్రిటీషువారు ఈజిప్టు రాజ్యాంగ విధానమును తృణీకరించి, దేశపు వ్యవసాయమునకు భంగము కలుగజేసిరని, విన్నపము చెలుపుచున్నది. శిక్షనిమిత్తము నీటిసాకర్మములను తగ్గించుట, నిరపరాధులను దండించుట యగును. వారి జీవనమునకు భంగము కలిగించినట్లు లగును. మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక సయితము, బ్రిటీషు వారిచర్యలను

విమర్శించుచున్నది. ఈజిప్టు సమస్య పరిష్కార మయ్యెడి యవకాశము తగ్గిపోవుచున్నదని, యీ పత్రిక చింతించుచున్నది. తుదకు ఇండిపెండెంటు లేబరుపక్షమువారుగూడ మేల్కొనిరి.

లేబరుపక్ష ప్రకటనము లీప్టాకుగారి హత్యను నిరసించుచు, నేరమునకు సంబంధించని క్రొత్త హక్కులను బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు గోరుట పాడేగాదని చెలుపుచున్నది. వీరికోర్కెలు సఫలమగుచో, సాడనును ఇంగ్లండు కలుపుకొనినట్లు లగుననియు, నైలునదీ జలనిరోధము ఈజిప్టుకు నష్టముక్రిందను బ్రిటీషు ప్రత్తికంపెనీలకు మిగుల లాభముక్రిందను పరిణమించుననియు, లేబరుప్రకటనము స్పష్టముగ సూచించెను. సాడనుసమస్యను నానారాష్ట్రసంఘ నిర్ణయమునకుబంపుట యవసరమని, లేబరుపక్షము వారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇది శుభసూచకము. బ్రిటీషులేబరుపక్షాభిప్రాయము నాగరిక ప్రపంచాభిప్రాయమున కనుకూలముగ నుండును. ఈజిప్టువిన్నపమునకు ప్రోద్బలకరముగ నుండును. ఆంగ్లో ఈజిప్టుసమావేశము నేర్పరచి, ఈజిప్టునుండి బ్రిటీషు వారు పూర్తిగ వెడలిబోవుటకును, సూయజ్ కాలువ వ్యవహారమును నానారాష్ట్రమునకు బంపుటకును, లేబరుపక్షము ప్రోత్సాహపరచుచున్నది. లేబరుపక్ష మిటుల గోరుచుండ, కన్ఫర్వేటీపు ప్రభుత్వవైఖరికి బలముచాల తగ్గిపోవును. ప్రపంచాభిప్రాయమునకు కన్ఫర్వేటీపుకు సమ్మతింపక తప్పదు. నానారాష్ట్ర సంఘమున సమస్యను బంపవలసిన పనిలేదని, కన్ఫర్వేటీపు లిష్టించుచున్నను, తమ యభిప్రాయమును త్వరలో మార్చుకొనకతప్పదు. కన్ఫర్వేటీపుల దృక్పథము విశాలముగ నుండకబోవుట వింతగాదు. కాని, ప్రస్తుతస్థితికి లేబరుప్రభుత్వమువారుగూడ కొంతవరకు కారణభూతులే. ఈజిప్టుస్వాతంత్ర్యము గూర్చియు, సాడను వ్యవహారముగూర్చియు లేబరు ప్రభుత్వముతో సంప్రతించుటకు, జగ్గుల్ పాపాగారు ఇంగ్లండుకు వెడలినపుడు, మాక్స్ నాల్డుగారు వారి హితమునుతృణీకరించిరి. జగ్గుల్ పాపాగారు విఫలమనోరథులే వెడలిపోవలసినవచ్చెను. ప్రస్తుతస్థితిలో బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యమేమియో చెలుపనక్కరలేదు. నేరమునకు సంబంధించినంతవరకు ప్రతికారపు గోరుట భావ్యమయినను, ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమును తగ్గించుటకు గాని, సాడను వ్యవహారమును సంక్లిష్టపరచుటకుగాని బూనక, లేబరుపక్షము వారి హితమును, ఈజిప్టు విన్నపమును వీరు సఫలపరచుట యుక్తము ప్రపంచశాంతియు సఖ్యమును శాంతిని గోరుచుండ, సంఘర్షణ కారణములను వెంచుట ఏమాత్రము భావ్యమగునేరదు. ప్రాచ్యదేశములు బలమును మాత్రమే గౌరవించుననియు, సామ్యహితమును గౌరవించాలవనియు చెలుపుట అనుచితము. స్వాతంత్ర్యము విషయమున, ప్రాచ్యదేశముల నొక పరిమాణమునుబట్టియు, పాశ్చాత్యదేశముల నింకొక పరిమాణమునుబట్టియు పరిగణించుటవలన, పెక్కు అనరవ నువాటిలుచున్నవి. పాశ్చాత్యదేశములవలె ప్రాచ్యదేశములపై తమ స్వాతంత్ర్యమును ప్రాణప్రియంగా భావించుచున్నవి. ప్రాచ్యఖండమునకు నిరంకుశధికారమే అనుకూలించునని తలచుటకన్న పొరబాటు వేరొక టుండదు. మానవజాతి కంతకు స్వేచ్ఛ ముఖ్యము. ప్రభాతయ నిరోధ

మెక్కడనయినను నష్టమునే దెచ్చి పెట్టును. ఈ సత్యమును గుర్రెటింగి తదనగుణ్యముగ పాశ్చాత్య జాతులు మెలగుచో, ప్రాచీనతీర్థి సమ్మేళనము సుసాధ్యమగును. అట్లుగోనిచో, నానారాష్ట్రాదినంఘములు నిరర్థకమై, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణ మనంభవ మగును.

నానామతసంఘము

నానారాష్ట్ర సంఘమువలె నానామతసంఘము నేర్పరచుట యవసరమని, లాహోరులో జరుగుచున్న ఆర్యసమాజ సమావేశమున మొక యవ న్యాసకుడు సూచించెను. ఇట్టిసంఘముయొక్క ప్రయోజన మేమని యడుగవచ్చును. మతసహనమును పెంపొందించుటయే దీని యుద్దేశ్యమని, ఉప న్యాసకుడు నుడివెను. మతసంబంధమగు అసహనమును మాన్పవలెనను సంగతిగూర్చి పై సమావేశమున చాల సేపు చర్చజరిగె ననియు, హిందూ, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, సిక్కు సంఘముల ప్రతినిధు లాహూరుకు పైచర్చయందు పాల్గొనిరినియు, ఇతరులను తమ మతములలోనికి చేర్చుకొనుటకు గాక మతప్రాశస్త్యమును వివరించుటకు పూనుకొనవచ్చునను నభిప్రాయము ప్రబలె ననియు, వినుట కెంతయు సంతసిం చెడము. పంజాబునందు మతకలహములు మొందుగ నుంచెను. హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యములు పంజాబునందు చెలరేగి విభ్రాంతి గలుగజేసెను. ఆర్యసమాజకు లొక వంకను, మహమ్మదీయు లింకొక వంకను అధికమగు పట్టుదలల జూపుటచే, పరిస్థితులు మిగుల విషమమయ్యెను. గాంధీమహాత్ము డిట్టి దుస్థితిని గాంచి, ఉభయులను మందలింపవలసివచ్చెను. ఆర్యసమాజ కలగూర్చి మహాత్ముడు నుడివిన వాక్యములు, మిగుల నావేశము గలుగజేసినను, ఫిమ్మట డిల్లీలో జరిగిన ఐకమత్య సమావేశమునకు తోడ్పడెను. శ్రద్ధానందుడు సంఘట్టనోద్యమమును విరమించుట కంగీకరించెను. నేడు ఆర్య సమాజమువారు ఒకరినింకొక మతములో కలుపుకొనుటవలన ఎక్కుడు ప్రయోజనము లేదనియు, హృదయము మార్పు జెందుట ముఖ్యమనియు గ్రహించినందులకు సంతసిం చెడము. మతమువలన గలుగదగిన ప్రయోజనములు చిత్తస్వస్థము, ఇంద్రియ నిగ్రహము, దైవభక్తి, విశ్వప్రేమ మున్నగునవి గలవు. అందుకుమారుగ మతముకొరకు, మానవత్వమును వదలి పోరాడుకొన మొదలిడుచో, మతిము ఉపద్రవ హేతువగును. ఈలోకము మతమునందుగాని, మత కర్తలయందు గాని లేక, అందలి నిజార్థమును గ్రహింపజాలని అనుచరులందే గలదు. గాంధీమహాత్ముడు మతము అనుష్ఠానమునందే గలదనియు, బాహ్యవిహ్నములందు లేదనియు, ధర్మానుష్ఠానము నందు సుశీలితులై నకొలదియు ప్రజలు ఏకత్వమునే జూచెదరనియుబోధించెను. మహాత్మునిసంబోధనము నూతనమయినది గాదు. భారతవర్షమునందులనాది కాలమునుండియు మహర్షులు చెలుపుచున్న విషయమేగాని వేరుగాదు. మతసహనము భారతీయుల కుగ్గుపాలతో నేర్పబడుచుండును. ఏ గ్రంథము జూచినను, ఇదియే గనుపించును. ఎవ రేవిధముగ తన నుపాసించిన, వారి నారీతిననే తరింపజేసెనని శ్రీ

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్ముని వుజాని ధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

27.11.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50601-14-8	ఇదివఱకు 24556-1-8	ఇదివఱకు 24781-1-8

ప్రతిపూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

కృష్ణభగవానుడు తెలిపియున్నాడు. మత సహనమన కింతకన్నను వేరునిదర్శన మేమిగావలయును? బాధమత స్థాపకుని భగవదవతారములలో నొకరినిగ పరిగణించుటయే, హిందూమత సహనభావమునకు నిదర్శనము. అట్టితరి, ఆర్యమతస్థులు అసహనముతో ప్రవర్తించినను కారణముచే, హిందూమత విశాల భావములను సంకుచితపరచుట న్యాయమగునా? అట్లుల గావించవలదనియే మహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. ఆర్యసమాజ సమావేశము వారీరహస్యమును గుర్తించి, మతసహనమునకును పరస్పరప్రేమకును ప్రోద్బల మొనగుట లాభకరము. ఆర్యసమాజము పూనుకొనిన, పంజాబులో హిందూ మహమ్మదీయ కలహములంతరింపకమానవు. గాంధీ మహాత్ముడు పంజాబుకు డిశంబరు 2 వ తేదీన బయలుదేరి వెడలుచున్నాడు. మహాత్ముని పంజాబు పర్యటనము, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరచు నని నమ్మెదము. మహాత్ముని ప్రయత్నములకు పంజాబుదేశమునందలి వివిధమతస్థులును తోడ్పడుచో, పాంచాళదేశము హిందూదేశమునందు మరల అద్వితీయస్థానము నాక్రమింప గలదు.

కర్నాటిక్కు పింఛెనుదారులు
కిలాఫత్ యుద్ధమము నందు పాల్గొనిన కారణమున, కర్నాటిక్కు ఫింఛెనుదారులకు కొందరు ముట్టుచున్న వేతనములను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు వెనుక దొలగించిరి. ఇది జరిగి చాల కాలమయినను, డాక్టరు నజీశుగారు కడచిన శాసనసభలో సీవిషయమై ప్రశ్నించి, వెనుకటి యుత్తరువులను రద్దు జేయగోరిరి. పశ్చాత్తాపము దెలిపినవారికి మరల పెన్నను లీయబడు చున్న వనియు, మిగిలినవారు పశ్చాత్తాపము జూపుచో నాలోచించెద మనియు ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పిరి. కాని అజద్ హిందూపత్రికా సంపాదకులును, కర్నాటిక్కు ఫింఛెనుదారును అగు అబ్దుల్ అతిఫ్ ఫరూకీగారు, తాము పశ్చాత్తాపము జూపుట కవకాశము లేదనియు, తాముజేసిన నేరమేమియు లేదనియు మాకు బంపిన లేఖలో స్పష్టపరచిరి. మహమ్మదీయులందరివలె, మహమ్మదీయ పవిత్రస్థల రక్షణకై, వీరును కిలాఫత్ యుద్ధమమున జేరిరి. ఇందుకై వీరి ఫింఛెను లాగివేయబడెను. ఇట్టిచర్య అక్రమమని జూపుటకు, ఫరూకీగారు తగు కారణములను జూపుచున్నారు. నిజ మేమనిన, వీరి కిచ్చెడి పింఛెను

మామూలు పింఛెనులవలె ఉపకార వేతనముగాదు. ప్రభుత్వమువారి కొలుపు జేసినందులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నిచ్చిన ధర్మముగాదు. కర్నాటిక్కు నవాబులవద్దనుండి ప్రదేశములను దీసికొనినందులకుగాను, వారి సంతతివారికి పెన్ననుల నిచ్చుచున్నారు. అట్టిసితిలో భేదాభిప్రాయము గలవను కారణమున పెన్ననులను తీసివేచుటకు ప్రభుత్వము వారికి హక్కు లేదు. ఇంతియగాక, ఫరూకీగారిపై కోర్టులలో నేరముమోపి శిక్షించియుండలేదు. దేనికని తాము పశ్చాత్తాపము జూపవలెనని ఫరూకీగారు రడుగుచున్నారు. ఎట్టివాగ్దానము తాము జేయవలయునని వారు ప్రశ్నించుచున్నారు. తాము మహమ్మదీయులము గామని, ఫరూకీగారు దెలుపజాలరు. స్వరాజ్యసిద్ధికై సక్రిమ దార్జన్యరహిత ప్రయత్నముల గావించుట నేరమని, ఫరూకీగారు తొవ్వకొన జాలరు. డబ్బుకొరకు తమ మనస్సాక్షిని కోల్పోవ జాలమని ఫరూకీగారు వెల్లడి జేయుచున్నారు. తమకు పింఛెను దీసివేయచో, తమకుటుంబములో నింకొకరి కిచ్చివేయుట ఆచారమని ఫరూకీగారు చెలుపుచున్నారు. తమసోదరునివదలిదూరబంధువగు ఆర్కాటుప్రిన్సుగారి అల్ల వెన్నులలో యీసొమ్మును జేర్చుట కెట్టికారణము గనుపింపదని, ఫరూకీగారి యుద్దేశ్యము. ఫరూకీగారు ధనలాభముకొరకు ఆత్మకారవమును కోల్పోవక, స్వాతంత్ర్యనిష్ఠను జూపి, ఇతరులకు మార్గదర్శకు లగుట ప్రతిసాపాత్రము.

లిట్టను ప్రభువుగారి హెచ్చరిక
లిట్టను ప్రభువుగారు మరల సమాధానము దెలుప బూనిరి గాని, అయ్యది నిస్సారముగ గనుపింపక మానదు. తీవ్రనిర్బంధ విధానమునకు తగిన కారణమును వారు జూపజాలకబోయిరి. నిర్బంధితుల కేసులను జల్లాజడ్జిల విమర్శనమునకు బదులు హైకోర్టుజడ్జిల కేల బంపగూడదను సందియమునకు బదులుజెప్పచు హైకోర్టుజడ్జి లిట్టనునికి సమ్మతింపరని, లిట్టను ప్రభువుగారు చెలుపుచున్నారు. ఈ హేతువు కడువిచిత్రముగ నున్నది. జడ్జి లిందుకు సమ్మతింపగ, హైకోర్టుజడ్జిలు ఏల సమ్మతింపరు? నిజ మేమన విశాలభావనమన్నితు లేవరును, విచారణలేకుండ శిక్షించుట కంగీకరింపరు. దేశమంతయు తమచర్యలకు ప్రతికూలముగ నున్నదని వెల్లడియైనను, లిట్టను ప్రభువుగారు తమపంతమును మానుకొనకుండుట, ఎట్టివివేకమో ప్రాజ్ఞలూహింప వచ్చును.

విదేశ వార్తలు

మనోలు సరిహద్దు

విచారణ సంఘము

లండన్, నవంబరు 25:—నిన్నటిరోజున విదేశాంగ కార్యాలయమున జరిగిన సభకు మనోలు సరిహద్దు నిర్ణయ సంఘమువారేగిరి. సామీప్య ప్రాచ్యదేశ ప్రతినిధులు అధినివేశ కార్యాలయ ప్రతినిధులు గూడ వచ్చిరి. బ్రిటిషు పటములను పరిక్షించి బ్రిటిషువారు జెప్పిన సంగతులను వినుట పూర్తి అయినపిదప వీరు మనోలుకు బయలుదేరెదరు. అంగోరా మీదుగ బోయెదరు.

చాంబర్లెనుగారు

ఇటలీకి జాతిసమితి బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ ఏ ఏమన్నారు. రోముబోవువార్తలను ప్యారిసులో డిశంబరు 5 తేదీని హెరి యటుగారితో మాట్లాడి 6 తేదీకి ఇటలీ కేరను.

కమ్యూనిస్టులను త్రోసివేయుట పోలీసుతో డికోనుట

లండన్, నవంబరు 25:—గ్లాస్టో దగ్గర క్యాంబూ స్టాంగుదగ్గర ప్రచుఖులగు కమ్యూనిస్టు పెరిపులను ఉద్యోగ లను పారద్రోలుటచే సంఘటనము గల్గెను. పోలీసువారు గునప ములతో తలుపులను తెరిచి ఇంట్లో ప్రవేశింప వీరు నీటితో మునిగిరి. మీద ఆయుధములు కురిసెను. ఇద్దరు కమ్యూనిస్టులు ఆరెస్టుచేయబడిరి. ఇంట్లోనున్న వారు పోలీసుతో యుద్ధముజేసి రని జెప్పవచ్చును. పోలీసువారిచే చాలమంది తిరుగబడిరికాని తరువాత పోలీసువారింతను నెమ్మదిపరిచిరి.

హెరియటుగారియందు విశ్వాసము

ప్రెంచి పార్లమెంటు తీర్మానము

లండన్, నవంబరు 26 — 318 అనుకూలముగను 196 ప్రతిపాటురుగను ప్రెంచి పార్లమెంటువారు హెరియటుగారి యందు నమ్మకముగలదని తీర్మానించిరి. మంత్రివర్గమువారు పెట్టుబడిదారులుగాని ఆర్థికవ్యాపారులనుండి గాని డబ్బుతీసి కొనిన అపవాదములు అన్నియు నిరాశారమని తీర్మానించిరి. కమ్యూనిస్టులకు వ్యతిరేకముగ రిపబ్లికనులను బలపరపరచి తోడ్పడెదమని హెరియటుగారు ప్రకటించిరి.

అంగ్లోపెర్షియా చమురుకంపెనీ

వార్షిక పద

లో నిరుడు సచవత్సరము తగూరుచేసిన చమురుకంపెనీ ఖర్చు యొక్కవయ్యె ననియు పెట్రోలియమ్ ప్రపంచమందంతటను ఎక్కువగుటచే ఇట్లాయెననియు ఈసాలు 412000/00 టన్నుల చమురును తయారు చేయగల్గితి మనియు ఫర్ చార్లెస్ గ్రీన్వేగారు తెలియజేసిరి.

నమాసియన్ ను ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు మన్నించిరి

నల్లమందు సలహాసంఘమువారి సూచనలు

లండన్, నవం. 25:—నల్లమందును గూర్చి వైసంఘము వారి సలహాల నాలోచించుటకును, అమెరికనుల సూచనలను ఆలోచించుటకును సభకురాని ప్రభుత్వమువారి సూచనలను చర్చించుటకును ద్వితీయనల్లమందు సంయుక్తసంఘమువారు తమపనిని పూర్తియగుటచే రేపు నిండుసభక్రింద గూడును.

ప్రత్యేక పరిశీలనసంఘము కూడదని ఒక్కోయినుగారనిరి. అంతర్జాతీయ పరిశీలనమును కనీసముగ నుంచవలెననియు, జాతీయ పరిశీలనమే లాభకరమనియు, ఎగుమతినిగూర్చి అధికారుల సలహాను మున్నగువాటిని సూచించిరి. హేగుఒడంబడికను ప్రెంచివారు బలపరచవలెనని గోరుచున్నారనిరి. ప్రతిపాటున అన్ని దేశములవారు ఎగుమతి దిగుమతి లెక్కలను తెలియజేయవలెననిరి.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

సూడానులో ప్రజలభావములు

లండన్, నవం 25:—బ్రిటిషుప్రకటనములు సూడాను లో సంఘటనమునుగలగజేసెను. సూడానులకు సూడానుప్రభుత్వమును ప్రత్యేకించెద మని బ్రిటిషువారు జేసిన ప్రకటనము సం తపమును కల్గించెను. మరీకొన్నిచోట్ల ఇంకను కఠినచర్యగావలె ననుచున్నారు.

సూడానును ఈజిప్టునుండి ఒడదీయవలెనని సూడాను హెంట్టెట్టిక గోరుచున్నది. సూడానునుండి పూర్తిగ ఈజిప్టు ప్రజలను తేకుండజేయవలె ననుచున్నది.

ఈజిప్టులో అలగ్జాండ్రియాదగ్గర శిలముగల ఇద్దరు బ్రిటి షుసైనికులు 48 గంటలనుండి కనిపించుటలేదు. అధికారుల కి సంగతిని తెలియజేసిరి.

ఈజిప్టు క్రొత్తమంత్రివర్గమేర్పడుటచే పరిస్థితులవిషయా వస్థ కొంతవరకు తగ్గవచ్చునని లండన్లో అనుకొనుచున్నారు. మంత్రివర్గమున ఏర్పాటులు అందరికిని నచ్చినవి. అన్నిమతముల వారును గలరట. అందరును మితవాదులు. రాచకీయములందే గాక ఇతరవిషయములందు గూడ ఘనతపపించిరట. క్రొత్త మంత్రివర్గమునకు ఈ పరిస్థితులన్నిటిని ఆలోచించి చర్చించుటకు న్యవధియవలెనని లండన్లో కొందరుకొనుచున్నారు. కరువా తి పరిస్థితుల వడిదుడుకు తగ్గననుకొనుచున్నారు.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారు సేను సమావేశముగాలేదు. ఈజిప్టులో విదేశీయుల సంరక్షణమునుగూర్చి ఆలంబీప్రభువు జెప్పినటుల జనులులుగారు జేయకపోవుటచే అలగ్జాండ్రియా గుంకములను ఆక్రమించుకొనవలసివచ్చెను. కాని గుంకముల మామూలుఏర్పాటులకు ఈ ఆక్రమణభంగము రాదని ఆలంబీగారనిరి. త్వరలో అదిగూడ తేకుండ ఏర్పడునని ఆశించు చున్నారు.

కెయిరోలో బ్రిటిషుమంత్రి

వచ్చేవారము ఆరంభమున కెయిరోలో నేవెల్లి హెండర్స్ గారు బ్రిటిషుమంత్రిగ అధికారమును స్వీకరించెదరు. ఇతడు పూర్వము కాక్స్టాంటినుపోలులో విదేశాంగమంత్రిగ నుండెను.

ఆలంబీప్రభువుకు తోడ్పడుటకు ఈ మంత్రిని నియమించిరి.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు విషమించునని ఇండియాలో మత కక్షిదారులు జోక్యముకలగజేసికొనరని ఇండియానుండి అధికారిత్వా తెలియచున్నది.

నైలు లోయ

బిటనుపరిస్థితులు

లండన్, నవంబరు 22:—ఈ ఏర్పాటులవలన నైలు లోయలో బిటను పరిస్థితులు మరింత బలపడుననుకొనుచున్నారు. సూడానును బ్రిటిషువారు కలుపుకొనెదరను వదంతులకు ఆధారములేదు. జనులులుపాపాగాదు ఇదివరలో ఈజిప్టునుగూర్చి లండన్లో మగ్నాన్టాగాని గలిసికొన్నపుడు జెప్పిన సంగతులను మరిల చర్చించుటకు అవకాశములేకుండ జేసెదరు.

రాచకీయపరిస్థితులు విషమించినగాని విశేషముగ వైస్యములను కేంద్రీకరణము జేయరట.

వేల్పుయువరాజు

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు రివల్సులను నౌకమీద వెడలెదరు.

ఇంగ్లండు-జర్మనీ

వర్తకరాయబారములు

వర్తకపు టొడంబడిక

డి అదిరకప్రభువు జెన్సలో జర్మను ప్రతినిధితో వర్తకపుటొడంబడికనుగూర్చి చర్చించుచున్నాడు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులుగ వర్తకాభిసంఘ నిపుణులు విదేశాంగ కార్య ధురంధరులును నియమించబడిరి. జర్మన్ ప్రతినిధులు విదేశాంగ అధిక వర్తకనిపుణులనుండి ఏర్పరచిరి.

విదేశాంగ కార్యాలయము

లిస్బెన్, నవంబరు 25 ఇరాకుసరిహద్దు కమిషన్ సభ్యులను చాంబర్లెగారి విదేశాంగ కార్యాలయమున కలిసికొనిరి

ఇరాకు సరిహద్దు

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు గాపాడవలెననుట

లండన్, నవంబరు 12 —ఇరాకుసమస్య చాల సున్నితమైనదనియు బ్రిటిషు వైస్రాయ్ధికారులులేనికే అరబ్బునేలలనుపయోగించుటకు వీలులేదనియు కుర్దులు ప్రతిష్టకు వాటుబడు వారనియు బ్రిటిషు ప్రతిష్ట తగ్గినచో కుర్దులు తురుష్కులతో ఏకమగుదురనియు అస్సేరియనులు మంచి సైనికులనియు ఇరాకులో చముగు గోదురును యభివృద్ధి జేయుటకు ముందు భయములేకుండ అభయమును నీయువలెననియు అట్లు జేసినచో లాభకరముగ నుండుననియు దీనికి ఇండియాతో వైమానిక మార్గము నేర్పరుదుటయే సాధనమని అరబ్బులతో ఆస్పీరయ నుటకు స్వాతంత్ర్యరాజ్యముల నిచ్చెదమని జేసిన అభయములను మన్నింప వలెననియు కాని తమంతటతాము సమగ్రులగుటకు ముందు బ్రిటిషు సహాయములేకుండుట ఉపద్రవముండు సేమాయను భయమగుచున్నదనియు జాంపక్ ప్రభువు ఓనయిరాకు అనుభవమును తెలియజేసెను. దేశములో అల్లరులు, అరాచకము బయలుదేరిన తురుష్కులచెల్లలో చిమ్మకొనెరనియు ఆప్రదేశములో బ్రిటను తన పనిని పూర్తి జేయుననియు ఆశించిరి.

యార్కు ప్రభువు

బార్నిసార్వభౌముని ద్వితీయపుత్రుడు యార్కు ప్రభువు తూర్పు ఆఫ్రికాకు డిశంబరు 4 తేదీని ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరును. నాలుగు నెలలవరకు సంచారము పట్టున. ఈప్రయాణ మాసందర్భమున యార్కుప్రభువు అధినివేశ కార్యాలయమునకు వెళ్లెను.

జెన్సో ప్రభువు

న్యూజిలండు గవర్నరు జనరలుగ పనిజేసెను. అధికార కాలము పూర్తియగుటచే ఇంగ్లండుకు తిరిగి వచ్చుచున్నాడు. అధినివేశ కార్యదర్శి ఆయన సేవకు కొనియాడుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తంతునంపిరి.

రష్యా ప్రభుత్వపు హెచ్చరిక

చేంబరులేనుగారి సూచనలు

అసందర్భముగ నున్నవి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

రషియా ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషువారి రషియ సూచనలనుగూర్చి రషియా ప్రభుత్వ ప్రతికయగు ఇజ్వెస్కీయా, యట్లు వ్రాయుచున్నది జినోపుతేఖ అధికారిత్వావచ్చినదని చేంబరులేనుగారు రుజువుజేయలేదు కమ్యూనిస్టు పక్షము వారికిని సోవియటుప్రభుత్వమునకు దగ్గర సంబంధము గలదని చేంబరులేనుగారు అసందర్భముగా నున్నది చేంబరులేనుగారివ్రాత సోవియటుప్రభుత్వముపై నొత్తిడి కలిగించి తమవరకులొప్పించునట్లు జేయుటకై జేసిన యత్నము. ముగితి యేమియు వెనుక తగ్గలసిన పనిలేదు.

ఈజిప్టునిరసనపత్రము

జాతిసమితి సభ్యులకు తెలుపకుండుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఈజిప్టు పార్లమెంటువారు, పంపిన నిరసనపత్రము 2 తిసమితివారికి అందినది. కాని సెక్రటరీయేటువారు సభ్యులందరకు జరియజేయుట లేదు. ఏమన ప్రభుత్వముల గానియే సంఘటనలపై వచ్చిన పత్రములనుగాని సభ్యులకు ప్రకటించరట.

స్థానిక వార్తలు

టీచర్స్ మేనేజర్స్ కాన్ఫరెన్స్:—వాల్తాల్లో రోడ్డులోనున్న సభాపతిచెట్టి ఎల్.మెంటరీ పాఠశాలలో డై సభ ఆహ్వాన సంఘమువారు శనివారం 4 గంటలకు ప్రెసి డెంటు ఎన్నిక భోజనవసతులు ఇతర యాభ్యుచితములను గూర్చి చర్చించుకున్నారు.

గవర్నరు ప్రభుత్వ మైలాపూరు శాలగృహమును చూచుట:—మైలాపూరు బాలగృహమును (సదరాసురా వ్రా చాలాభ్యుదయ మార్గసంఘశాఖ) గవర్నరుగారి భార్య దర్శించి సంతోషమును వెల్లించుచున్నది ఎం. ఇ. కజిస్సుగారు వ్రాయుచున్నారు.

అఖిల భారత ఆయుర్వేద మహామండలి వి య్యపీఠసభ:—శనివారము సాయంకాలము 4.30 గంట లకు ఆదెప్పమొదటిపీఠి వేపేరి, నెం 6 గృహమున ప్రైవేట్ జను గుఱు అఖిలభారత ఆయుర్వేద సభజనులు తేదల స్థితియందు రాష్ట్రసంఘములకు కార్యదర్శుల సభ్యుల నియమించుట, అఖిల భారత విద్యాపీఠపరిషత్ తేదల నిర్ణయించుట యీ కార్యక్ర మమున చర్చింపబడునని కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల:—ప్రభుత్వ మువారు భారతవైద్యపాఠశాలను స్థాపించినపుడు మీ పనియే మునునని కొందరు మిత్రులు నన్నుడుచుచున్నారు. కాని అట్టిపా ఠశాలలను తేమాహ్వరించుచున్నాము. అట్టి పాఠశాలలు మా కు చేతోడుగా నుండును. మేము 16 సంవత్సరముల నుండియు ఎందుకు ప్రముఖ పడుచుంటిమి. గో పాలాచార్యులవంటి పండితులు అఖిలభారత ఆయుర్వేదసభా మండలిని స్థాపించి ఆయుర్వేదవిద్యను నెందులకు మొదలుపె ట్టిరో అందులకు ఫలితముగ నిడిబతులులేరుటచే యిట్టి పాఠశాల లు వృధియౌట మాకు సంతోషకరము. ఈమాసోదరపాఠశాల మాకు మరింతయుత్సాహమును కలుగజేయునుగాక. ఇట్టిపాఠ శాలలొకకు ఎన్నియోకావలెను.

ఈసంవత్సరములోనే ప్రజలకు నేనొకసంగతి మనవిచే యుచున్నాను. ఇకనుండియు మాకళాశాలలో శరీరమునుకొ యుట శస్త్రచికిత్స మొదలగు నూతనపద్ధతులకు తగినపరికరముల సమకూర్చుము. జనవరిలోనూ జూలైలోనూగూడా అనగా రెం టుసార్లు విద్యార్థుల చేర్పుకొందుము. ఇటువంటిశాతీయ పాఠశాల లలో చేరగోరువారి దరఖాస్తుల సంగీకరించెదమని ఆచారి ల డ్రిఫ్టపతిగారు (కళాశాలాధ్యక్షులు) తెలుపున్నారు.

మదరాసు రాకపోకలు:—విద్యాశాఖమంత్రి హాస రబుల్ సర్. ఎ.పి. పాత్రోగారు బందరు వెజవాడ గుడివాడ ఒంగోలులందు సంచారము చేయుటకు నిన్న బయలుదేరిరి. ఎం. ఇ. కాంచనకా ఫస్టరీవిమ్యూబోర్డు మెంబరు సర్ ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు నిన్న వెళ్లిరి. జ్యూలయ్ కేమ్బ్రీ కాటన్, సర్. కె. వెంకటరత్నంనాయుడు కె. టి. గార్లు యీపుడయము వచ్చిరి. కె. పి. కేమిన్స్ గారు మల బారునుంచి యీ పునముం వచ్చిరి.

ఉపన్యాసములు:—వై. ఎం. ఐ. వీ. వారి యాజమా న్యముక్రింద గోల్డేసులో 5-30 గంటలకు ఉపన్యాసములు జరుగును.

వారము తేదీ విషయము వక్ర సుక్రవారము 28-11-24 నేటిరాజకీయములు తేదీ ఎమిలి రేపటిరాజకీయములు ల్యూటెనెన్ మంగళ, 2-2-24 క్రొత్తరహస్య గూ ప్రాఫెసర్ డ్విన్ అభిప్రాయములు హాసీ ఎఫ్. వార్డు, ఎం.పి.డి.డి

పంజాబు సనాతనధర్మసభ

రావల్పిండి 27 వ తేదీని ప్రారంభమగును ఈనెల 27 వ తేదీని రావల్పిండిలో పండిత మహనమో హన మాలవ్యాగారి అధ్యక్షతక్రింద పంజాబు సనాతన ధర్మసభ ప్రారంభమగును 28, 29 తేదీలలోగూడ జరుగును. ఆత్మశి కముగా ఏర్పాటులు చేయబడిన చాలమంది సనాతనహిందువు లు రావల్పిండి వెళ్లుచున్నారు కోహటునుండి ఆగతివలె వచ్చి న హిందువులు చాలమంది యిప్పుడు రావల్పిండిలో నున్నందున యీసభకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత యేర్పడినది. (అ.ప్రె.)

తాతా ఇనుము, ఉక్కు కంపెనీ

రక్షణనీయవలయునని టారిఫ్ బోర్డు వారి నిశ్చయము

ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయము నిరాకరించిరి

జాంటీలనీయవలయునని భారతసామ్రాజ్యసభకు సూచించెదరు

ధిల్లీ, నవంబరు 26:—తాతా ఆయిర్ లైన్ అండు స్టీలు కంపెనీవా రింకనుతమ పరిశ్రమకు రక్షణగావలయునని గోరగా యిండియా ప్రభుత్వమువారి దీక్షింప నుదహరించిన తీర్మానమును ప్రమరించిరి. తీర్మానము టారిఫ్ బోర్డువారిని నిశ్చయించు వాడార పడి యున్నది. టారిఫ్ బోర్డువారి నూతన కంగీకారము జూ పినను రక్షణము జాంటీలనీయవలయునని దాల్చనలయునని ప్రభు త్వము చెప్పుచున్నది.

తీర్మానము

ఉక్కు పరిశ్రమరక్షణ చట్టమునందలి రెండవశ్లోకు ప్రకారము రాజప్రతినిధిగారి కీయబడిన అధికారముల నుప యోగించి కలసికని తాతా ఆయిర్ లైన్ అండు స్టీలుకంపెనీవా రింకనుతమ తాతా అండు సస్య శాఖలచేసిన దరఖాస్తు విచా రించుటకు 1924 సంవత్సరము ఆక్టోబరు 8-న తాతా ఖను గావింప బడిన తీర్మానము ప్రకారముగా రిపోర్టుచేయుటకు టారిఫ్ బోర్డువారికి దెలుపబడెను. సమగ్రమైన టారిఫ్ బోర్డువారి రిపోర్టు ప్రభుత్వము నకు చేరెను. ఏ ధరల ప్రకారముగా ఉక్కు యాదేశమునకు దిగుమతి అగుచున్నదో, మారకపురేటు 1 పిల్లల 6 సెనుకు లోపుగ నుంచబడుట చేతను విదేశములందలి ఉక్కు ధరలు పడిపోవుటచేతను తాతా ఆయిర్ లైన్ అండు స్టీలు కంపెనీవారు తయారు చేయుచున్న ఉక్కుపావుల కెట్లు కిట్టింపగుచున్నదో, టారిఫ్ బోర్డువారు విచారణ సన్నరి. రక్షణ నీయటకు ఉక్కు పరిశ్రమ రక్షణ చట్టము యొంత మాత్రమును లాభించలేదని కమిటీవారి అభి ప్రాయము. ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణ నిచ్చుటకు సామ్యుల రూపమునలేని ఉక్కుపైసభికమైనపన్ను విధించవలయుననియు, తదనూరూపముగ ఉక్కుతో దయించుచేయబడిన వస్తువులపై పన్ను వృద్ధిచేయవలయుననియు, టారిఫ్ బోర్డువారు నిశ్చయించుచున్నారు. ఈదీక్ష పట్టికయందు టారిఫ్ బోర్డువారిచే సూచించబడిన నూతనల సంక్రమముగ చెల్లుబడినవి —

వస్తువుల తరగతి	ప్రస్తుతము దనులులో సున్నపన్ను రూ	నిశ్చయించబడిన పన్ను రూ
అయిర్ లైన్ అండు స్టీలుపాళములు	40	75
అయిర్ లైన్ పాళములు	85	65
గృహనిర్మాణమునకు నుపయోగకరమైన ఉక్కుభాగములు	80	65
నిర్మాణమునకు కావలసిన అయిర్ లైన్ భాగములు	20	50
పలకలు	80	55
కలరేవులు	80	52
గాల్వనైజడ్ ఉక్కు	45	76
కళాయిచేసిన యనుపరేకు	80	104
రైలుపట్టులు, ఫిష్ ప్లేటులు మామూలు రకము, బరువైనవి	14	80
డిబ్బో తేలికయైనవి	40	75
స్టీలు, యినుప వస్తువుల ధరపై పన్నులు	25 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-రూ 60
ధరపై	ధరపై	రు.
బొగ్గుతొట్టెలు	25 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-47
దూలములు, గొట్టుములు	15 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-44
కొర్రుములు	25 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-41
శేలికై పెట్టుపలకలు	25 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-41
డిబ్బో రేవులు	15 పెరసెంటు	15 పెరసెంటు-40
కలకలు	రు 40.	రు 75
జావ్వలు	25 పెరసెంటు	25 పెరసెంటు-85
తిగమేకులు	రు 60	రు 90

ఉక్కుపరిశ్రమ చట్టమువలన ఉక్కుకీయబడిన రక్షణ జాలదని టారిఫ్ బోర్డు చెప్పిన విషయము ప్రభుత్వమువారి కంగీ కరించుచున్నారనియు, అట్టిలోనిరెండవశ్లోకులోని(ఎ)క్లాజు ప్రకారముఅట్లుకై దేశమునెరవేలేదనియు, కానసభకోర్టును అమలులో పెట్టుటకు ఉక్కుపరిశ్రమ కింకను రక్షణమువనర మనియు ప్రభుత్వమువారి కంగీకరించుచున్నారు. రక్షణనీయ టకు టారిఫ్ బోర్డువారు చెప్పివిధమున భరించరాని పన్నులను విధించ నవసరము లేదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. మొట్ట మొదట బోర్డువారు రిపోర్టులో జూపబడిన విధానమున ప్రభుత్వ మువారు లెక్కలుచేసిచూడ, వ్యయము చేయువారు ను మాకు రెండుకోట్లపన్ను భారమును వహించ వలయుననియు, ఫన్ను

పూర్తిగ విధించబడినయెడ ధరలుపూర్తిగా దెరిగినప్పుడు ఉక్కు పరిశ్రమకు సంవత్సరము నకు 50 లక్షలు మాత్రమే లాభించుననియు తోచుచున్నది. దిగుమతికాబడిన ఉక్కు సరకు దేశమునందు విస్తారముగ నిల్వ యున్నదనియు, యానిల్వయున్న సరకంతయు ఖర్చు అయిన గాని తాముసూచించిన నూతనపన్ను విధానమువలన ఉక్కుపరి శ్రమకు లాభముగలుగ దని టారిఫ్ బోర్డువారు చెప్పుచున్నారు. సరకులుగా తయారుకాబడకుండునన్న ఉక్కు, మిద పన్నువృద్ధి చేయబడినయెడ ఉక్కు సరకుల మిదగూడ పన్ను వృద్ధిచేయ బడ వలయు ననునది మిక్కిలి అభ్యంతరమైన నూతన. ఇట్టి ప్రతికూల స్థితులందు టారిఫ్ బోర్డువారు ఉక్కునకు రక్షణ నీయవలయునని సూచించుటచేరక్షణనిచ్చుటకు బదులు 'జాంటీ' నిచ్చిన నది ఉపయోగకరముగ నుండును. కడచిన జూను 1-న తారిఖున విధించబడిన పన్నువలన ప్రభుత్వమువారు దలచిన మొత్తముకంటె సభికముగా ఆక్టోబరు 31-న తేదీనాటికి రివి న్యూ సమకూరెను. ఉక్కుమీద వేయబడిన పన్నువలన మొత్త ము మీద 106 లక్షలు ప్రభుత్వము నకు వసూలయ్యెను. పన్ను వృద్ధి చేయుట చే కనీసము 50 లక్షలైన యీ మొత్తములో గలదని ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము. ఉక్కు పరిశ్రమచట్టమునందలి 2, 4 శ్లోకులప్రకారము గవర్నరు మెంటువారి నియమనైన సామ్యు అధికమైనప్పటికిని, రక్షణపన్నుల నమూనాచేయుటచే నికరమైన ఆదాయము మిగులునని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. కాన జన పరిసెలలో భారతసామ్రాజ్య కాసనసభ సమావేశముకాగానే యిది వరకు ఉక్కుపరిశ్రమకిచ్చినరక్షణగాక 'జాంటీ' సూచించినవిధికిం పవలసినదని యిండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించెదరు. 'జాంటీ' యేరూపమును దాల్చునో అను విషయము దానికి సం బంధించిన వివరములు పూర్తిగా నాలోచింపవలయును. కాని పైచెల్లుబడిన ఉక్కుతరగతులమీద విధించవలయునను పన్ను పరిమితియు, హిందూ దేశములోతయారుకాబడిన ఉక్కునస్తువుల కీయబడు 'జాంటీ' యు ఉక్కు పరిశ్రమకు సరియగు ఆర్థిక రక్షణ కల్పనట్లు జూచి విధింపబడవలయును. 'జాంటీ'లనిచ్చుట మంచిదని వారతనము వారి అభిప్రాయము. యిండియాలో తయారుకాబడిన ప్రతి టన్ను సరకుమీదను రూ 20 ల 'జాంటీ'గా నీయవలయునని కాసనసభకు నిశ్చయించెయబడును. జాంటీలు కొక సంవత్సర మునకుమాత్రమే నీయవలయుననియు, (కడచిన ఆక్టోబరు 1-న తేదీమొదలు రాబోవు సెప్టెంబరు 30-న తేదీవరకును) ప్రభుత్వ మియవలసిన 'జాంటీ'భాగము 50 లక్షలయొక్కపావులకు మించ గూడదనియు, అప్పటి స్థితి: తులనబట్టి మార్పులవసరమైన యెడల విషయము తిరిగి విమర్శింపబడి కాసనసభవారి ఆలోచన కొరకు మార్పులు రాబోవు శీతాకాలమునగూడ అసంబద్ధి సభలో తెట్టుపలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయమిచ్చుచున్నా రు. ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణచట్టములోని రెండవశ్లోకులో జూపింప బడిన రక్షణతప్ప మరేయేవిధమైన రక్షణరూపమును విచారించు టకు అధికారము టారిఫ్ బోర్డువారికి లేదు. కాని అదనముగా 'జాంటీ'ల నిచ్చుటకు టారిఫ్ బోర్డువారు సంపూర్ణముగా అంగీ కరించినని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

మదరాసు రంగును నగరములకు వెడలుట మానుకొనెను

పునహా, నవంబరు 26:— టారిఫ్ బోర్డువిచారణ యం తయు బూర్తిఅయ్యెను. మొదట దలచినప్రకారముగ మదరాసు రంగును నగరములకు వెడలుట మానివేసెను. మదరాసు ప్రభుత్వము, మదరాసు వర్తికసంఘము టారిఫ్ బోర్డువారి రాష్ట్రమునకు వచ్చుట లాభదాయకముగ నుండదని సమాధాన ముంపిరి. సిమెంటువిషయమునమాత్రమే సాక్ష్య మియవబడు ననియు సిమెంటును రక్షణబంధుదేశమున కవసరము లే దనియు చెల్లుబడు. నని బర్మావాణిజ్యసంఘమువారు చెప్పిరి. కలకత్తా వెడలి కాగితములు, అచ్చునకు నలయు సిరా, సెమెంటు, మాగ్నేషియమ్ క్లోరైడ్ విషయములకు రక్షణ మవసరమలేదా యను సమస్య పరిష్కరించుటకు కలకత్తాలో సాక్ష్యము బోర్డు వారు దీసికొనెదరు. డిశంబరు నెలాఖరులోపున కలకత్తాలో ఈ విషయములపై విచారణ పూర్తి గావింపబడును (ఆ.ప్రె.)

భారతీయ చిత్రకళ

డా॥ కజిన్నగారి యువనాటము

ప్రాచీన ఆధునిక చిత్రకళలను గురించి డాక్టరు కజిన్నగారు మ్యాజికులాంతరు సహాయముతో నిన్న సాయంత్రము గోకేలే భవనమున నుత్సాహ జనకముగ నుపన్యాసము నొసగిరి. కజిన్నగారి సాందర్భమున ప్రాచీన ఆధునిక చిత్రకారులు రచించినవానిని ప్రదర్శించి, లాంతరునందు, చిత్రపుయొక్క రంగులు గాన్పించకపోవుటచే సామాన్యముగా నా చిత్రపుయొక్క సాందర్భమును గమనింపలేమనియు, అయినను భారతీయ ప్రాచీన చిత్రపుల సందర్భమున నీయసౌకర్య మంతయధికము గాదనియు నుడివడి. రంగులు లేకయే సాందర్భముగ గన్పించేయు జీవశయ, ఇతర గుణములును వానియందు గలవు.

ప్రాచీన చిత్రకళ

అజంతా గుహలందు గాననగు, అద్భుతముగ చెక్కడములును రంగుల చిత్రపులును వాదాపు 15 శతాబ్దములకు పూర్వము రచింపబడెను. వానిని గాంచినయెడల నప్పటికే అత్యంతోన్నత్యస్థితియందున్నట్లు గాన్పించును. వానిని జూచినయెడల, చిత్రకారుని యందుండవలసిన గుణములలో శాస్త్రీయ శిక్షణము అంత ముఖ్యమైనదిగాననియు, సృష్టిచుటకు గాఢమగుకోరికయే అతనియందుండవలసిన ప్రధాన గుణమనియు చెలియనగును. ఈ గుహలందు చిత్రపులన్నియు తెల్లనినన్నముతో గోడలపై వేయబడెను. వానియందు జీవమును సాందర్భమును పూర్తిగా మూర్తిభవించియుండును. ఈ చిత్రకారులు ముందుగా కొలతలువేసికొని ప్రారంభింపలేదు. తమయందు సంపూర్ణముగ విశ్వాసముతో వారు ప్రారంభించి ఎట్టి సహాయము లేకయే చేతితో వ్రాసిరి. అర్థచంద్రాకారముగనున్న, లతలుగల, పటమున, గోడమీద చెక్కబడిన ఒక స్త్రీ విగ్రహపు పటమును ఒక స్త్రీయను పిల్వాడును గలపటమును జూపిరి. అందు బాటడు, బుద్ధుని కుమారుడుగు రాజులుడు. అతని భుజముపై కుడిచేయివేసి ఎడమచేతితో బాలుని ఎడమచేతికి ఊత నొసగుచు వెనుక నిలచున్నది అతని తల్లి, ఈ పటమునందు బాలుని దృష్టిని, అతని తల్లియొక్క దృష్టిని ఒకే చోట ప్రసరింపజేయు చాల అద్భుతముగ చిత్రింపబడెను. అజంతా చిత్రపు పటములును, ప్రతి పాతకాలయందును, కలాకాలయందును నుంచవలెను. వానిని గురించి వ్యాసముల వ్రాయనట్లు విద్యార్థులను గోరుచుండవలెను. ఇట్లొనర్చుచో నైదు వత్సరములలో భారతీయ చిత్రకళను పునరుద్ధరింపవచ్చును.

అజంతా చిత్రకళ, భారతదేశమునం దొక్క చోటనేగాక, అన్ని భాగములందును విస్తరించెను. ఇటీవల పుదుక్కోట సరిహద్దునందు గాంకవడిన పరిశోధనలవలన, అక్కడగూడ, అజంతాలో గాన్పించిన మాదిరి చిత్రపులే గాన్పించెను. ఈకళాపద్ధతి సిలోను మొదలగు దేశములకుగూడ వ్యాపించెనుటకు నిదర్శనములు గాన్పించుచున్నవి.

రాజపుత్రయుగము

ఏడవ శతాబ్దారంభము నుండియు పాఠసతము అణగిపోయి, హిందూమతము తిరిగి విజృంభించెను. చిత్రకళయందు గూడ నీమార్పు గాన్పించును; 7వ శతాబ్దమువరకు గోడలపై చెక్కడములతోను, చిత్రపులతోను వారు సంతృప్తి నొందలేదు. అంతటితో శిల్పము వెనుకబడి చిత్రపటముల రచించు పద్ధతి వ్యాపించెను. ఈ పద్ధతి 9వందల సంవత్సరములవరకు సాగెను. ఈకాలమున రచింపబడిన చిత్రపులు సామాన్యముగా పరిమాణమున చిన్నవిగ నున్నవి. వీనియందు అత్యధికముగ నైపుణ్యము గాన్పించును. ఈయొగపు చిత్రపులు మానవజీవితమున కెక్కువ సమీపముగ నున్నవి. అజంతా చిత్రపులవలె మానవజీవితముతో సంబంధములేకుండ నుండవు. మానవజీవితముతో నెక్కువసంబంధముండునట్టి చిత్రపులు, విషయముల ప్రజలకు బాగుగ బోధింపగలుగుచుండును. ఈకాలమున వ్రాసబడిన చిత్రపులందు, చిత్రకారుడు ఒక యెత్తుప్రదేశమునుండి క్రిందివస్తువుల జూచిన నెట్లు గాన్పించునో ఆవిధముగ వ్రాసినవియు, సమతలమున నిలచిజూచిన నెట్లు గాన్పించునో అట్లు వ్రాయలేదనియు అది ఒక లోపమనియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. కాని అది లోపముగాదు, సమతలముననిలచి చూచినట్లు వ్రాయుచో ముందున్నవన్న వస్తువులే పటమునంతట ఆక్రమించి వెనుకవస్తువు లేమియు గాన్పించవు. అన్ని వస్తువులను సరిగా గన్పించునట్లు చిత్రించుటగాను

చిత్రకారుడు తన మానస్సు నున్నత ప్రదేశమునుంచి జూచి రచించును. గంగావరతలాపటమును, నృత్య మొనర్చుచున్న కృష్ణుని పటమును, గోవుల తోలుకొని వెళ్లుచున్న కృష్ణుని పటమునుజూచి యుపన్యాసములు అందలి సాందర్భమును వివరించిరి.

మ హమ్మదీయకళ

తరువాత నుపన్యాసములు మొగలుపరిపాలకుల కాలమునాటి చిత్రపులనుజూపుచు ఆపూడు 200 సం॥లు హిందూమహమ్మదీయకళలు రెండును సమ్మిళితములై అత్యద్భుతముగ నభివృద్ధిపెండెనని నుడివిరి. మొగలుప్రభువులు భారతదేశమునకు వచ్చినపుడు కొంతమంది పర్షియను చిత్రకారులనుగూడ దెచ్చిరి. క్రమక్రమముగా పర్షియనుకళ భారతీయకళయందు కలసిపోయి స్వచ్ఛమగు దేశీయకళ గా మారెను. అక్కడను షాజహానును చిత్రకళను బాగుగపొషించిరి. ఈ కాలమునందుగుల చిత్రపులేగాక కలములతో ఒక్కొక్కగీతలతో చిత్రపులరచించు పద్ధతిగూడ ఏర్పడెను. వారురంగులను గాని మాడెల్లనుగాని యాపయోగింపరు. వారుమనస్సునందొక దృశ్యమునుహింతుకొని, ఆకారమువచ్చునట్లు గీతలతో రచించెదరు. ఈకాలమున యధార్థదృశ్యముల వచనవిమర్శనగ వ్యాపించెను.

ఆధునిక చిత్రకారులు

ఆధునిక చిత్రకారుల చిత్రపుల ప్రదర్శించుచు, భారతదేశమున చిత్రకళనుతిరిగి పునరుజ్జీవింప జేయుటకుముఖ్యకారణులగు హెల్లు గారివద్ద కలకత్తా చిత్రకళాపాఠశాలయందు విద్యనుగ్రహించిన అవనింద్రనాథటాగూరు గారు, తిరిగి దేశమునందు భారతీయచిత్రకళకు ప్రాణమువోపెనని యుపన్యాసకుడు నుడివెను. దక్షిణయిండియానుండుగూడ కళను పునరుజ్జీవింపజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దక్షిణయిండియాకు స్వకీయమగు కళ గలదు. ఇటీవలగతవేసంగియందు, తంజావూరు మొదలగు ప్రాంతములందు జరిగిన పరిశోధనలు ఈవిషయమును బలపరుచుచున్నది. గగనేంద్రనాథటాగూరు, గీతల బొమ్మల (caricatures) వ్రాయుటయందు చాల శేర్షరి. వీరు పాశ్చాత్యకళనుండి కొన్నివిషయములను దీసుకొని భారతీయపద్ధతులందు మిశ్రమమొనర్చి, కడురమ్యములగు చిత్రముల వ్రాయుచున్నారు. వారు రచించిన సమద్రముదరిని "వైతిస్యని" పటము విక్రీలి సుందరముగనున్నది.

ప్రమాదపట్టి గారు, చిత్రకళయందత్యద్భుతములగు చిత్రపుల వ్రాయుచున్నారు. వీరి చిత్రపులు గంభీరభావములతోను, సుబోధకములుగనుండును. వీరురచించిన "స్త్రీపురుషులు" అనుపటము చాల బాగుగనున్నది. అందు పురుషుడు బాణముల సంధించుచున్నాడు. స్త్రీ అతనికిసహాయమై వెనుక నుండి బాణముల నందిచ్చుచున్నది. ప్రపంచ జీవితమున స్త్రీపురుష అన్యోన్య సహాయకారభావము బాగుగ వర్ణింపబడెను. సృష్టియందు స్త్రీపురుషులు వేరుగాననియు ఒకటియనియు బాటుచున్నది. బుద్ధుని వైరాగ్య పరిపరిచింపుటకు పూర్వము అతడును భార్యయు నుద్వాసముననుండగా నొకశబ్దము ను వినును. ఆతడు సంసారముఖము నవలి మానవిముక్తికి ప్రయత్నము లొనర్ప వలెనని ఆతనికి వివరించుటయు. ఆతనిభార్య నొకచేతితో అతని కాకలంబుకొని మరయొక చేతితో త్రోసివేయుచు ఆతని విధ్వక్తమును నిర్విహింప ప్రోత్సహించుచున్నట్లును బుద్ధుని ఎదుటనున్న స్వచ్ఛమగు పుష్పములు ఆతని యానంద్యమును గ్రహించిన ప్రభావముతో తలలువంచి నమస్కరించుచుండునట్లును చుట్టి గారురచించిన చిత్రపు కడురమ్యముగ నున్నది. కలింగ సం గ్రామమునందు విజయమందిన తరువాత, అందువలనగలిగిన ప్రాణహింసచే మనస్సుతిరిగిపోయియున్నస్థితి యందున్న అశోకుని పటమును లక్ష్మీ, దర్గ, సరస్వతీ చిత్రపులను ప్రదర్శించి వానిగంభీర భావములను వివరించి యుపన్యాసములు చుట్టి గారి కళానైపుణ్యమును ప్రశంసించిరి. చుట్టి గారు అందరు ఆంధ్రజాతీయకళాకారుల యందు చిత్రకళా తరగతని నడుపుచు కళాభివృద్ధి కెంతయో తోడ్పడుచున్నారని కజిన్నగారు నుడివిరి.

కృష్ణహరిచారము

విన్నడల్పి 1-కి 0-4-0 (6 డబ్బుల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0 ఈ చిత్రము వి. ము. తిలకలచే చేయబడినది. : గు. శిల్పి నటం, : పి. న. శైత్యజ్వరము మొదలగు వానిలో : ము. శిల్పిని గాంచి చూచి వెంటనే మరణించినట్లు మంచిది. అన్ని భాంజనం ఓపో, ముఖలాక్షణ - బొంబాయి.

చిత్రవిద్య

ముట్నూరి కృష్ణారావుగారి ఉపన్యాసము.

(స్వకీయమేలేఖరి)

బందకు:—శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల తృతీయ చిత్రకళా ప్రదర్శనసందర్భమున శ్రీయంత ముట్నూరి కృష్ణారావు గారు చిత్రవిద్యనుగూర్చి 22 వ తేది శనివారము సాయంత్రము కళాశాల భవనమున మహావన్యాస మొసగి శ్రోతల నానందపరచిరి. ఉపన్యాససారాంశము:—

గత మూడునాల్గు సంవత్సరములనుండి చిత్రవిద్యను గూర్చి మహదేశములో మిమాంస జరుగుచున్నది. ముఖ్యముగ శ్రీ చుట్టిగారు యీ కళాశాలకు వచ్చినప్పటి నుండియు, శ్రీ దామెర్ల రామారావుగారి ప్రోత్సాహముచే రాజమహేంద్రవరమున చిత్రకళాప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడినప్పటినుండియు చిత్రవిద్యావిషయమున సంఘటనలు ప్రారంభమైనవి. రష్యాలు యీ విషయముగూర్చి చర్చలు, వ్యాసములు ప్రారంభించిరి. ఈకళావిధానమందు ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య యను రెండుపద్ధతులు గలవు. వీనినే Symbolism అనియు Illusion అనియు వ్యక్తపాఠింతురు. సింబాలిజమునగా స్వకీయ రూపకల్పన చేయుట. ఇల్యూసివ్ ఆర్టు అనగా ప్రకృతికి ప్రతిబింబముగా చిత్రించుట. నూయ్నిచిత్రపు వ్రాసిన విజయముగా నూయ్ డెచు ఉదయించుచున్నాడాయని భ్రమ కలగజేయుట. ఈ రెండుపద్ధతులను (Idealism, Realism) అని వాడుటయు కలదు. చిత్రవిద్యాలక్షణములతో నీరెండు మార్గములలో నేది సమన్వయమగుచున్నదో చూడవలెను.

యూరపు ఖండమున ప్రథమమున గ్రీసుదేశములో నీ శిల్పవిద్య బయలుదేరినది. వారు మానవుని రూపమును యథా ప్రకారము చిత్రించిరి. ఆరూపములు అంగసౌష్ఠ్యము కలిగి ఆతి మనోహరములుగా నుండియున్న వనుట కెట్టిసంశేపము లేదు. పిమ్మట రోమను ఆర్టులో ఆలేఖ్యములు (Paintings) రోమను మందిర కుడ్యములపై చిత్రింపబడిన మానవ విగ్రహములు అంగనిర్మాణమున నెట్టి లోపములు లేకుండా నిజమైన మానవమూర్తులలో యని భ్రమ కలగజేయు నవిగ నున్నవి. పదునెనిమిదవ శతాబ్దమున ఆఫ్ ఘోట్రాపునందలి ప్రతిబింబములవలెనే చిత్రించుచుండిరి. ఆకాలమున ప్రకృతికి భిన్నముగ నేమార్పు చేసినను దానిని చిత్రదోషముగ భావించుచుండిరి. 18వ శతాబ్దము చివరను బింబ ప్రతిబింబ వ్యాయము ననుసరించి చిత్రపులు వ్రాయుట దాస్యము, కవులు శిల్పులు స్వతంత్రులు ప్రకృతిని అనుకరించుట వారిధర్మము కాదను భావము బయలుదేరినది. క్రమముగ శిల్పులు ఏభావమును ఉద్దీపనము చేయ నెంచిరో దాని కనుగుణమయిన మార్పు చేయువచ్చు నను ఉద్యమము బయలుదేరినది. ఎప్పుడు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినదో అప్పుడు భిన్న భిన్న మార్గములు బయలుదేరుట సహజము. పొస్టు ఇంప్రెషనిస్టులు, క్యూబిస్టులు, ప్యూచిస్టులు అను అనేక తరగతులు, సంప్రదాయములు గల వారు బయలుదేరినారు. మొత్తమువీడ అందలు స్వాతంత్ర్యము ఒప్పుకొనినను చేయదగినమార్పు యొకవలె కను విషయమున భేదము కలదు. ఈ సూతనమతమువారిని (Bolsheviks of the Modern art) అని అన్నారు. వీరికి నీతి నియమము లేదను ప్రతివాదము బయలుదేరినది. వాదములదారిని వాదములు జరుగుచున్నను చిత్రకారులు తమ హస్తకళలముచే రసజ్ఞులను స్వాధీనము చేసికొను చుండిరి. జేకు, రాఫేలు మొదలయినవారు నూతన వన్నెలను సంప్రదాయములను యేర్పాటుచేయు చుండిరి. వీరిని బాల్విమక్కు లన్నవారే వీరిని ఆచర్యముగా పెట్టుకొన జొచ్చిరి. బరన్సు, బ్లేకు మొదలయిన వారు రూపమునంతను మార్చి వారి భావానుగుణ్యముగా యెట్టి ఆకృతి కల్పిచే బాగుండునని తోచినదో అప్రకారము వ్రాసినారు. బరన్సు బొమ్మలలో అంగనిర్మాణము ఎంతటికృతముగా ఉండవలెనో అంత వికృతముగా ఉండును. మానవునియే అత్యీయ శక్తిగలదో దానిని ప్రకాశింప జేయుటకు సామాన్య మానవునిరూపము చాలదు. వారు రష్యా లగుట, భావనచేసి మనోహరరూపముల సృష్టించిరి. ఆది అంగవిన్యాసమున మంటునదీనను లేజన్ను, శక్తిభావము కొంత పడలేదు. మనలను వాస్తవజగతును దీ తీసికొని వెళ్లి పూర్వము మనము చూడలేని ఒకవిభమైన సూతనరసజగత్తును చూపించుచున్నది.

మానవునికి భావము వెల్లడిచేయుట సహజము. దీనికి సాధనము భావ. మానవుడు మనస్సు వృద్ధియొక్కొంది భావ,

సంజ్ఞాపరికరములను వృద్ధి చేసికొనినాడు. భావ ఒకసాత్తు గాదు. సర్వామానవులది. భావ వ్యవహారమునకు చెందినది. ప్రాకృతవ్యవహారములను సంబంధించిన సంస్కారము కొంత యున్నాయి. వారు వారిసాధనయందు గ్రహించిన భావములను యీ భావములనునే ప్రాకృతమానవులకు తెలియజేయవలె కాని అతడు ఆ భావజ్ఞ నూతన అర్థములను, అలంకారములను, భావములను కల్పించి చెప్పెను. ఈశ్వరుని ఆఖండ తేజస్సును వ్యక్తము చేయుటకు కవి 'ఆదిత్యవర్ణనము' పరస్తాతో' అని చెప్పినాడు. భౌతికతేజస్సునకు అతీత మైనదని నుడివినప్పుడు మీ మాంసచేతను, మననముచేతను దానిని అర్థము చేసికొనుటకు యత్నించును. మామూలుమాటలనే మంత్రబద్ధము, ఛందోబద్ధము చేసినప్పుడు జానికి నూతన అపారమే యమైనకై వచ్చును. దానిని కవులు, రససిద్ధులు ప్రాణకై చే నింపగలరు. మానవుని భావప్రపంచము అతివిశాలమైనది. కవుల భావమాడ చాలదు. మానవుని భావ స్థూలము. శబ్దముచే రససిద్ధులు ఛందోబద్ధముచే విలు గానిదానిని స్వర సమ్మేళనముచే రాగమున అతీతావస్థకు తీసికొని వెళ్లెదరు. ఒకడు సంగీతమును ఒకవిధమైనగీతన్నాడు. అనభవములో లేని వానికది అటు ల నే యుండును. అ శబ్దము నకు, శబ్దము నకు మధ్య ఉండేది స్వరము. గాయకుడు మొదట ఒకకీర్తనను అవలంబనముగా చేసికొనినను రాగము అలాపనచేసేచే స్వరమునకు తీసికొని వెళ్లును. స్వరరీత్యా చూచిన అస్వాభావికముగా నుండవచ్చు. సంగీతముతో నెవరు మాట్లాడరు. భావ యేలా సర్వజనీనమో సంగీతములుకాదు. అది సంస్కారలసాత్తు. దానిని గొప్పవిద్యగా నెంచుచున్నాము. సంస్కారలభావ, కవులభావ, గాయకులభావ అని యేవిధముగ మెట్లు ఏర్పడినవో అటులనే రూపమునను మెట్లుగలవు. పిల్లి చీకట్లో చూడగలదు. డేగ జేగజములయెత్తునుండి చూడగలదు. కొన్నిక్రిములకు సహితము అతీతమైనకై గలదు. మన కట్టికేలేదు. మానవుని ఇంద్రియపటుత్వకై తగ్గిపోయినది. కారణములు చాల ఉండవచ్చును. కాని పరిజామవాదులు మానవుని మనశ్శక్తి అభివృద్ధిచుగలచేత ఇంద్రియశక్తి తగ్గినదనుచున్నారు. మానవుని నేత్రము రూపమును చూచునప్పు డొకవిధమైన అవరోధమును పొందుచున్నది. అది మోహభయములచే కావచ్చు. ఎట్లన, తామునుచూచి పాముని భ్రమపడవచ్చు. అది మనోవికారమేకావచ్చు. నేను దానిని చిత్రంచవలెనంటే నా చిత్రభ్రమ ననుసరించి దానిని పాముగనే వేసెదను.

భూమి మనకు బలపరుపుగా గనిపించుచున్నను ప్రకృతి కార్యక్రమాలు భూమి గుండ్రముగా ఉన్నదగుదురు. భూమిమట్టు నూర్చుడు తిరుగుచున్నటుల మనకు గనిపించుచుండగా కార్యక్రమాలు నూర్చుచున్నట్లు భూమి తిరుగుచున్నదనెదరు. భావవిదుడు సంస్కారి, రససిద్ధుడు తనకు జగత్తుకనిపించినట్లు వ్రాయవలెనా లేక ప్రాకృతమానవులకు కనిపించినటుల వ్రాయవలెనా యనునదే ప్రశ్న. చిన్నికృష్ణపదనగహ్వరమున బ్రహ్మాండము నవలొకించిన యశోద కృష్ణునిదిత్రించుచో సామాన్యస్థితివానివలె చిత్రించునా? భక్తులచూపు సామాన్యమానవులచూపు ఒకటిగాదు. జ్ఞానులకు సృష్టి బ్రహ్మ మయము. మనకటులగాదు. శిల్పులెప్పుడు రసావేశస్థితిలో చూచి మనకు దానిని అపూర్వమైన దివ్యరూపమున కనబరచెదరు. అవి ప్రాకృతమున గుణముగ లేనదని అది నా అజ్ఞానమును తెలియజేయును. నిజముగ ఆరూపమును చిత్రింప నెంచు కవులు, శిల్పులుకూడ ఒక ఉన్నతకృష్టితో చూచిన విధులుగానే భావింపదగుదురు. కాని వారు రూపమండలాలరు. శబ్దమున మెట్లు ఉన్నట్లు రూపమున మెట్లుగలవు. చూపు వికసింపినవారి విషయముననే మాట్లాడుచున్నాము. ఆరోహణానందోహణములు లయజ్ఞానము తెలిసినప్పుడే అనందింపగలము. కావున కొంతసంస్కార ముండవలె ననుతి. సంగీతసంప్రదాయము జీర్ణమయిన మనము అర్థము చేసికొనగలము. కాని ఇంగ్లీషుసంగీతమును మనము అర్థముచేసికొని అనందింపలేము.

ప్రజలలో జీర్ణించిన భారతరామాయణకథలనే కవులు తీసికొనినటుల చిత్రకారులుకూడ మనకు దెలిసిన ఆ కథలయందలి రసపట్టులను చిత్రించుచున్నారు. బైబిలుకథలు చిత్రించిన మన కేమి బోధపడగలవు? ఒక సాధనమాత్రము చేయవలసి వున్నది. ఒక పూర్వగాధను తీసికొనినప్పటికి ఇప్పటికి పరిస్థితులనుండి మన మనస్సును తొలగింపవలెను. విష్ణుమూర్తిని చిత్రించునప్పుడు శంఖచక్రములకు బదులు ఆధునిక కాలమునకు చెందిన బ్యూగిలో పిస్తోలు హస్తములందు చిత్రించిన నెంత అపభ్రంశముగా నుండునో యూహింపవచ్చును.

ఏనుక్రిస్తును శిలువపైగాక విద్యుచ్ఛక్తిచే నశింపజేయు నేకుర్చి మిదనో నాసీనుని జేసిన చాచిత్రపు ఏమిభావోద్దేజము కలిగింపగలదు? అటులనే మనకు కొన్ని అనాదియైన సంప్రదాయములు భావములు గలవు. మామూలు త్యాగరాజకృతియైనను దానిని భక్తుడు అపూర్వమైన ప్రాణకైక్రితో నింపును. మన దేశమున శిల్పి మానవరూపమును ఆదర్శముగా పెట్టుకొనుటకు బదులు, ధ్యానశ్లోకమును మననముచేసి చిత్రించును. పాశ్చాత్యదేశములలోనే స్త్రీనో, పురుషునో యెదుట నుండుకొని చిత్రించెదరు. బొంబాయి ఆగ్రహారములో సఫేదుగల్లిలో నుండి వివారకాంతనో దెచ్చి యే సీతాదేవి వేషము వేసి కూర్చుండబెట్టి వేయుదురు. కాని కలభష్టు యైనజాణియందు మహా పతివ్రతాశిరోమణియైన సీతామహాదేవియొక్క తేజోరూపమెటు విలసిల్లగలదు? మన పద్ధతిలో సీతాదేవి నే యవస్థలో చిత్రింపదలచితమో దానినిగూర్చి ధ్యానించి చిత్రించెదము. బరక్ జోన్సుకూడ కేసలము మానవాకృతి విషయతాల్యముగా యెంచినాడు.

రచనకర్త మనదేశమున చిత్రవిద్యను ఉద్ధరించినవాడే. ఆయనకు పూర్వము యేమెలిన్నప్పుడో బొమ్మలనో యిండ్లలో పెట్టుకొనుచుంటిమి. రచనకర్త రియలిజముపద్ధతికి చెందినవాడు. ఆయన చిత్రకవులను వెలుగునీడల అనుసరించి వ్రాసినాడు. వానియందు దైవశక్తి లేదు. ప్రభుత్వచిత్రకళాశాలలు మనపద్ధతికి భిన్నములు. మనకార్యములలో చిత్రవిద్యలక్షణములు చెప్పబడియున్నవి వానిని మనము నేర్చుకొని పరిచయము చేసి కొనవలెనగాని పరిహాసము చేయరాదు. ఇట్టి చిత్రపదర్శనములకు మొదటనున్న ప్రతికూలత యిప్పుడులేదు. ఇచ్చటిపద్ధతి అజంతాపద్ధతి. ఈపద్ధతిలో రేఖాలాటిత్వము ప్రధానస్థానము వహించుచున్నది. రాజపుట్, మొగలు పద్ధతులలో జలుగు, నగిషీపనీ, అలంకారము ఎక్కువ. భావపుష్టి తక్కువ. వంగదేశ చిత్రకారులు బహులలితములైన భావములను కనబరచెదరు. వారి బొమ్మలలో అవయవపుష్టి తక్కువగానుండి బహుకోమలముగాను నున్నితముగాను నుండును. మన చటర్జీగారి బొమ్మలు అట్టివిగావు. వీనిలో శక్తి బాగావున్నది. వారిలో లేదు. ఇప్పుడు దేశమునకు కావలసినది కూడ శక్తియే. చటర్జీగారు శక్తిఉపాసకులు. కావుననే వారి బొమ్మలలో శక్తి బాగావున్నది. వీరిచిత్రగుప్తుడు, అభిమన్యుడు, భీష్ముడు శక్తినిబాగా చూపుచు మంచి ఆవరణపుష్టిగలిగియున్నారు. వీరికీర్త్యు అపారము. నందలాల్ కొన్నివిధములయినవే వేయగలడు. వీరు అన్నివిధములయిన చిత్రముల వ్రాయగలరు. వీరిబొమ్మలలోని శక్తి కోమలత్వము చెడనికై పిమ్మట విద్యార్థులచిత్తవులగూర్చినిర్మించిచాల ప్రశంసించియుండిరి. వీరు చివరకు చెప్పిన యొకవిషయము విద్యార్థులు గమనింపదగియున్నది. అంగిరాశ్వాణములకుసంబంధించిన లక్షణముపూర్తిగ దెలిస్తాని సందర్భముబట్టి వానిని విడనాడవలసి వచ్చినప్పుడు విడనాడలేగాని నేర్పుకొనక యుండగూడదు.

ఉపన్యాసకులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

* * * *

ఆంధ్రచిత్రకళ

ఇటీవల తమ దైనికపత్రికలో వెలువడుచు వచ్చిన ఆంధ్రచిత్రకళ గూర్చిన వృత్తాంతములను చదివెయుంటిని ఆ వృత్తాంతవిషయమై స్వల్పభేదాభిప్రాయముల కవకాశము కలిగినది. కావున వెంటి సామాన్యప్రదర్శనమునకు చిత్రపుల సంపిన యాంధ్రచిత్రకారులు మా యాంధ్రభారతీయ చిత్రకళా పరిషత్తుకు చెందిన చిత్రకారులే గలగుచేత నీ విషయమై నాకు దెలిసిన నిజాంశముల నిందు పొందుపరచి సంపూర్ణవార్త నంపుచున్నాను. గత 18-11-24 తేదీ పత్రికలో 'సామాన్యప్రదర్శనము—ఆంధ్రదేశీయచిత్రకళ' అను శీర్షికక్రింద ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతమందు వెంటి ప్రదర్శనమునకు చిత్రపుల సంపిన చిత్రకారుల నామములును, ఆ చిత్రపుల నామములును తెలుపబడుచు కేనేడియన్ జాతీయ చిత్రకళాప్రదర్శనమున కెన్నుకొనబడిన చిత్రపుల పేర్లు రెండుకూడ నీచుబడినవి. ఈ విషయమంతయు సత్యమే. ఈవార్త ప్రచురణమగుసరికి నాకు తెలిసిన వృత్తాంతమునూ అంతే. కాని అనంతరము శ్రీయుత చామూర భావ్యకార్లు రావుగారి చిత్రపుకూడ నొకటి కేనేడియన్ జాతీయప్రదర్శనమున కెన్నుకొనబడిన వృత్తాంతము తెలియవచ్చినది. కావున మాచిత్రకారుల చిత్రపులగూర్చి యింతవరకు తెలిసినసంపూర్ణ వృత్తాంతమును నిస్సంశయముగా చదువలదరు నెరుగుటకు నీదిగువ నివేదించుచున్నాను.

వెంటి ప్రదర్శనమున కంపబడిన చిత్రపులు.

దామెర్ల రామారావు గారిది. (8):—'కాశ్మీరకృష్ణామృత'; 'అజంతావిభవము'; 'సిద్ధార్థరాగోదయము';

వరదా వెంకటరత్నంగారిది (1):—'నటరాజు'. చామూర భావ్యకార్లు రావుగారిది. (2):—'సవారి శ్వర'; 'గోపికలు'.

వీటినుండి కేనేడియన్ జాతీయప్రదర్శనమున కెన్నుకొనబడినవి.

1. రామారావుగారి 'సిద్ధార్థరాగోదయము'; 2. వెంకటరత్నంగారి 'నటరాజు'; 3. భావ్యకార్లు రావుగారి 'సవారి శ్వర'.

గత 19-11-24 తేదీపత్రికలో 'ఆంధ్రచిత్రకళ' యను సంపాదకీయ వ్యాసమున నీచిత్రకారుల చిత్రపులు బహుమతిని బడసినవి అని వ్రాయబడినది. అందుమాలమున చదువరులు ఏ పతకములనో ద్రవ్యబహుమానమునో పొందినవని యభిప్రాయపడుదురేమో యను అనుమానముచేత నట్టి బహుమతిని యీ చిత్రపులు పొందలేదని యిందుమాలమున తెలియబరచుచున్నాను. ఇండియాప్రభుత్వమువారు మనదేశమున బహిరంగ ప్రదర్శనములలో యెన్నుకొని తమ ఖర్చున నీ చిత్రపుల నన్నింటిని పంపి యున్నారు. అట్టివాటికి పతక బహుమానములను గాని ద్రవ్యబహుమానములను గాని యిచ్చుట కేర్పాటు చేయ వెంటి ప్రదర్శనమునకును అచటనుండి కేనడానున వెల్లిన మా పరిషత్ చిత్రకారుల చిత్రపులనుగూర్చి ముందుముందు వచ్చు యేవార్తనైనను పత్రికాముఖమున ప్రచురింపనున్నాను. లేదు.

ఈలేఖను పూర్తిగా తమపత్రికలో ప్రచురింపవేడెదను. దా. వెంకట్రావు.

కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

ఆంగ్లభాషలో వక్రత్వము

అఖిలభారత పోటీపరీక్ష

"ప్రత్యేకసంఘప్రాతినిధ్యము జాతీయ్యత ఏర్పడుటకు నిరోధకము" అను విషయమునుగూర్చి ఆంగ్లభాషలో చర్చించు విషయమున నాల్గవ పోటీపరీక్ష 1925 జనవరి 10నవారమున కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయమున జరుగును. భారతదేశమునందున్న కళాశాలలలో ఏకకాలాలవారైన పోటీచేయదలచినచో ఆనుకూలముగా నొకరును, మాటలాడుటకు యిద్దరువిద్యార్థులు పంపవలెను. బాగుగా ఏకకాలాలవిద్యార్థులు నెగ్గెదరో అకళాశాలకు ఒక వెండి సరస్వతీవిగ్రహము యియ్యబడును. పోటీచేసిన విద్యార్థులలో శ్రేష్ఠులైనవారికి ముగ్గురుపురస్కారములు. మూడును శ్రీకి ఒకటియు ను చాల విలువగల బంగారుపతకము లియ్యబడును. భారతదేశవిఖ్యాతిని గాంచిన ముగ్గురు గొప్పవిద్యార్థులు పరీక్షకులుగానుందురు. (అ. వెం.)

ఆర్యవైశ్య మహాసభ-గుంటూరు

ఆర్యవైశ్యశ్రీలనభ

"రాజమహేంద్రవరము ఆర్యవైశ్య శ్రీ సదనమునకు నూపర్చెంటుగానున్న శ్రీమతి బత్తుల కామాక్షమ్మగారి ఆధ్వర్యమున డిసెంబరు 7, 8 తేదీలలో గుంటూరులో 1 మూడవ ఆర్యవైశ్య శ్రీలసభనుగూడ జరుపవలెనని 26 వ తేదీని కన్య కాపరమేశ్వరీ దేవాలయమున జరిగిన శ్రీలసభలో నిర్ణయింపబడినది. ఆసభకు 200 మంది శ్రీలువచ్చిరి. శ్రీమతి మాశేటి కనకమ్మగారిని సన్మానసంఘాధ్యక్షురాలినిగా ఎన్నుకొనిరి. సన్మానసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఆర్యవైశ్య శ్రీలందరును విచ్చేయ బ్రాధితులు. (కార్యదర్శి తంతివార్త)

నర్ డబ్ల్యు బ్రాంకరుగారు

ఇతడు డిసెంబరు 28 వ తేదీకి క్వెట్టుకు వచ్చును. జనవరినెలలో ఢిల్లీకివచ్చును. (అ. వెం.)

ఒక విశ్వవిద్యాలయపండితుని రాక

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోని విస్కాంజిను విశ్వవిద్యాలయ పండితుడగు డాక్టరు ఎడ్వర్డు ఆల్సన్రూ దాసుగారు అలహాబాదు చేరిరి. అచట విశ్వవిద్యాలయమున నుపన్యసించెదరు.

రివరెండు ఓల్స్లెగారి ఆర్యమాతృ

కలకత్తాలో నెంటుజాను చర్చిలో చాప్లినుగానున్న రివరెండు డి. బి. ఓల్స్లెగారు 26 వ తేదీ ఉదయమున తుపాతో కాల్యుకొని మృతిచెందెను. (అ. వెం.)

భారతదేశంలో నిర్బంధవిధానం

సర్ శంకరనాయుడుగారు.

(నిన్నటి తరువాయి)

సర్ శంకరనాయుడుగారు స్వామీదేవ: పత్రికలో భారతదేశమునందలి నిర్బంధవిధానముగూర్చి ఒక వ్యాసమును వ్రాసి యుండిరి. అందు కంగరాష్ట్రవిభజనమునకు జరిగిన ఆంధ్రోప ఆసమయమున అమలుజరుపబడిన భారతదేశసంక్షేప చట్టము తద్వారాజరిగిన ప్రజాక్షోభముగూర్చియు, వివర ప్రవేశపెట్టవలసిన రాజకీయచట్టమును గూర్చియు మొదటిభాగమునందు డెలుపబడినది. అది నిన్నటిదిని ప్రకటించబడినది. తరువాయి యాదిని ముద్రితము. (ఆ.ప.సం.)

భారతదేశ సంరక్షణచట్టము తిరిగిరాజకీయములను మును వచ్చుటచే భారతదేశమునందు అసామాన్యమును నాందోళన చేలరేగెను. ఇది ప్రభుత్వము నమలుజరుపబడిన పంజాబు రోషపురస్థితియొక్క. అమృతసర, లాహోరు, జలియన్ వాలా బాగ్ లు విడుదలలేని అరెస్టులు, విచారణలేని శిక్షలు ఒకదాని వెనుక నొకటి వచ్చినవి. అసహనాద్యమునకు గల రెండు కారణములలో యీ చట్టముకీటి. ఇండియాకు ఇంగ్లాండుపైన నమ్మకము పోయెను.

ఇట్టి పరిస్థితులలో నూతన సంస్కరణకాసనభ గూడెను. కాసనభ్యుదయమును సద్భావముతోడనే యుండిరి. అసహన వాదులు బయటకుండిరి.

రాజకీయమును తీసివేసిరి. భారతీయులను నైస్యము నందు జేర్చినవలెనని కాసనభ్యులు శిష్యాత్వజేయుచు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానింపగా దానికి ఇండియా దౌరతనమువారంగిక రించిన కన్వేరేటివుతమువాడగు ఇండియామంత్రి నిరాకరించెను. వైస్రాయిగారు ఆర్థికసభ్యుని కలహాపై కాసనభ్యులు నిరాకరించినను అసహనకరముగా ఉప్పుపన్నును రెట్టించుచు నెను.

ఈరీతిగా ఇండియామంత్రిగారును, వైస్రాయిగారును సంస్కరణ విధానమును పోతమొనర్చిరి. రాష్ట్రీయగవర్గులు గూడ వారినినసరించి సంస్కరణలకు వ్యతిరేకముగ నడచుకొనిరి.

అసహనవాదులపక్షము బలపయ్యెను. తిరిగి తమ స్వ పరిపాలనాందోళము ప్రారంభించిరి. మితవాదులు వారిని నిరుత్సాహపరచి, దూరమునిలచిరి.

అంతట ఇంగ్లాండులో కార్మికపక్షము ప్రభుత్వమునకు వచ్చెను. ఇండియాలో గొప్ప యాశలు వ్యాపించెను. స్వపరిపాలనము ప్రసాదించబడు నని ఎవరో కొలది మంది భావించిరిగాని, యీ సారి ఇండియా దేశమునకు లేబరుప్రభుత్వమువారు తప్పక గొప్పలాభము నొనగూర్చగలరనియు, తద్వారా కొంతకాలమునకైన స్వపరిపాలన బడయవచ్చుననియు ఆశలు ఆశకరియ్యుండిరి.

ఈ యాశలన్నియు అడియాపలయినవి. లేబరుపక్షము వారు అధికారమువహించినవెంటనే యేమియు జేయరనిలండను లోనున్న ముకుడెలియెను. కాని, వారు యితరపక్షములకున్న యెక్కువచొరపుజేసికొని, దారుణనిర్బంధ సాధనముల బయటకు దీయుదురని యెవ్వరును డలంపలేదు. దీనివలన ఆంగ్లాజ్య ఘనతయు, ఆంగ్లేయుల పలుకుబడియు నాశనమైనవి.

ఈచట్టము ప్రకారము నేనిదివరకు డెలివెట్టు, వాగ్దాన తంత్రము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము, ప్రత్యేకవ్యక్తిస్వాతంత్ర్యముగూడ నశించును. విచారణలు హాస్యాస్పదములుగనుండును.

కొన్ని సూచనలు

ముద్దాయిలకు వ్యాయముగా మామూలు వ్యాయసానములందు సామాన్యకాసనములకంటె విచారణ జేసెదరుగాక. అట్లు సామాన్యక్రమ మవలంబించినచో సాక్షులను భయపెట్టి వ్యాయములేలకుండ జేయుదురని ప్రభుత్వమువారనుచున్నారు. కాని యుద్ధమునకు పూర్వము పోలీసు వారే సాక్షులను వెదరించి అసత్యముల పలికించిరి. వివర ఉన్నతవ్యాయ సాసములవారు ముద్దాయిల నిడువలసి వచ్చెను.

సాక్షులను హింసించుకుండుటలు జూటుమకై బహిరంగ విచారణలులేవు. ముద్దాయికి గాన, వాని పక్షిలను గాని సాక్షి మొగము చూపరు. ముద్దాయికి ఆతనిపైనున్న నేరములు, వచ్చినసాక్ష్యము (సాక్షులపేర్లలేకుండ) డెలియబరచెదరు. అసగా సాక్షియెనో ముద్దాయికి తెలియనీయరు. సాక్ష్యవిషయ పరిశోధనకు కోర్టుకు రాజాలనిచో వానివద్ద గ్రాతములముగా తెచ్చి పోలీసువారు మేజిస్ట్రేటుగారికి దాఖలు జేసెదరు. అసగా వ్యాయమార్గములను సాక్షుల పరిక్షించు నవకాశముండదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులకుకారణమైనచట్టవిరీతిగా నున్నది. అట్టిచట్టమే పేరొకటి పునఃప్రకటనయైనది.

కార్మికపక్షమువారికి మంచినీటికాశ ముండెను. వారు దాని నుపయోగించుకొనలేదు. అయినను నారికా విషయమున హాస్యంక లేకపోయెను.

హిందూదేశ భావిదన సందిగ్ధముగ నున్నది. మామూలు దీయులు సాధారణముగా ఇంగ్లాండునందు విశ్వాసహీనులు. మామూలుదీయు నానుకుని కోరికపైనే కాంగ్రెసుసభ యీరభ్యును క్రిమినాల్స్కోని, స్వాతంత్ర్యరాష్ట్రసమితిలోనొకటిగానుండుటయే భారతదేశముయొక్క ముఖ్యదర్శనని ప్రకటించెను. పంజాబుప్రజలు, నైస్యములలో నధికసంఖ్యాకులు, బ్రిటీషు పాలనకు వ్యతిరేకులుగానున్నారు. బెంగాలు విప్లవప్రచారకు నున్నది. నువోరాష్ట్రులు, పాలక జాతి సంజాతులగుటచే మంచీకట్టుదిట్టములు గలిగియుండి, తమ ఆంగ్లేయాభిమానమును జాగ్రత్తగా గుప్తపరచుకొనుచున్నారు.

ఇట్టి సమయమునందు కార్మికమంత్రివర్గము రీడింగ్ ప్రభుత్వము అడవిలో కొరవిత్తనించి కార్మికులపైకించునట్టిచట్టము నమలుజరుప నాజ్ఞాపించెను.

భారతదేశమును ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ కుటుంబంలో నుండునట్లు జేయుట భారతీయులసామర్థ్యమునందే యున్నది నేను కొన్నేండ్లనుండి తలంచుచుంటిని. ప్రాతపద్ధతియే స్థిరస్థానంగా నుంచినయెడల చివరవరకుగూడ నీకతినిర్బంధ విధాన సహాయమునే పరిపాలించవలసి యుండును. బెంగాలులో అప్పడే బహిరంగసభల ద్వారా నిరసనము ప్రకటించ బడుచున్నది ఉభయ జాతుల ద్వేషముల నభివృద్ధిజేసి, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును గౌరవహీనమునర్చి, సామాజ్యమునకు చెప్పరాని నష్టముకలిగించెడి యాందోళన త్వరలో ప్రబల గలదు.

నూతన పత్రిక విమర్శ

వైదానిగూర్చి 'నూతనదర్శ' పత్రిక యిట్లు విమర్శించుచున్నది:-

ఎన్నికలు ముగిసినవి గనుక యింక మనము దీర్ఘముగా విచారించ వలసినది ఇండియాలో కార్మికప్రభుత్వము వారిచే ప్రారంభించబడిన నూతన నిర్బంధ విధానము గూర్చి. బెంగాలులో ప్రమాదకరముగ రహస్యకుట్ర బయటపడినట్లు తెలియచున్నది. హత్యలు గావించుటను, బాంబులు విసదటను నిరాశూటముగ జరుపు ఒక సంస్థ నేర్పరుముట కుడేకంపబడినది. ఇందు క్షురాజ్యపక్ష నాయకులు, దానుగారి ముఖ్య సహాయకర్తలను గూడ యిందున్నట్లు డెలిసెను. ఇందుగల చిత్రమున స్వరాజ్యపక్షమువారు, ఎంతటివ్రనుగు అతివాదులయినప్పటికిని, కొలదివంది మితవాదుల సహాయమున బెంగాలు కాసన సభ్యులందును, భారత కాసన సభ్యులందును, గూడ ఆధికసానముల సంపాదించిరి. ఈ రహస్యకుట్ర జగనుచున్నదని నమ్ముచు సాక్ష్యము రీడింగ్ ప్రభుత్వగారి కున్నయెడల తప్పక నాయకుల అరెస్టు జేయవలసినదే. మేము లేబరు పక్షము వార మగుటచే, సహజముగ నిర్బంధమునకు యిష్టపడువారము కాము గాని, పరిపాలనా బాధ్యతవహించినపుడు ప్రజల సంరక్షణార్థ మై విధానమును నెరవేర్చుకుండ యుండనేరము. కావున యిట్టిదారుణవిప్లవము నెదుర్కొనవలసియుండును. అంతటితో మాయ ను కూల వాదము ముగియును. వేరొకచో ప్రచురించిన బలవత్తరమగు వ్యాసమునందు ఇండియా ప్రభుత్వమునందు ఉన్నతోద్యోగులు నిర్వహించిన సర్ శంకరనాయుడుగారు, యిప్పుడు రీడింగ్ ప్రభుత్వగారు అమలు జరిగిన నిర్బంధకాసనము యిదివర కేరీతిగా ఫలింకనో డెలుపుచున్నారు. ఇండియను పోలీసువారు, యిదివరకు పనిబూని దొంగ సాక్ష్యముల కల్పించినట్లు నింపడియున్నారు. ఈ చట్టము ప్రకారము, వారు డెచ్చిన సాక్ష్యములు, సాక్షులకు పడకబోయినను అవి ఒప్పకొనగగవే. కామపక్షి అనకాశము పోయినది. ఎట్టివాడైనను అసత్య నేరము మోపి, దాగాని అమాయకు డగువాని ప్రాణమును తీయవచ్చును. ఇట్టి పద్ధతులు అరాచకమును, తొలగించునెపమున అభివృద్ధిజేయుటకు యెక్కువగా నుపకరించును. మన పరిపాలనయందలి నీతిని తొలగించుచున్నది.

ఇండియాలో ఐర్లాండు సమస్యకు సరిపోయెడి యవస్థ సంప్రాప్తించినది. జాతీయ వాదులు, రీడింగ్ గారికి తెలిసినరీతిగా, సినిఫోనునుపద్ధతుల నవలంబించుచున్నారు. మనము కతినిర్బంధవిధానముతో ప్రత్యుత్తర విచ్ఛేదము నియు, అప్పుడు విప్లవకారులదౌర్జన్యము నెదుర్కొని కెండుచుగలసి ప్రపంచ మంతటను గొప్ప అహహవాహులప జేసినచో ఐర్లాండులో లాండుబార్నిగా రొసంగినట్లు ఇండియాలోగూడ ఒసంగవలసివచ్చునని వారు తక్కువేసికొనుచున్నారు గానలయును. లేబరు పక్షమువారు 9 నెలల పరిపాలనయందు చలనము లేక ఆత్మనిగ్రహముతో పరిశేషనందులకే యిట్టియవస్థ తలపించినది. భారతీయులు మాయంచుచున్న యాశలన్నియు, మార్గ నాల్లగారి ప్రభుత్వప్రత్యేకతను, పంజాబు దురంతముల సమయమున వైస్రాయిగానుండిన చెలమ్యుపద్ధతి ప్రభుత్వ మంత్రిగా

జేయుటవల్లను, వమ్మయిపోయిన ప్రధానిగారు యీద్వితము నందు పలుకుబడి సంపాదించుటకై ఇండియానివయమున పనిజేయుట వెనుకపెట్టిరి. మాత్రమేజాగ్రీటి లేకుండున అట్లుజేయక తీరదగాదు. రాజకీయవిధాన సంస్కరణము ప్రారంభించుటకు పీలులేకున్నది. కాని మేము చేయవలసినది చాల మిగిలియుండెను. పినిలు సర్వసలందును నైస్యమునందును భారతీయుల నియమించవలసినది భారతీయప్రజలు గోరినరీతిని రాజ్యాంగ విధానమార్పును గూర్చి విచారించుటకై ఒక సంఘము నేర్పరచి యుండవచ్చును. ఇదంతయు చాతానరణము శాంతిపరమటకు గానుండునా? ప్రాంతీయతతో జరిపిన నేమి భావ ప్రకటన చర్యల నూ యిచ్చుట జేరవలసినదే భారతీయులుగూడ సంతోషించియుండును. పాయింట్ మెగాకి లేఖలు వ్రాయుటకున్న గాంధీదాసుగార్లకు వ్రాయుట అతి సులభము. ఆప్రయత్నమే జేయలేదు. మనముగూడ ఇండియాను బోరిలు లేక లిబరలుపక్షమువారు పరిపాలించినట్లే వీరిమి. కార్మికులు శాంతపరుచవలసినరీతిని మనము శాంతపరచుచుంటున్నామే, మనముగూడ బోరిలవలెనే నిర్బంధములకు దిగుమతి భావింపబడెను. ఇట్టిరీతినితో నెవ్వరును ఆచలనము నుండజాలరు. సంస్కరింపదగ్గ మనోదైర్యము లేకున్నచో నిర్బంధమునకు పూనుకొనుటకై గుండె దిట్టపరచుకొనవలెను. లేబరుప్రభుత్వమునా రివ్వడాపనియే జేయుచున్నారు. తానొనర్చవలసిన కీతి యొక్క లేకపోవుటచే కేరుగా జేయవలసినదే తనంతనదియే బయలుబడినది. ఈసమయమున మనమందరము భావిస్థితినిగూర్చి యాలోచించుకొనుచున్నాము. కార్మికపక్షము తన చిత్రమునచ్చిన ప్రకారము ఇండియానుగూర్చి పరిమృరింపగల చమద్దర్మము గుడిసెపుడే ప్రభుత్వమును స్వీకరింపవలెననియే గోరెదము.

ది|| బ|| మోచర్ల రామచంద్ర రావుపంతులుగారి యభిప్రాయము

బొంబాయిసభలో సుమృద్ధావముమాత్రమే గోచరించినది

భారతకాసనసభసభ్యులు శ్రీయుత మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు వాయిసఫిండియా పత్రికలో బొంబాయిలో జరిగిన వాయకులసభనుగూర్చి తమయభిప్రాయముల నిట్లు ప్రకటించిరి.

“ఇంతకాలమునకు బొంబాయిసభ అన్నిరాచకీయ పక్షములవారిని ఒక్కస్థానమున చేర్చినది. సభ జరిగినంతవరకు జయప్రముగానున్నది. సభాభివృద్ధిని నిర్ణయించుట కష్టము. కాని సభలో సామకస్యము, సుమృద్ధావముమాత్రమే గోచరించినవి. అసహనము, కల్మష భావములు లేకుండుటగూడ యిది నైతికముగా జయమును లభింపజేసినదని చెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుట సంఘము నేర్పరచుట భవిష్యతున లాభములుండుననుకరింపవలసివచ్చును. అంతేగాక అన్ని పక్షములు రాండుపేటలో కాన్సరెన్సు మాదిరిగా కూడుట, యీసంఘ స్వరాజ్యనిర్వచనము, ఒకవిధమైన మార్పును రాచక్రియములలో కలగజేయవచ్చును. కాని ఒకరీతి నొకరు కలిసిరాని మూలనూత్రముల విషయమున పేటి రాగలదేమోయని జంతువుచున్నాను. కాని నిజమైన వికమత్తమును మనఃపూర్తిగా ప్రతిపక్షమువారును కోరుచున్నారనుట నిర్వివాదము. సంఘమువారి చర్యలలోగూడ యీకోరికయే యుండును. కాని యీ సంఘచర్యలు ఎంతవరకు జయప్రములలో ఎంతవరకు స్వరాజ్య ప్రకాశిక నిర్ణయమునం దెంతవర కైకమత్తముండునో తెలుపుటకష్టము. ఊహించుట, అందులగూర్చి ఆశిపడుటగూడ కష్టమే.

ఆర్యసమాజవాదకోత్సవము

లాహోరులో జరుగుచున్నది

25 వ తేదీని సభజరిగినది. “వానాజాతిసంఘపద్ధతిని నానాతరంగము చేర్చిరపలెను. ఆసంఘమున అన్ని మతముల ప్రతినిధులును ఉండవలెను. ఒక మతమువారాసభలో తమకు జరుగుచున్న అన్యాయములను తెలిపినచో తక్కిన మతముల ప్రతినిధులు లక్షణంగా గమనింపవలెను. ఈరీతిగా మతసహనమును కలిగింపవలెను.” అని ఒక సభ్యుడు ఉపపాదించెను. ఆసభకు ఫిందూ మహమ్మదీయ, సిక్కులై ప్రతి సంఘముల వారినిగూడ ఆహ్వానించిరి. వామగూడ వచ్చి చర్యలలో పాల్గొనిరి. వాదీకోత్సవమున పాల్గొనుటకు శ్రద్ధానందస్వామి లాహోరుచేరెను.

(ఆ. ప్రె.)

జూబులు

నూలుపంపువారలకు సూచనలు

1. పూర్తిపేరు, పూర్తిచిరునామా వ్రాసువలెను.
2. తెలిసినంతవరకు రిజిస్టరునెంబర్లు తెలియపర్చుటం వలెను. (ముఖ్యం)
3. నూలుకుట్టు కాగితపుచీట్లు పూడకుండునట్లు గట్టిగా, గట్టికాగితములమీద వ్రాసవలెను.
4. వాతీయాపాతకాలల బాలబాలికలు నూలును విడిచిపెట్టి గావడికిన పిల్లలపేర్లతో చీట్లుకట్టి పంపవలెను. అట్లు పేర్లపంపుల అసాధ్యముని తలచుచో, వడికిగ బాల, బాలికలసంఖ్య తెలుపవలెను.
5. నూలుపడుకు క్లబులు (Spinning clubs) వారు కూడ నూలుపడికిన వారి సంఖ్యగాని పిల్లలచో పేర్లుగాని తెలుప ప్రార్థితులు.

కౌతా వెంకటచలపతిరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కార్యదర్శి గారు, గుంటూరు.

అఖిలభారత దేవాంగమహాజనసభ

- "(1) ఈసభ చైర్మన్ పురిలో 1924 సం॥డిసెంబరునెల 28, 29 తేదీలు (ఆదివారము సోమవారములు) జరుపునట్లు నిశ్చయింపబడినది.
- (2) ఈమహాసభకు చైర్మన్ పురి పురపాలకసంఘసభ్యులు చైర్మనుల పి. టి. కుమారస్వామి శ్రేష్ఠిగారు పి. ఏ. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.
- (3) ప్రెసభకు శ్రీయుత జేటపాళెం బండ్ల భద్రయ్యగారు సంఘసేవకుల వారసులుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.
- (4) ప్రెసభకు అధ్యక్షతనహిందువారి నామధేయమును ముందు తెలియజేయబడును.
- (5) ఈసభకు ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగా చేరగోరువారికి రుసుము రూ 10-0-0. ప్రతినిధులకు రూ 3-0-0. ప్రేక్షకులకు రూ 1-0-0. నిర్ణయించబడెను.
- (6) పుత్తరములను వ్రాయగోరువారు శ్రీయుత గజ్జామునుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు నెం. 7 బసవయ్యపీఠి పాతచాకలిపేట మదరాసు. ప్రెకమును పంపగోరువారు శ్రీయుత పి. యస్. జయశంకర్ శ్రేష్ఠిగారు నెం. 828 తిరువత్తియూరు మైసోర్ మదరాసు ఆను విలాసమునకు వ్రాయ ప్రార్థించుచున్నాము.

భాగతజేశమున అన్నిప్రాంతములనుండి దేవాంగ మహా కయులు ప్రెమహాసభకు విచ్చేసి సభను జయప్రథముగా జరుపునట్లు మిక్కిలి వినయవిధేయతతో ప్రార్థించుచున్నాము".

కార్యదర్శి.

౧౨ వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ- గుంటూరు

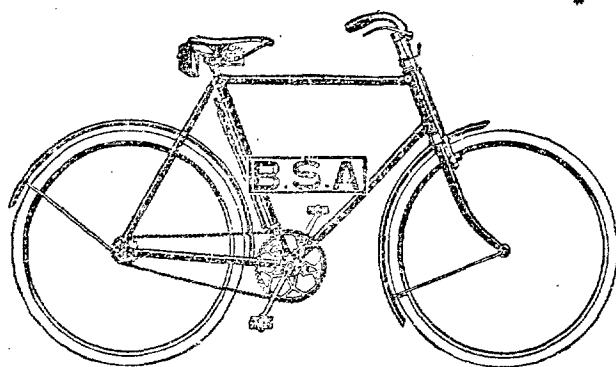
ప్రపంచమున ఆర్యవైశ్య మహాసభ ౧౯౦౭ సంవత్సరము న గుంటూరుపురమందు ప్రారంభింపబడి ఆరేడాది 11వర్సలు చక్రవర్తిరాజధానిలో వివిధపట్టణములలో జరుపబడి అనేకవిధముల ఆర్యవైశ్యసంఘముందు ప్రబోధముకలిగి మహాపకారము కలుగుచుండెను. కాని ప్రచారములేని దోషమువల్ల కలిగివున్నది. మూడుసంవత్సరములనుండి మహాసభలు జరుగక విష్ణుముకలిగినందున తిరిగి మేము యామహాకార్యమును నెఱవేర్చుటకు పూనికొని ౧౨ వ ఆర్యవైశ్య మహాసభను గుంటూరు పట్టణములో ౧౯౨౪ సం॥ డిసెంబరు ౬, ౭, ౮ తేదీలను కోయంబత్తూరు కాపురములు మహారాజశ్రీ పండిత గ్రంథి వెంకటగోపాల శ్రేష్ఠిగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపుటకు నిశ్చయించినాము. ఆ సమయమున ఆర్యవైశ్య సమితి సభ్యులు, పండిత, సంగీతసభ్యులును చేతుతో తయారుఅయిన శ్రేయవస్తు వస్త్రప్రదర్శనముకూడా జరుగును. కాబట్టి శ్రేయవస్తులందరు మహాసభకు దయచేసి ఆర్యవైశ్య సంఘాన్ని తిరిగి ఆహ్వానింపవలెనని తీర్మానములు గావించుటలోనున్నాము. ఆతిథ్యములు కార్యరూపము దాల్చించుటలోనున్న సర్వవిధముల తోడ్పడి మహాసభ జయప్రథముగా జరుగుటకు సహాయముచేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

మీ పట్టణ, గ్రామములలో వైశ్యసభలు జరిపి ప్రతిభుల శేషముకొని ఆపేర్లను 3౦-౧౧-౨౪ తేదీలోగా ఆహ్వాన సంఘమునకు చెబువ ప్రార్థితులు. ప్రతినిధులకు మాత్రమే వోటునిచ్చే అధికారము గలదు.

ప్రార్థన వెంకటసుబ్బయ్య, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

ఉపాధ్యక్షులు:— మద్ది వెంకటరత్నం, తూనుగుట్ట నాగరత్నం, రాచగూడి బసవయ్య, అనురా బసవయ్య, నూసె రంగనాయకులు, మాజేటి పానకాలు, కారంకెట్టి సుబ్బయ్య, కొల్లిపర రాధాకృష్ణమూర్తి, గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యం, దుం డూరు సాంబయ్య, తేనాలి. తడవర్తి బాపయ్య, ధూళిపూ

ప్రస్తుతము ఒక బి. ఎస్. ఏ. బైసికిలు
రూ 180/- లకు మాత్రమే కొనవచ్చును.

ఇది డన్ లవ్ టైరులు, పరికరములు, ఇన్ ప్లాటరు మొదలగునవి
పూర్తిగా గల మిక్కిలి మేలైనది పి. ఏ. బి. ఎస్. ఏ.
మాడలుయొక్క ధర.

ఇప్పుడే కొని పైకమును కూడ బెట్టుకొనుడు.

అడిసన్ అందుకో., లిమిటెడ్., మద్రాసు

దక్షిణ ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు, ఇంబోర్టర్లు.

డి. ఈటూరి వెంకటేశ్వర్లు శ్రేష్ఠి, చీరాల. నూర శ్రేణయ్య, పల్నాడు. దేవత కోదండరామయ్య, ఒంగోలు. మండవ వెంకటరెడ్డి, నర్సారావుపేట.

మాజేటి గురవయ్య, కోకాధికారి.

కార్యదర్శులు:— చీమకుర్తి కుమారస్వామి, ఉప్పు టూరి వెంకటపున్నయ్య, రేకపల్లి భాస్కరరావు, మద్ది రాధాకృష్ణయ్య.

మద్ది వెంకట్రామయ్య — ఆడిటరు
గుంటూరు నరసింహారావు — సేనాధిపతి.

భీమవరం

తాలూకాబోర్డు
(స్వీయమలేఖరి)

నవంబరు 20:—కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు ఈ తాలూకాకు మొంబరుగా నుండి మహమ్మదు హైదరాబాద్ గారు చదువు కొనుటకు హైదరాబాద్ వెళ్ళుటచే ఆయనస్థానే మరియొక రిని ఎన్నుకొనుటకు యీ తాలూకాబోర్డువారు 14-11-24 వ తేదీనీ భీమవరములో సమావేశమైరి. అభ్యర్థులుగా నున్నవారు కాంగ్రెసు పక్షమువారు చెంగలల్ల సత్యనారాయణగారు మిగిలినవారు భోగరాజు హనుమంతరావుగారు, అబ్రాహము పేరు పెటనుగారు, నడుపల్లి సుబ్బారాయణుగారు. వీరిలో మొదటివారు యీ సంవత్సరమే తాలూకాబోర్డుకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అందుచే జిల్లాబోర్డునకు ఎన్నుకొనబడినచో మరి రెండుసంవత్సరములు సభ్యులుగా నుండుటకు వీలగునను సభి ప్రాయముతో అభ్యర్థిగా నుండిరి. మిగిలినవారు ముగ్గురును రాబోవు మార్చి నెలలో మాడు సంవత్సరము లగుటచే సభ్యులై యంత మొందును. అదియునుగాక కాంగ్రెసు పక్షమున పనిచేయుచున్నామని చెప్పచున్నవారు తమవోట్ల నాయనకే ఇత్తుమని ప్రోత్సహింపచిరి. చివరకు వోట్లు లెక్కపెట్టగా సత్యనారాయణగారికి 3 వోట్లు మాత్రమే వచ్చినవి. తమ అవసరము గడపుకొనుటకై మొదట నొక పక్షములో జేరి ఆ క్కర తీరిన వెనుక ఇతరపక్షములలో జేరుట నూతన మైన సంగతిగాదు. నడుపల్లి సుబ్బారాయణుగారికి 4 వోట్లు వచ్చుటచే జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆకువీడు సర్కిలునకు తాలూకాబోర్డు మొంబరు ఎన్నిక డిసెంబరు రెండవ తేదీన జరుగును. శ్రీయుతులు పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు (ఆనవీడు) చెరుకు నాడ మార్యనారాయణరావుగారు (చెరుకునాడ) మల్లారెడ్డి శ్రేణయ్యగారు (తరటావ) వీరు ముగ్గురును అభ్యర్థులుగా నిల

బడిరి. వీరిలో మొదటివారు ధనవంతులు, లోకజ్ఞానము గల వారు, సహాయ నిరాకరణోద్యమము మొదటినుండియు ఎక్కువగా పనిచేయుచున్నారు. ఖద్దరుధారణమే పరమావధియని యెంచెడివారిలో ముఖ్యులు. శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకునూడ వెళ్ళుటకు జంకక నిలబడినవారు.

రెండవవారును నిరాకరణవాదులు. ఖద్దరునే తప్పక ధరించువారు. జేశభక్తియందు మొదటివారి కెంతయును తీసి పోరు.

వనసంతర్పణలు

కార్తికమాసము వనసంతర్పణలకాలము. ఈ తాలూకాలో కోర్టుతరపున ఒకటి తాలూకా తరపున ఒకటి మామూలుగా జరిగేవి. తాలూకా ప్రజలందరు వీలగు సహాయముచేసి నడిపేవారు. కాని యీ సంవత్సరము అవి ఇంకాజరగలేదు. 16-11-24 ఆదివారము డి. పి. డబ్లియువారుఉండి గ్రామములో ఒకసంతర్పణ చేయించినారు. తాలూకాలోని పెద్దరైతులు డి. పి. డబ్లియు ఉద్యోగస్థులు గ్రామములో వారు, కెట్టి పేటనుంచి మరి ఇతర ప్రదేశములనుంచి మోటార్లమీద, బళ్లమీద, పడవలమీద, చాలముంది దిగినారు. 1000 మందిపై చిలుకు భోజనము చేసినారు. వనసంతర్పణలో అంతా లసి తిన్నారు. ఈవిషయములో మాతాలూకా చాలా ముందంజ వేసింది. మాతాలూకాలో ఈలాటివాటికి స్వయం లోటుండదు. అందులోను ఉద్యోగస్థులు సంతర్పణలు చేస్తారంటే ఎక్కడలేని కూరగాయలు, పెరుగుకావిళ్లు, పాలకావిళ్లు, బియ్యపు బస్తాలు, నేతిడబ్బాలు వస్తాయి. కబురయినా చేయనక్కరలేదు. వారు పంపినారని వీరు, వీరికన్న ఎక్కువ పంపాలని వారు పంచెములు వేసుకున్నట్టు పంపుతారు.

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక

సం॥ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాత (నాటకము) విటలయ్య, విశాఖ కలెక్టరు అధ్యుతచర్యలు, బీచిజర్లన చదివితీరవలయును. నెల 12

మిథునానురాగము (పేరుగన్ననలు) నెల 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) నెల 10

ఆంద్రనామసంగ్రహము (సటిక) నెల 4

రెడ్డిబ్రదర్లు రాయవరము, గోదావరిలో

కల్యాణదుర్గము (అనంతపురంజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరీ)

కాలమానము

నవంబరు 28:-విశాఖకూర్చి గడచిపోయినది. హస్తకార్తియందు గురిసిన యేచిన్న వర్షమోతప్ప వడి వర్షమేలేదు. కడచిన రెండువత్సరముల నుండి యీ తాలూకాలో వర్షమేలేదు. ఈయేను సమృద్ధిగ వర్షము వడియునని జను లత్యంతాశాయుక్తులుగ నుండిరి గాని యదియెట్లు వచ్చుయ్యో, ఇప్పటికప్పుడే నీటికి గడ్డముగనున్నది. ఇక వేసవికాలము గడచుటెట్లయని జనులు భయపడుచున్నారు.

ఖిద్దరు

సంవత్సరముక్రింద ఖిద్దరు జట్టులు కావలయునన్న యేతాడిపత్రితో లేక యేయు త్తరజిల్లాలతో వ్రాసి కష్టకష్టములచే బొందవలసి యుండెను. ఈయే దాకష్టమును శ్రీయుత పి. ఓబయ్య తెల్పిగారు తప్పించిరి. వీరిసంవత్సరారంభమునుండి స్వదేశవస్త్ర సలయమును స్థాపించియున్నారు.

గాంధీగొట్టు

జనుల కాహారపదార్థములు యుక్త మూల్యమునకు లభించుటకై ఓబయ్యతెల్పి మొదలగు ప్రముఖులు కొందరు పైపేరితో నొకకొట్టును స్థాపించి సరియైనవెలలకు ప్రజలకు బదార్థములిచ్చుచు, అందువచ్చులాభమును స్వరాజ్యప్రయత్నములకై వినియోగింపఁ దలచియున్నారు. ఒక సర్తకశిఖామణి కొన్ని నెలలు తనగృహము నడ్డలేక యిచ్చివచ్చు తెలియుచున్నది. పైకొట్టునందు సంతదినముననే (ప్రతి శుక్రవారమునాడు) పదార్థము లమ్ముబడును.

మోటారుబస్సులు

అనంతపురమునుండి యిచటికి 36 మైళ్లు. అచటినుండి యిచటికి దినదినము మోటారుబస్సులను రెండు కంపెనీలవారొక్కొక్క రొక్కొక్క దినముచొప్పున నడుపుచున్నారు. మైలున కొక అణావంతున పుచ్చుకొనుచున్నారు. అందుచే ప్రత్యాజీకులకు భారమును మోటారు యజమానుల కమితలాభమును గల్గుచున్నది. అట్లుగాక మైలునకు 8 లేక 9 పైసలవంతున పుచ్చుకొనిన ప్రయాణికులకు భారము లేకపోవుటయేకాక యజమానులకుగూడ విశేషలాభ ముండునని చెప్పవచ్చును. ఈవిషయమై వారుపయోచింతురుగాక!

తపాలు

ఇంతవఱకు నిచటికి 20 మైళ్లదూరముననున్న రాయదుర్గమునుండి టూటూలో తపాలువచ్చుచుండెను. అపుడు మరరాగు టపాలు, మిగిలిన ప్రదేశములనుండి వచ్చుతపాలును మలుచినము సాయంకాలమే యుక్త సమయమున కిచటికి వచ్చుచుండెను. పైకము తక్కువయగునను కారణమున నట్లువచ్చుతపాలును నిల్పి యనంతపురమునుండి (36 మైళ్ల దూరమునుండి) రన్నర్ల మూలముగ తపాలు తెప్పించుటచే మూడవనాటిరాత్రి ప్రతితపాలును వచ్చుచున్నది. అవి జనులకు నాలుగవనాటి యుదయమున ముట్టుచున్నది. నాగరకత వృద్ధినిండి వారాప్రతికలతో నూతనవిషయముల తెలిసికొన నాతురపడు నిక్కాలమున నాలుగు దినములకు ఇతర ప్రపంచవిషయములు తెలిసికొనుట యెంతయు తృప్తకరముగ నుండునో అధికారు లాలోచింతురుగాక! వ్యయవిషయమై కొంచెము హెచ్చుతగ్గులున్నను తపాలాధికారులు మరల యథాప్రకారముగ రాయదుర్గమునుండి తపాలు వచ్చునట్లు చేయగోరుచున్నారు.

Madras Races GUINDY

మద్రాసు పందెములు, గిండ్డి

ప్రారంభదినము

6-12-1924 తేదీ శనివారమునాడు

ప్రారంభమగును

మొదటిపందెము మధ్యాహ్నము 2 గం 30 ని పందెముగల రోజులందు స్పెషల్ బండ్లు బీ. పార్కు, ఎగ్గోరు స్టేషనులనుండి గిండ్డికి పోవును. చెన్నపట్టణములో అన్ని భాగములనుండి మోటారుబస్సులుకూడ గిండ్డికి పోవును.

మందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొదలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్న గా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజూ లేదును. ఈలైలము మంచివాసన గలిగి విగడవలె నుండును. అమృతాంజనం దీహో, మదరాసు - బొంబాయి.

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

అపుపాలు, కడపాలు, మేకపాలుకన్ దెన్నుకు పాలు లేక యితర కిండి పాలు తోచేర్చి యుపయోగపరచిన బిడ్డలందరికి మంచి ఆహారమును తల్లుజంతును వారి బిడ్డలకు తమ ఆహారము యిచ్చుటకై మిక్కిలి అవకాశమును సరియైన ఆహారమును నిర్మాణముచేయు విషయమై తగు ప్రయత్నములనుచేయుచు హిందూదేశము వలది వదిలి బిడ్డల మరగాంధ్య చాల హెచ్చుగావున్నది. అన్నిరకముల బార్లీలు ఉపయోగించుటచేడు.

బార్లీ తేలికయైన ఆహారమనెదరు.

రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

మిక్కిలి కాస్త్రయుక్తముగాను అతి శ్రద్ధతోను తయారుచేయబడుచున్నది. రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లీ ప్రపంచముందు అంతటా బాగుగా వెల్లడియైయున్నది, మరి యుక్తాపింపడు చున్నది. అన్నియోల్లలోను బైర్లులచే విశేషముగా శివార్లు చేయబడుచున్నది. ఇది మిక్కిలి పరిశుద్ధమైన, అనలుబాధి, రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లీని తప్ప తమిదే దేనిగాని దుకాణములందు కొనకుడు ఇది అన్ని బాగాలలోను కొరకును.

రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బార్లీ

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెత్తులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తయారుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటా వాడుకలో నుండి పెంపును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోట్లు, బెబుకులు, మొదలగు బాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోహాకి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందు శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణాత్మకము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహానిలైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరలైలము

తామర, లీట, గజ్జికి మంచిది

దంతచూర్ణము

ఎడ్డిగోలుకు తీపులకు మంచిపాదము.

అమృతాంజనం దీహో,

మదరాసు - బొంబాయి

చెన్నై రైలు రుఫరలు

నవంబరు 27-వ తేది గురువారము

(1) భాస్కరములు

దనియాలు బా 1-కి రూ. 80.0.0 మొదలు 42.0.0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ లెనాలివి ,, ప 48 గలవి	రూ 14.0.0	14.8.0
నెలూరివి ,, డిటా ,,	15.8.0	16.0.0
డిల్లీవి ,, డిటా ,,	16.8.0	17.0.0
కాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	8.12.0	9.0.0
నవ్వులు ,,	20.0.0	24.0.0

(2) పద్మభాస్కరములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రూ	11.0.0	12.0.0
సెగలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
సెగలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
మినుములు ,, డిటా ,,	18.0.0	16.0.0
ఉలములు ర 164 ,,	9.4.0	11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రూ 170.0.0	175.0.0
నెయ్యి మ 1-కి	14.0.0	26.0.0
కొండాపురం వేరు సెగపప్పు బా 1-కి	60.0.0	65.0.0
ఇతర ప్రదేశము ,,	55.0.0	58.0.0
వేరు సెగనూనె గానుగ బా 1-కి రూ 135 మి.కె ను	125	
అముదము బా 1-కి	రూ 165.0.0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయపగుపు బా 1-కి	రూ 190.0.0	195.0.0
కూరపగుపు ,,	రూ 125.0.0	130.0.0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి రూ	120.0.0	133.0.0
గుంటూరు పొయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రూ	50.55	
కాళహస్తి పొయకట్టు ,,	రూ 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రూ 85.0.0	60.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రూ 80.0.0	49.0.0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి	రూ 81.0.0	82.0.0
చదరం ,,	81.0.0	82.0.0
రవుండు ,,	81.0.0	84.0.0

(6) లోహములు

నెండి 100 తులలికు	రూ 75.0.0	76.8.0
బంగారము, తులము 1 కి	రూ 22.8.0	28.0.0
సరసు 1-కి		14.11.0
ఇత్తడి బా 1-కి	రూ 249.0.0	255.0.0
రాగి డిటా	రూ 290.0.0	295.0.0
అస్కాచక్రైర బా 1-కి	రూ 86.0.0	86.12.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రూ	78.0.0	
తొట్టికృష్ణుడు డిటా	72.0.0	
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా		

(8) దూది

బొండా నెట్టుబారవ 1-కి	రూ 320.0.0	
-----------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెటై 1-కి	రూ 9.0.0	
మధుర నెం 12 1/2 పెటై 1-కి	రూ 8.0.0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెటై 1-కి	రూ 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెటై 1-కి	రూ 9.0.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రూ 9.12.0	
నూళియేనుగ నెం 20	రూ 11.4.0	
జపాన్ నెం 20	రూ 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ లేబిలు అయినను	రూ 14.7.0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రూ 9.4.0	
వడ్డాన్ నెం 24 1/2	రూ 11.12.0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి	రూ 9.4.0	

తేలుమందు

మొ సీసా 1-కి రూ. 0.8.0. ఏ. సి. సహా 0.18.0.
తేలుకాటులను అపాయము లేదుగాని విశేష బాధ గలదు తేలు కాటులను విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరుములకుండు పెద్దనరుము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును బండ్లపొయకట్టులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గాని నీటివలె నుండును. కుట్టినచోటు కొంచము మందుపోసిక బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నిరసలకు పుణ్యము గట్టుకొనుచున్న. ప్రతియింట నుండవలెనది. అమ్మతాంబూలం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి.

నవ్వుకమగు కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

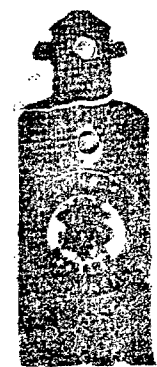
మావద్ద అనేక రకములు కొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగ చేక్షలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను నవరత్నములు వేసిన అనేక మువీల అడ్డగలు, జడవిశ్వ లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొలగునవి వెండి రైలు కూజాలు, టంబల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి సెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేక రకములు కాళ్లగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార మునకున్ను చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తిబద్ధులు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597 శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకాబిరుదాచరి కస్తూరిమాత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, తుంకమాపువ్వు, శచ్యకదూపి రహ, అమూల్యమైన విషమాలికలు చేర్చి రియూచేయబడినది. హానికరమును తక్షణపు లందుచేరుట లేదు. పిన్నలు, పెద్దలు, ముగలివారు, బాలికలు మొదలగు వారందరూ అనుపాదభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడవలెనది. 250-800 ముత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.4-0 బుడ్డు 6-కి 1.4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు.

ఈ దిగుత తెలుపబడిన కొవడములకు తక్షణ మంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పాటములు గల) ప్యాకెట్టు 1-కి రూ 1.0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అరిసులభముగా వారి వారి తయిన్ను ననుసరించి కొన్ని బొట్లు తీసుకొనిన నుఖముగా నిశ్చయమగును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అననాము వుం డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0.8-0.

స్వర్ణాంగ బలకారి:—(కాపి, టీ, కోకో మున్నగు పానీయము వేహాంగ్యమును చేయవలెను) గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక వేహమునందును వ్యాధులను పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతర వ్యాధులను రానియక అటంకపరచును. అనేక వేల డబ్బులు ఖర్చుచున్నది. డబ్బా 1-కి ధర 0.7-0.

మహా సాభాగ్య శొంఠి:—(బాలికల పాలిటికి వర్ణనాదము తంటిది. కనినప్పుడు, తడవార వారికి నరిమైన కొవడములు యివ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తక్షణ ముడుచును. 20 తులం బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1.0-0

(స94-3) పాశ్యపు వెంకటాచల చండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యశాల, మైసూరు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము.

కాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరిక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామక్కిడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బజయగలరు

స్థానం 1-3 వల 0-12-0. మ. పి. పరిశో 1-2-0
 స్వరూపం బాంధవ్యములు చేయించి వచ్చి పనిచేయుట.
 పని పురూషాదులను గురించిన పనుల పురూషాదులను.
 అనుభవించునది గిరిలో మదరాసు - బాంధవ్యము.